

**PROGRAMY REGIONALNE
REALIZOWANE
NA TERENIE
WOJEWÓDZTWA
ZACHODNIOPOMORSKIEGO
W 2007 ORAZ 2008 ROKU**

Wojewódzki Urząd Pracy
w Szczecinie

Wstęp	3
CZĘŚĆ I. Sytuacja na rynku pracy województwa zachodniopomorskiego w latach 2007-2008	7
1.1 Rynek pracy województwa zachodniopomorskiego w latach 2007-2008.....	7
1.2 Analiza bezrobocia w poszczególnych powiatach województwa zachodniopomorskiego ..	10
CZĘŚĆ II. Program regionalny „Akcja dotacja”	11
2.1 Informacje ogólne dotyczące programu „Akcja dotacja”.....	11
2.2 Alokacja przyznanych funduszy oraz struktura kosztowa programu „Akcja dotacja”.....	13
2.3 Struktura uczestników programu „Akcja dotacja”	15
CZĘŚĆ III. Program regionalny „Szkolenie na życzenie”	21
3.1 Informacje ogólne dotyczące programu „Szkolenie na życzenie”	21
3.2 Alokacja przyznanych funduszy oraz struktura kosztowa programu „Szkolenie na życzenie”	22
3.3 Struktura uczestników programu „Szkolenie na życzenie”	25
CZĘŚĆ IV. Program regionalny „Droga do pracy”	30
4.1 Informacje ogólne dotyczące programu „Droga do pracy”	30
4.2 Alokacja przyznanych funduszy oraz struktura kosztowa programu „Droga do pracy”	32
4.3 Struktura uczestników programu „Droga do pracy”	35
CZĘŚĆ V. Podsumowanie z realizacji programów regionalnych w 2007 roku	39
5.1 Struktura kosztowa realizowanych programów	39
5.2 Analiza ogólna uczestników programów.....	43
CZĘŚĆ VI. Program regionalny „Akcja dotacja 2008”	50
6.1 Informacje ogólne dotyczące programu „Akcja dotacja 2008”.....	50
6.2 Alokacja przyznanych funduszy oraz struktura kosztowa programu „Akcja dotacja 2008” ..	50
6.3 Struktura uczestników programu „Akcja dotacja 2008”	54
CZĘŚĆ VII. Program regionalny „Szkolenie na życzenie”	59
7.1 Informacje ogólne dotyczące programu „Szkolenie na życzenie”	59
7.2 Alokacja przyznanych funduszy oraz struktura kosztowa programu „Szkolenie na życzenie”	59
7.3 Struktura uczestników programu „Szkolenie na życzenie”	62
CZĘŚĆ VIII. Program regionalny „Paszport do zatrudnienia”	67
8.1 Informacje ogólne dotyczące programu „Paszport do zatrudnienia”	67
8.2 Alokacja przyznanych funduszy oraz struktura kosztowa programu „Paszport do zatrudnienia”	68
8.3 Struktura uczestników programu „Paszport do zatrudnienia”	71
CZĘŚĆ IX. Podsumowanie z realizacji programów regionalnych w 2008 roku	76
9.1 Struktura kosztowa realizowanych programów	76
9.2 Analiza ogólna uczestników programów.....	80
CZĘŚĆ X. Porównanie programów regionalnych realizowanych w latach 2007-2008	87
Podsumowanie	98

Wstęp

Rynek pracy jest miejscem, na którym spotykają się pracownicy, oferujący świadczenie swojej pracy z przedsiębiorstwami, które poszukują pracowników, aby wytwarzać towary i usługi. Jednym z narzędzi oddziałujących na rynek pracy, były programy regionalne. Pojęcie „programu regionalnego” definiowała *Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* z dnia 20 kwietnia 2004 r., zgodnie z którą (artykuł 65 pkt.1), programy regionalne były inicjowane przez Marszałka województwa samodzielnie, lub we współpracy z samorządami powiatowymi i miały na celu:

- utrzymanie i tworzenie miejsc pracy;
- zmniejszenie negatywnych skutków bezrobocia;
- wsparcie przebiegu restrukturyzacji zatrudnienia w przedsiębiorstwach;
- rozwój zasobów ludzkich;
- wzmocnienie równych szans na rynku pracy.

Wspomniana powyżej ustawa w roku 2009 uległa nowelizacji, która nie przewidywała dalszej możliwości realizowania programów regionalnych, zastępując je projektami pilotażowymi oraz programami specjalnymi. Niemniej jednak w latach 2007-2008 programy regionalne były jednym z podstawowych działań wspierających samorządy powiatowe województwa zachodniopomorskiego w aktywizacji osób bezrobotnych, stanowiąc jednocześnie efektywne narzędzie reagowania na zmiany zachodzące na lokalnych rynkach pracy.

Zgodnie z § 2 pkt. 4 nieobowiązującego już rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2008 r. (nowe rozporządzenie opublikowano w dniu 17 lipca 2009 r.), podstawowym źródłem finansowania programów regionalnych były środki przekazane na ten cel przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej na realizowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej.

Mając na uwadze powyższe założenia, Wydział Polityki Rynku Pracy, działający w strukturach Wojewódzkiego Urzędu Pracy, realizującego zgodnie z art. 8 pkt. 3 ustawy *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, zadania w imieniu samorządu województwa, w styczniu 2007 oraz 2008 roku podjął

inicjatywę opracowania i wdrażania trzech programów regionalnych. Aby w jak najbardziej adekwatny sposób dostosować koncepcję programów do zachodzących na rynku pracy zmian oraz potrzeb osób bezrobotnych, realizację zadania poprzedzono dokładną analizą regionalnego rynku.

W wyniku podjętych działań w roku 2007 powstały trzy wstępne projekty, które zostały przedstawione powiatowym urzędem pracy w celu wniesienia przez nie ewentualnych uwag oraz dodania własnych pomysłów, które najlepiej sprawdzą się na lokalnych rynkach. W kwietniu 2007 roku, zakończyły się prace konsultacyjne oraz projektowe, w efekcie których powstały trzy, ostateczne wersje programów regionalnych pod nazwami:

1. „Akcja dotacja”;
2. „Szkolenie na życzenie”;
3. „Droga do pracy”.

W ramach powyższych programów, osoby bezrobotne mogły skorzystać z szeregu różnorodnych działań aktywizacyjnych, począwszy od tych najprostszych – szkoleń, poprzez staże, roboty publiczne, przygotowanie zawodowe, kończąc na refundacjach kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy oraz coraz bardziej popularnych – dotacjach na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Poszczególne urzędy, po zapoznaniu się z ostateczną treścią zaproponowanych programów, szczegółowo analizowały lokalne rynki pracy w celu zbadania potrzeb osób bezrobotnych, oraz wyłonienia wśród nich odpowiednich kandydatów wykazujących zainteresowanie konkretnymi działaniami aktywizacyjnymi. Na podstawie zebranych informacji, dokonywano kalkulacji zapotrzebowania na środki finansowe w ramach wybranych programów regionalnych, obliczano przewidywaną liczbę beneficjentów, a następnie przesyłano powyższe dane do WUP w celu ich ogólnego zestawienia.

Środki w wysokości 10 000 000 zł, przekazane na realizację programów regionalnych, pochodziły w całości z puli będącej w dyspozycji Samorządu Województwa Zachodniopomorskiego. Zostały one rozdysponowane pomiędzy urzędy zainteresowane współpracą w ramach zaproponowanych działań. Programy „Szkolenie na życzenie” oraz „Droga do pracy” postanowiono sfinansować w całości, zgodnie ze zgłoszonym na nie zapotrzebowaniem, natomiast kwota przeznaczona na realizację programu „Akcja dotacja” została odpowiednio zmniejszona, ze względu na pozostały do wykorzystania limit środków oraz popyt, znacznie

przekraczający pozostałą pulę. Ostateczne wersje programów regionalnych wraz z podziałem przeznaczonych na nie środków, zostały zaakceptowane oraz przyjęte przez Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego, w dniu 9 maja 2007 roku.

Najbardziej popularny okazał się program „Akcja dotacja”, w którym uczestniczyło 16 powiatów województwa, następnie „Szkolenie na życzenie” – 14 powiatów, oraz „Droga do pracy” – 10 powiatów. Zaledwie jeden powiatowy urząd pracy (Szczecinek) nie złożył zapotrzebowania na realizację żadnego z trzech przedstawionych programów regionalnych. Aż 8 urzędów zdecydowało się na wdrożenie wszystkich zaproponowanych projektów, 5 jednostek wdrożyło wybrane 2 programy, a 6 PUP zdecydowało się skupić na realizacji tylko jednego projektu.

Popularność oraz wysoka efektywność programów „Akcja dotacja” oraz „Szkolenie na życzenie” skłoniły Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie do ich kontynuowania również w roku 2008. Dodatkowo opracowano trzeci program pod nazwą „Paszport do zatrudnienia”, który zakładał aktywizację zawodową bezrobotnej młodzieży do 25 roku życia oraz absolwentów szkół wyższych do 27 roku życia, którzy w okresie do 12 miesięcy od ukończenia szkoły nie znaleźli zatrudnienia.

Ze względu na fakt, iż zapotrzebowanie złożone na realizację programów regionalnych w 2008 r., przez poszczególne powiaty województwa, znacznie przekroczyło posiadaną kwotę rezerwy (o około 2,5 mln zł), ostateczny podział środków został odpowiednio skorygowany w oparciu o złożone zapotrzebowanie oraz efektywność wykorzystania środków Funduszu Pracy w roku 2007.

Podobnie, jak w roku 2007, środki w wysokości 18 997 200 zł, przekazane na realizację programów regionalnych, pochodziły w całości z puli będącej w dyspozycji Samorządu Województwa Zachodniopomorskiego. Ze względu na fakt, iż zapotrzebowanie złożone na realizację programów regionalnych w 2008 r., przez poszczególne powiaty województwa, znacznie przekroczyło posiadaną kwotę rezerwy (o około 2,5 mln zł), ostateczny podział środków został odpowiednio skorygowany w oparciu o złożone zapotrzebowanie oraz efektywność wykorzystania środków Funduszu Pracy w roku 2007.

Ostateczne wersje programów regionalnych wraz z podziałem przeznaczonych na nie środków, zostały zaakceptowane oraz przyjęte przez Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego, w dniu 3 kwietnia 2008 roku.

Najbardziej popularny okazał się program „Akcja dotacja 2008”, w którym uczestniczyły wszystkie powiaty z terenu województwa, następnie „Paszport do zatrudnienia” – 17 powiatów, oraz „Szkolenie na życzenie” – 16 powiatów. Aż 13 urzędów zdecydowało się na wdrożenie wszystkich zaproponowanych projektów, a kolejne 7 jednostek wdrożyło wybrane 2 programy.

W trakcie realizacji programów regionalnych zarówno w roku 2007, jak i 2008, Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie przeprowadził dwie sesje monitorujące. Ich harmonogram przedstawiał się następująco:

<i>Programy regionalne 2007</i>		<i>Programy regionalne 2008</i>
I sesja	sierpień 2007	wrzesień 2008
II sesja	listopad 2007	listopad 2008

Powyższe badania miały na celu uzyskanie informacji o stopniu wykorzystania przyznanych środków, co miało pozwolić na ewentualne przesunięcia niewykorzystanych funduszy między poszczególnymi programami oraz powiatowymi urzędami pracy. Przeprowadzone monitoringi dały pełen obraz skuteczności wydatkowania środków pieniężnych oraz w efekcie pozwoliły na ich optymalne wykorzystanie. W styczniu 2008 oraz 2009 roku odbyły się rozliczenia końcowe realizowanych programów regionalnych, na podstawie których zostało sporządzone niniejsze opracowanie.

Poniższe opracowanie zostało podzielone na 3 główne sekcje. Pierwsze dwie ukazują przekrojowe sprawozdanie z wyników realizacji programów regionalnych zarówno w roku 2007, jak i 2008, natomiast ostatnia część stanowi porównanie oraz podsumowanie obu edycji. Celem przedstawionego dokumentu jest próba analizy efektów osiągniętych dzięki programom regionalnym, realizowanym na terenie województwa zachodniopomorskiego, pod kątem sensowności przeprowadzania podobnych inicjatyw w przyszłości.

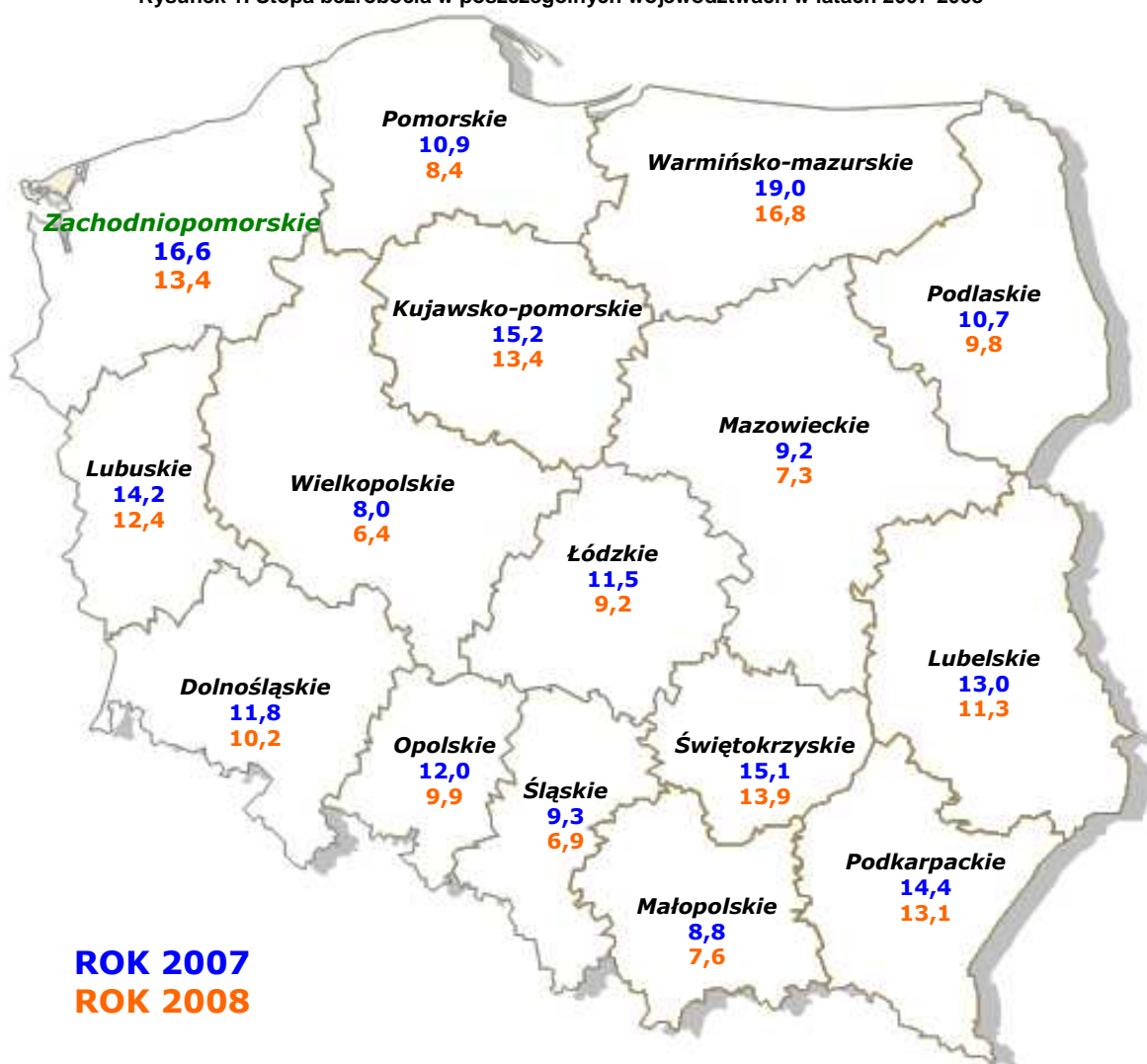
CZĘŚĆ I. Sytuacja na rynku pracy województwa zachodniopomorskiego w latach 2007-2008

1.1 Rynek pracy województwa zachodniopomorskiego w latach 2007-2008

Analiza danych dotyczących stopy bezrobocia w kraju i województwie zachodniopomorskim wskazuje na tendencję spadkową w latach 2007 - 2008. Na powyższy stan miało wpływ wiele czynników, wśród których należy wymienić m.in.: migrację zarobkową Polaków, systematyczny napływ funduszy strukturalnych, a także wzrost PKB oraz liczby ofert pracy. Wymienione determinanty w różnym stopniu przyczyniły się do zmniejszenia liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych z terenu województwa zachodniopomorskiego, których liczba na dzień 31 grudnia 2007 roku, wyniosła 103 241 osób, natomiast na dzień 31 grudnia 2008 roku już – 82 520 osób.

Z kolei analizując stopę bezrobocia w latach 2007-2008 w skali całego kraju, można zauważyć, iż jedynie w województwie warmińsko-mazurskim w roku 2007 była ona wyższa (19,0%) niż w województwie zachodniopomorskim (16,6%), natomiast w roku 2008 wyższą stopę bezrobocia w stosunku do województwa zachodniopomorskiego (13,4%) odnotowano w warmińsko-mazurskim (16,8%) oraz świętokrzyskim (13,9%). W pozostałych 14-tu regionach w roku 2007, stopa bezrobocia nie przewyższyła 16%, a w czterech z nich nie przekroczyła ona nawet progu 10%. Z kolei w roku 2008, aż w 8 województwach odnotowano stopę bezrobocia na poziomie poniżej 10%. Rysunek nr 1 przedstawiał szczegółowo dysproporcje, jakie występowały pomiędzy poszczególnymi województwami w latach 2007-2008.

Rysunek 1. Stopa bezrobocia w poszczególnych województwach w latach 2007-2008

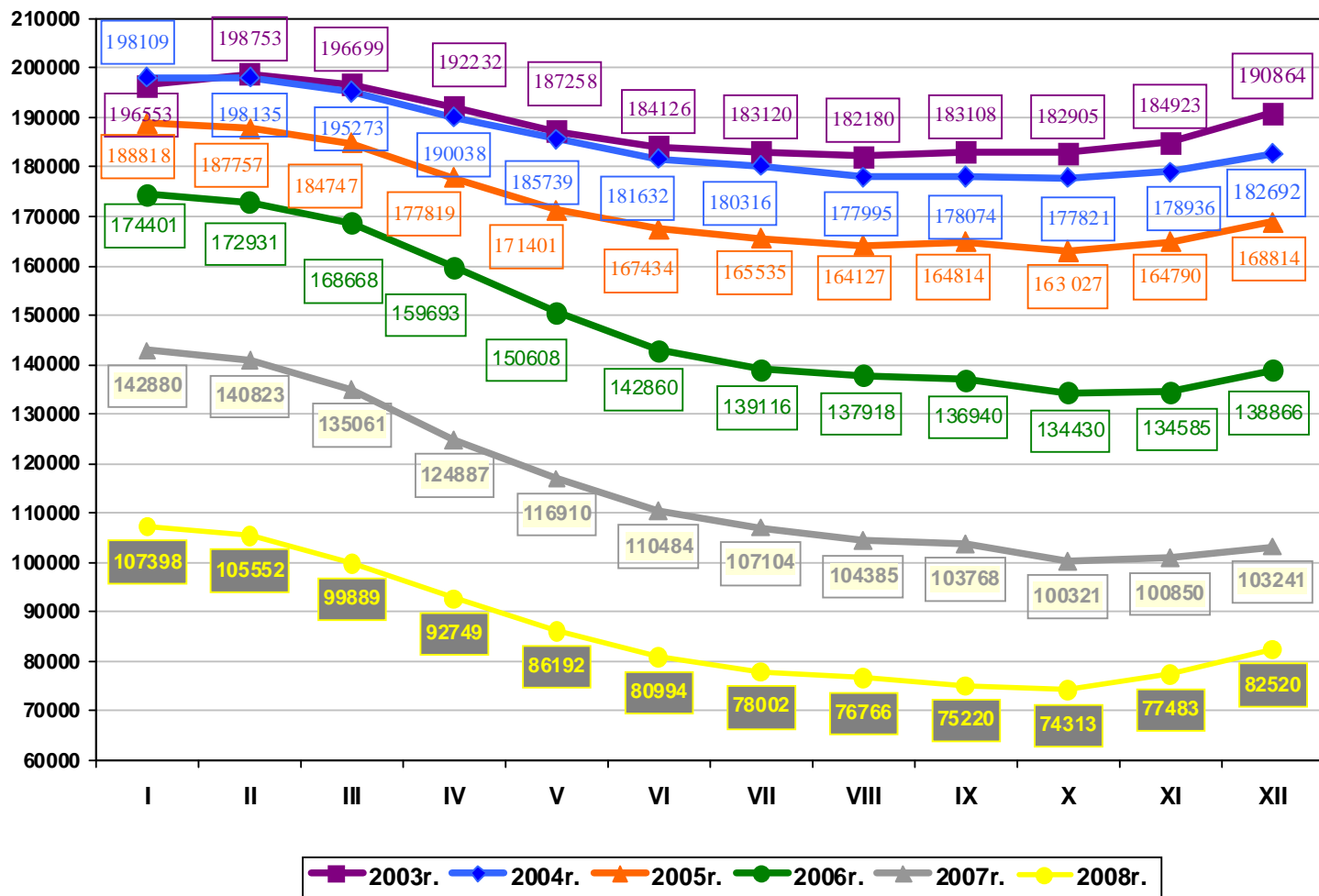

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WBiA WUP Szczecin.

Rozpatrując liczbę zarejestrowanych bezrobotnych przedstawioną na rysunku nr 1, można łatwo wysnuć dwa wnioski. Pierwszy, to już wcześniej wspomniany systematyczny spadek ogólnej liczby bezrobotnych, natomiast drugi, to fakt sezonowości na rynku pracy województwa. Biorąc pod uwagę zarejestrowane osoby pozostające bez zatrudnienia na koniec roku 2003 oraz 2008, można zauważyć, iż ich liczba zmniejszyła się w badanym okresie o ponad 108 000 (ze 190 864 do 82 520). Sezonowość zatrudnienia najłatwiej natomiast prześledzić badając linie trendu przedstawione na ww. rysunku. Tradycyjnie najwięcej bezrobotnych rejestruje się w miesiącach, w których najtrudniej znaleźć tzw. pracę dorywczą, czyli w okresie pomiędzy październikiem i lutym, a najmniej w okresie czerwiec-wrzesień. Powyższa

tendencja jest niezmienna i zauważalna od kilku już lat, zarówno w skali województwa jak i poszczególnych powiatów.

Wykres 1. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim w latach 2003-2008

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WBiA WUP Szczecin.

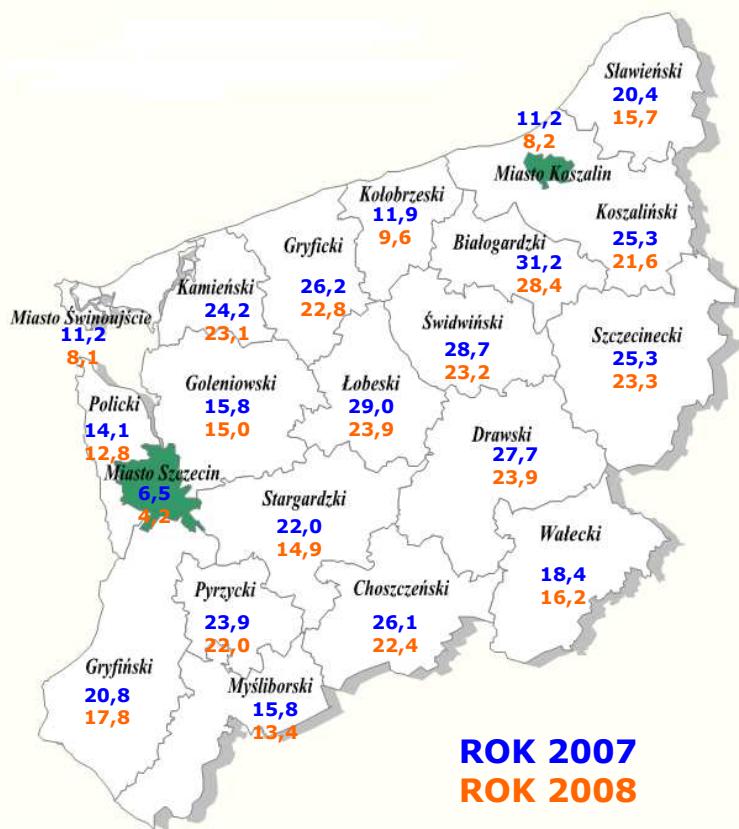
Wśród zarejestrowanych osób bezrobotnych na koniec roku 2008 w województwie zachodniopomorskim przeważały kobiety. Stanowiły one z liczbą 47 888 osób - 58% ogółu, podczas gdy mężczyźni z liczbą 60 320 osób stanowili 42% ogółu. Przetawiony podział dowodzi tezie, iż sytuacja kobiet na rynku pracy jest znacznie gorsza niż mężczyzn i wciąż są one znacznie mniej chętnie zatrudniane przez pracodawców.

1.2 Analiza bezrobocia w poszczególnych powiatach województwa zachodniopomorskiego

Analizując dane przedstawione na rysunku nr 2, dotyczące stopy bezrobocia w poszczególnych powiatach województwa zachodniopomorskiego, można dokonać podstawowych obserwacji jak zmieniła się jej wartość na przełomie lat 2007 – 2008. W okresie 2007 – 2008 nastąpił spadek stopy bezrobocia w każdym z powiatów, co przełożyło się na spadek dla całego województwa. W 2008 roku powiat białogardzki charakteryzował się największą stopą bezrobocia w regionie (28,4%). Najmniejszą odnotowano w mieście Szczecin – 4,2%.

Rozpatrując stopę bezrobocia dla województwa jako punkt odniesienia można zauważyć, że zarówno w 2007 jak i w 2008 roku niższą wartość odnotowano w tych samych powiatach (myśliborskim, kołobrzesckim, mieście Świnoujście, mieście Koszalin oraz mieście Szczecin). Z drugiej strony, w powiecie stargardzkim odnotowano największy spadek stopy bezrobocia (22% w 2007 roku do poziomu 14,9% w 2008 roku). Kolejnym powiatem był powiat świdwiński (28,7% w 2007 roku do 23,2% w 2008 roku). Najmniejszy spadek stopy bezrobocia został odnotowany w powiecie goleniowskim (15,8% w 2007 roku do 15% w 2008 roku).

Rysunek 2. Stopa bezrobocia na koniec 2006 roku - województwo zachodniopomorskie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WBiA WUP Szczecin.

CZĘŚĆ II. Program regionalny „Akcja dotacja”

2.1 Informacje ogólne dotyczące programu „Akcja dotacja”

Program „Akcja dotacja” był przedsięwzięciem wspierającym samozatrudnienie, a zatem był skierowany do osób planujących założyć własną działalność gospodarczą. Za główny cel programu obrano promocję i wsparcie rozwoju przedsiębiorczości wśród osób bezrobotnych, a wszelkie działania w jego ramach, nakierowane zostały na rozwój drobnej przedsiębiorczości i stymulowanie aktywności zawodowej. Istotne z punktu widzenia osób biorących udział w programie okazało się również wsparcie realizowane w sposób kompleksowy, a więc nie ograniczające się do udzielania jednorazowych dotacji, lecz wychodzące naprzeciw realnym potrzebom beneficjentów i obejmujące także szkolenia oraz szeroki wachlarz usług doradczych.

Rodzaje wsparcia, jakiego potrzebują osoby bezrobotne przed rozpoczęciem działalności gospodarczej, są bardzo zróżnicowane. Niektórzy wymagają niewielkiej pomocy - doradztwa w zakresie podejmowania działalności gospodarczej, dla innych niezbędne okazują się specjalistyczne szkolenia. Dotyczy to zwłaszcza osób młodych, które nie mają żadnych doświadczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, a ich staż na rynku pracy jest dość krótki. Program „Akcja dotacja” niwelował te różnice i pozwalał na skorzystanie z dowolnego, wybranego według własnych potrzeb szkolenia w zakresie przyszłej działalności. Aby wydatkowane środki dały szansę powodzenia, beneficjenci uczestniczyli w szkoleniach z zakresu przepisów związanych z rozpoczęciem działalności, wzajemnych rozliczeń z klientami, z ZUS-em, Urzędem Skarbowym oraz podstawy marketingu, pozyskiwania wsparcia w obszarze funduszu pracy (refundacje na stworzenie stanowisk pracy, staże itp.).

A zatem, założenia programu obejmowały przyznanie środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, poprzedzonych przygotowaniem do samodzielnego zaistnienia na rynku, w postaci kompletu niezbędnych szkoleń. Zintegrowane formy pomocy, z których mogli skorzystać beneficjenci to:

1. Szkolenia specjalistyczne.

2. Szkolenie „ABC Przedsiębiorczości”.
3. Dotacje.
4. Pomoc prawna i finansowa.

Osoby wybrane do programu, w ramach ich potrzeb, zostały skierowane na szkolenie specjalistyczne (związane ściśle z tematyką przyszłej działalności gospodarczej, np. kurs florystyczny dla osób pragnących otworzyć własną kwiaciarnię), dodatkowo każdy z beneficjentów został objęty szkoleniem z zakresu „ABC przedsiębiorczości”. Ponadto, każda osoba kończąca swój udział w programie wraz z dotacją otrzymywała możliwość doradztwa w zakresie obsługi prawnej i finansowej.

Beneficjentami programu zostały osoby znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, często osoby przedsiębiorcze, dla których najlepszą alternatywą dla zatrudnienia była własna firma. Program objął swym zasięgiem osoby wywodzące się z różnych grup społecznych, które bez pomocy finansowej urzędu nie miałyby szans na zrealizowanie swoich planów związanych z uruchomieniem działalności gospodarczej.

Dzięki odpowiednio przeprowadzonej przez poszczególne powiatowe urzędy pracy rekrutacji, dotacje otrzymały tylko te osoby, których pomysły na prowadzenie własnej działalności gospodarczej miały największe szanse powodzenia. Pozwoliło to zapobiec sytuacji, w której nieprawidłowo zrekrutowani beneficjenci programu tworzyliby firmy nie potrafiące sprostać wymogom rynku pracy i konkurencji, czego wynikiem byłaby konieczność ich likwidacji. Nabór prowadzony był przy udziale doświadczonych pracowników PUP (doradców zawodowych, pośredników pracy) celem zbadania predyspozycji danego beneficjenta oraz jego wiarygodności, jako potencjalnego przedsiębiorcy.

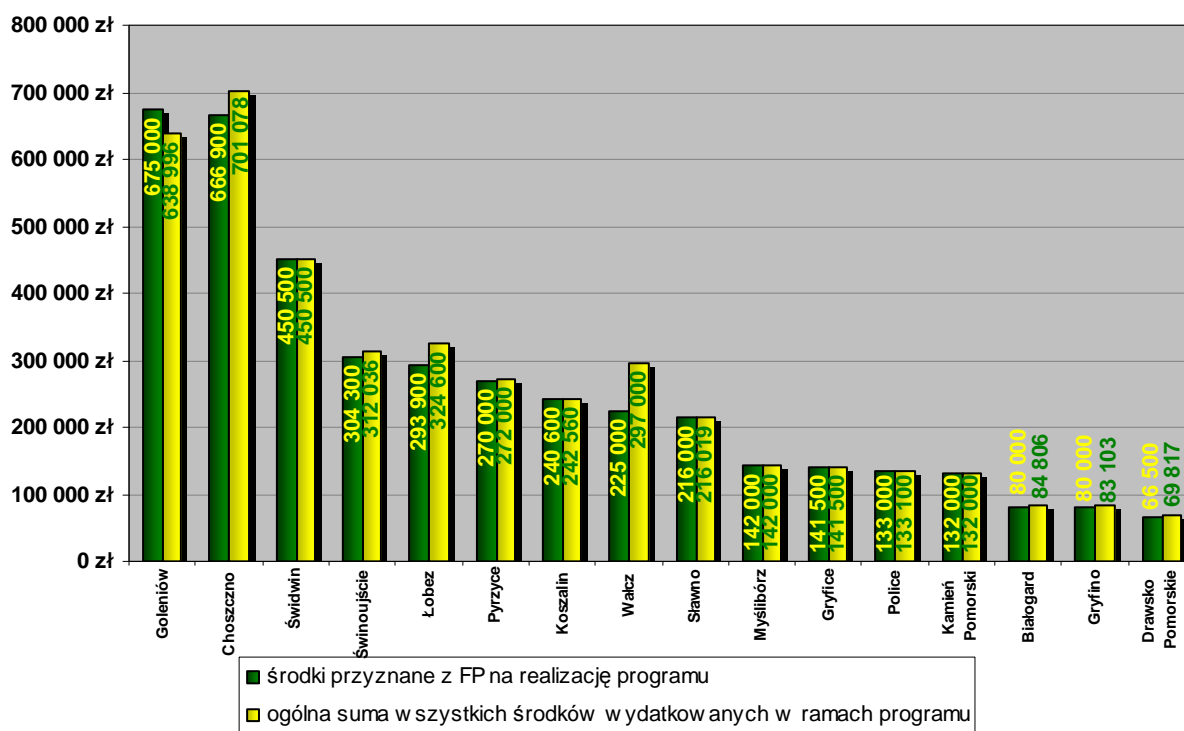
Możliwość przyznania jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej (tzw. dotacji) pozwala nie tylko na ograniczenie bezrobocia, ale także na zwiększenie potencjału gospodarczego poprzez wygenerowanie kolejnych miejsc pracy w przyszłości, w przypadku rozwoju nowo założonej firmy. W tej formie wsparcia szczególnie istotne jest to, iż trafia ono do najbardziej aktywnych, przedsiębiorczych osób, które mimo iż pozostają bez zatrudnienia, nie wahają się podjąć ryzyka związanego z działaniem na własny rachunek, co daje efekty w postaci szybkiego powrotu na rynek pracy, już jako samodzielne podmioty gospodarcze.

Z punktu widzenia osób bezrobotnych, które bazując na negatywnych doświadczeniach przestają aktywnie poszukiwać pracy, realizacja programu była w pełni uzasadniona. Pozbawienie przez dłuższy czas ludzi dorosłych podstawowej formy aktywności, jaką jest praca, powoduje frustracje, które rodzą patologie takie jak: alkoholizm, przestępczość, narkomania. Tego typu anomaliami dotknięte są całe rodziny, także dzieci. Dzieje się tak, dlatego, że podstawowe potrzeby ludzkie, w związku z brakiem pracy, nie są zaspokajane.

2.2 Alokacja przyznanych funduszy oraz struktura kosztowa programu „Akcja dotacja”

Łącznie na realizację programu „Akcja dotacja” na terenie województwa zachodniopomorskiego wydatkowano kwotę w wysokości 4 241 115, 64 zł, w tym 4 117 200 zł przyznanych z FP, a pozostałą część stanowiły środki własne PUP – 92 041,72 zł oraz dodatkowo fundusze pochodzące z przesunięć pomiędzy wszystkimi trzema programami – 31 873,92 zł. Dokładne dane dotyczące wydatkowania przyznanych środków w ujęciu powiatowym przedstawia wykres nr 2.

Wykres 2. Środki przyznane i wydatkowane w roku 2007, przez poszczególne PUP w ramach programu „Akcja dotacja”

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programu.

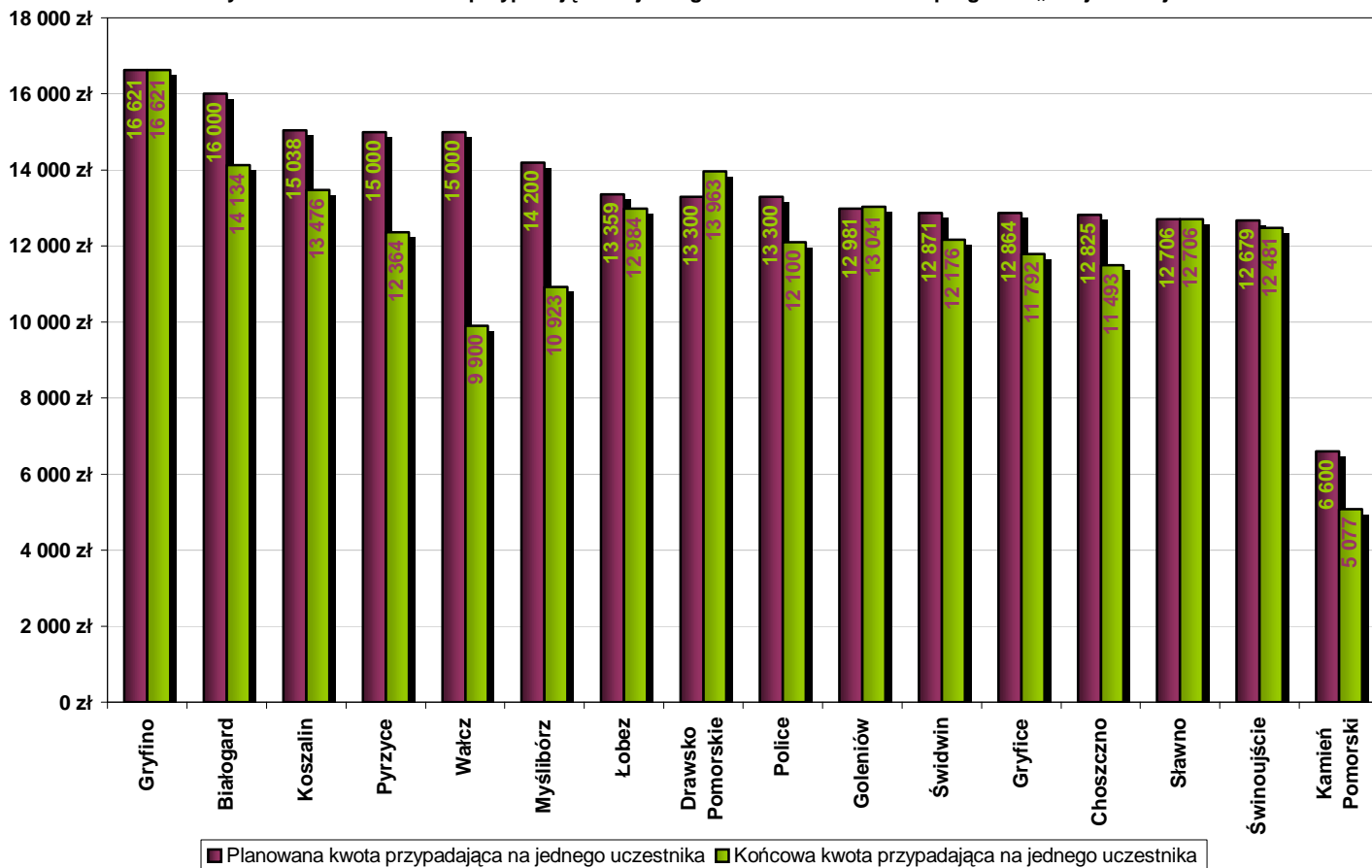
Największą ilość środków w ramach wnioskowanych przez PUP kwot przyznano Powiatowemu Urzędowi Pracy w Goleniowie – 675 000 zł, oraz w Choszczynie – 666 900 zł, natomiast najmniej otrzymały urzędy w Drawsku Pomorskim – 66 500 zł, oraz Białogardzie i Gryfinie – po 80 000 zł.

Analizując badany program pod względem ilości wydatkowanych środków można zauważyć, iż na pierwszym miejscu znalazł się PUP w Choszczynie, który na sfinansowanie wszystkich działań w ramach programu „Akcja dotacja”, przeznaczył łączną kwotę w wysokości 701 078 zł, czyli więcej niż faktycznie otrzymał z puli Funduszu Pracy. Stan ten wynika z faktu, iż część z wydatkowanych środków pochodziła z przesunięć funduszy niewykorzystanych w ramach dwóch pozostałych programów, które również realizował powyższy PUP, oraz dodatkowo zaangażowanych środków własnych urzędu. Najmniej środków wydano natomiast w powiatach: drawskim – 69 817 zł, gryfińskim – 83 103 zł oraz białogardzkim – 84 806 zł.

Analizując program „Akcja dotacja” pod względem kwoty przypadającej na jednego uczestnika, można zauważyć, iż jedynie w powiecie drawskim oraz goleniowskim ostateczna średnia kwota przeznaczona na aktywizację jednego beneficjenta jest wyższa od założonego planu. W przypadku PUP w Drawsku Pomorskim, wynika to z faktu, iż zdecydowano przeznaczyć dodatkowe fundusze w kwocie 3 316 zł na szkolenia, poprzedzające przyznanie dotacji, natomiast w przypadku PUP w Goleniowie, stan ten jest spowodowany zaktywizowaniem mniejszej liczby osób bezrobotnych niż pierwotnie zakładano, czego wynikiem było przesunięcie części środków na program „Szkolenie na życzenie”. Z kolei najwięcej środków w przeliczeniu na jednego beneficjenta w ramach programu wydatkowano w powiecie gryfińskim, i była to kwota - zgodna z założeniami - w wysokości 16 621 zł. Najmniejsze koszty w przeliczeniu na beneficjenta, poniósł powiat kamieński, gdzie ostateczna kwota ukształtowała się na bardzo niskim, jak na ten rodzaj aktywizacji poziomie 5 077 zł. Uzyskanie takiej średniej wynika z faktu, iż dotacje przyznano małej grupie beneficjentów, wybranej spośród wszystkich osób, które wzięły udział w szkoleniu „ABC przedsiębiorczości”. Na uwagę zasługują również działania Powiatowego Urzędu Pracy w Wałczu, któremu udało się obniżyć planowane koszty w przeliczeniu na jednego beneficjenta o ponad 5 000 zł. Wynik ten osiągnięto dzięki zaktywizowaniu w ramach programu, dwa razy większej ilości osób niż pierwotnie zakładano. Powiat ten na, realizację programu przeznaczył

dotatkowo ze środków własnych 72 000 zł, na sfinansowanie ponadplanowych dotacji, które pozwoliły w pełni wykorzystać możliwości aktywizacji osób bezrobotnych. Dokładne dane, dotyczące kwot środków przypadających na jednego uczestnika w ramach programu „Akcja dotacja” obrazuje wykres nr 3.

Wykres 2. Kwota środków przypadająca na jednego uczestnika w ramach programu „Akcja dotacja”

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programu.

2.3 Struktura uczestników programu „Akcja dotacja”

W ramach programu „Akcja dotacja” zaktywizowano grupę 362 osób, w tym 158 kobiet (44% ogółu) i 204 mężczyzn (56% ogółu), co zważywszy na zakładane rezultaty (317 beneficjentów) jest bardzo dobrym wynikiem. Analizując fundusze wydatkowane przez poszczególne PUP, zauważyć można bezpośrednią zależność pomiędzy liczbą beneficjentów ostatecznych, a ilością środków przeznaczonych na ich aktywizację gdyż proporcjonalnie do wysokości wydatkowanych środków

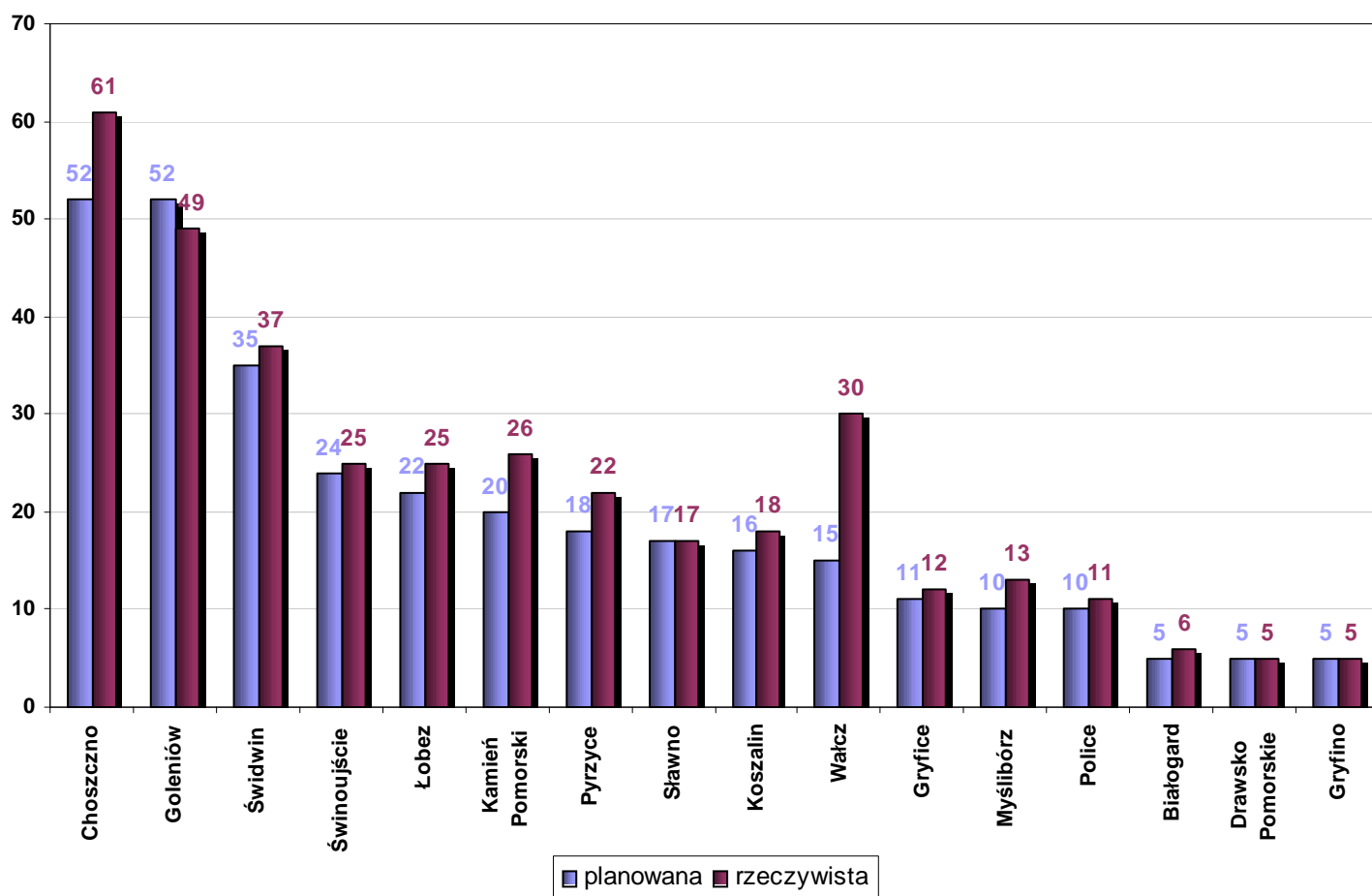
zwiększa się liczba uczestników programu. Najwięcej osób, bo aż 61 - zaktywizowanych zostało poprzez udzielenie dotacji, w powiecie choszczeńskim. W dalszej kolejności znalazły się powiaty: goleniowski – 49 osób i świdwiński – 37 osób.

Warto również zwrócić uwagę na wspomniany wcześniej fakt, iż w kilku powiatach udział procentowy beneficjentów ostatecznych znacznie przewyższył planowaną liczbę uczestników programu, i tak:

- PUP w Wałczu przyznał 30 dotacji na 15 planowanych;
- PUP w Myśliborzu przyznał 13 dotacji na 10 planowanych;
- PUP w Kamieniu Pomorskim przyznał 26 dotacji na 20 planowanych.

Tylko jeden powiat – PUP w Goleniowie, nie zrealizował w 100% planowanych założeń, udzielając 49 dotacji (na 52 planowane), co w efekcie i tak stanowi bardzo dobry wskaźnik na poziomie 94%. Dokładne dane dotyczące planowanej oraz rzeczywistej liczby uczestników programu „Akcja dotacja”, przedstawia wykres nr 4.

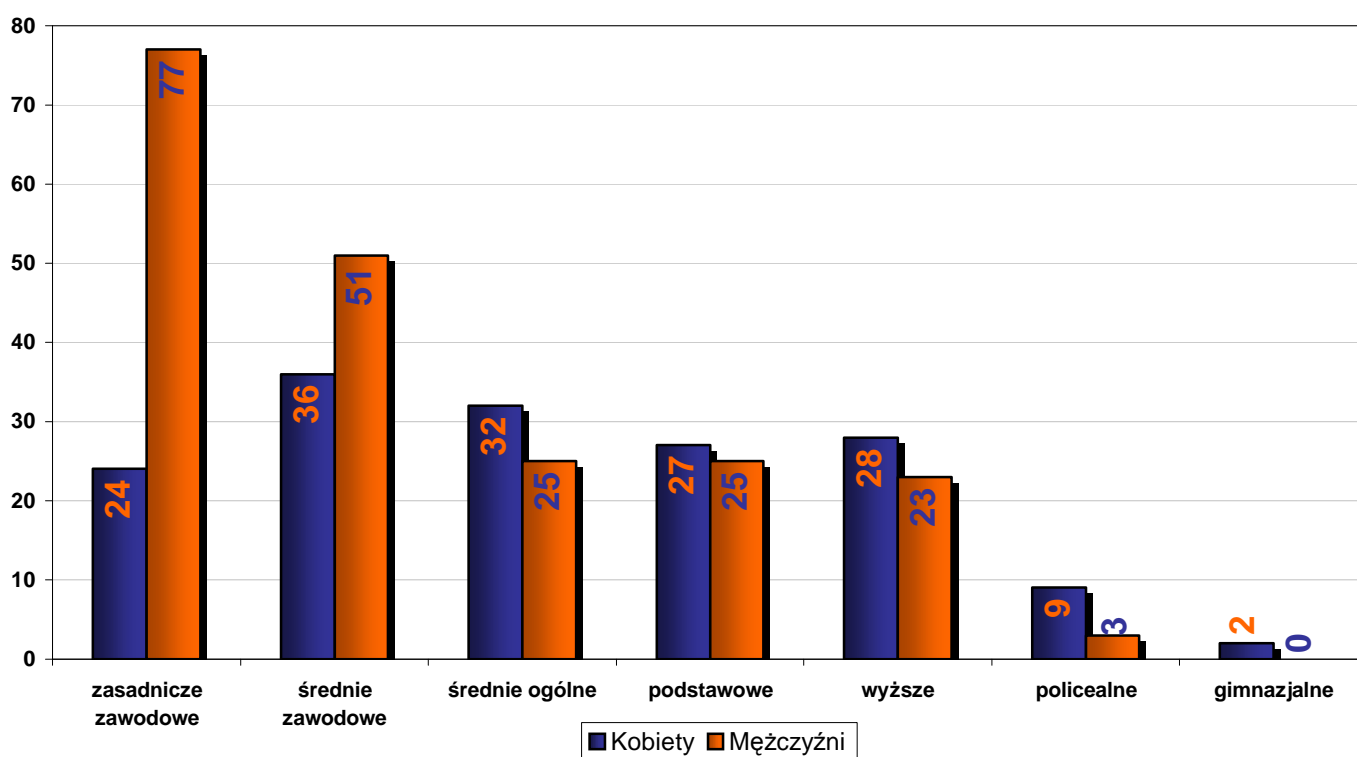
Wykres 3. Planowana oraz rzeczywista liczba uczestników programu „Akcja dotacja”

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programu.

Z analizy poziomu wykształcenia wszystkich uczestników programu wynika, iż najwięcej beneficjentów programu ukończyło zasadnicze szkoły zawodowe – 101 osób (28% ogółu) oraz średnie zawodowe – 87 osób (24%). Kolejne przedziały reprezentują osoby z wykształceniem: średnim ogólnym – 57 (16%) i podstawowym – 52 osoby (14%) oraz osoby legitymujące się dyplomem uczelni wyższej – 51 osób (14% ogółu). Najmniej liczne grupy, to osoby z wykształceniem policealnym – 12 osób (3%) oraz gimnazjalnym – zaledwie 2 kobiety, co stanowi niecały 1% w ogólnej liczbie beneficjentów.

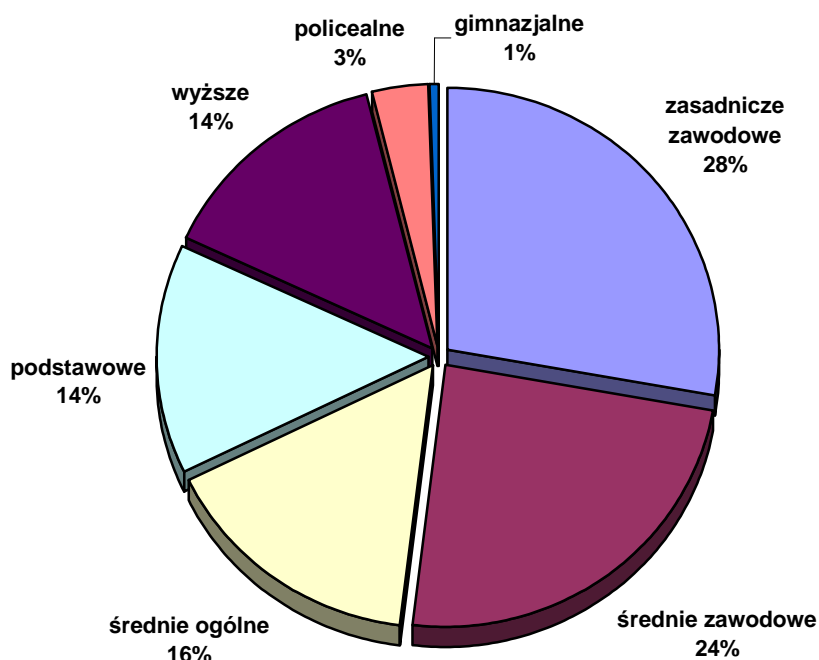
Wykres 4. Uczestnicy programu „Akcja dotacja” z podziałem na płeć i wykształcenie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programu.

Strukturę uczestników programu „Akcja dotacja” z podziałem na wykształcenie i płeć prezentuje wykres nr 5, natomiast wykres nr 6 ukazuje procentowy podział beneficjentów ze względu na wykształcenie.

Wykres 5. Procentowy podział uczestników programu „Akcja dotacja” ze względu na wykształcenie

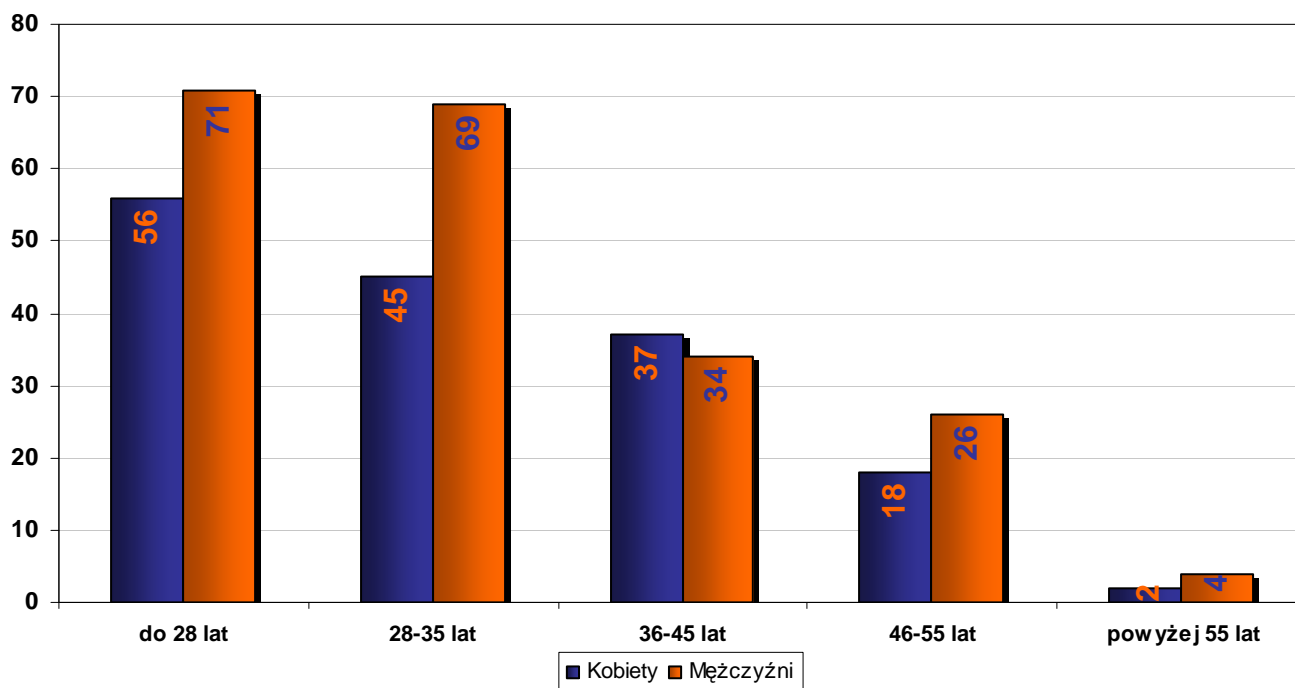
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programu.

Uzyskane dane pozwalają wnioskować, że dotacjami na założenie własnej działalności gospodarczej, interesuje się coraz większa liczba osób, bez względu na ukończoną przez nie szkołę. Pozytywnym zjawiskiem jest również fakt, iż PUP wspierają tą formą aktywizacji wszystkie osoby bezrobotne bez względu na posiadane wykształcenie, a znaczącym przy podejmowaniu decyzji o udzieleniu dotacji staje się pomysł oraz chęć samozatrudnienia i realne możliwości pokierowania własną karierą zawodową.

Biorąc pod uwagę wiek uczestników programu, można zauważyć, iż największe zainteresowanie zaproponowanymi formami aktywizacji wykazywały osoby młode do 28 roku życia. Grupa ta, z liczbą 127 osób oraz udziałem na poziomie 35%, była najczęściej reprezentowana. Wraz ze wzrostem wieku uczestników, zainteresowanie programem stopniowo malało. I tak, drugą pod względem wielkości grupę stanowiły osoby w przedziale od 28 do 35 lat, w sumie 114 osób (31% ogółu). W dalszej kolejności znajdowały się osoby w wieku od 36 do 45 lat – 71 osób (20%), od 46 do 55 lat – 44 osoby (12%). Najmniej liczną

grupę stanowiły osoby w wieku przekraczającym 55 lat, gdyż jedynie 6 osób z tego przedziału zainteresowało się taką formą aktywizacji.

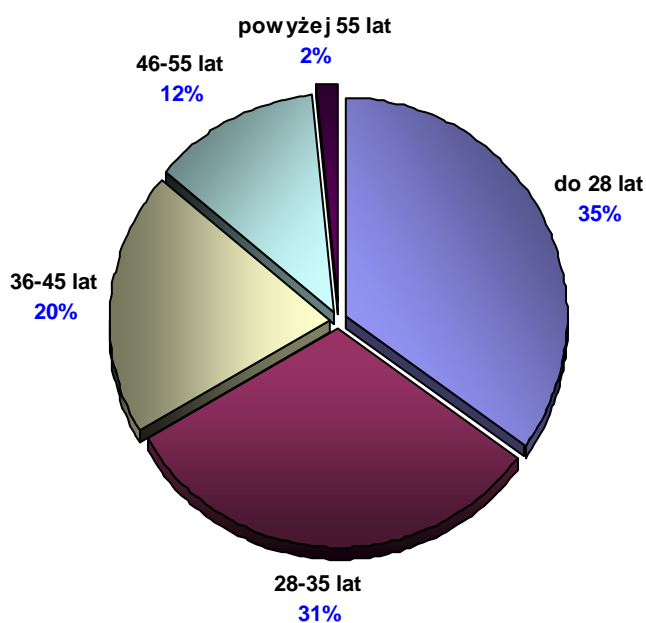
Wykres 6. Uczestnicy programu „Akcja dotacja” w podziale na płeć i wiek

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programu.

Szczegółowe dane dotyczące uczestników programu „Akcja dotacja” w podziale na płeć i wiek oraz ich procentowego podziału zebrane zostały na wykresach nr 7 oraz 8.

Wykres 7. Procentowy podział uczestników programu „Akcja dotacja” ze względu na wiek

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programu

Zestawienie uzyskanych informacji pozwala wysnuć przypuszczenie, iż na uczestnictwo w projekcie decydowały się z reguły osoby młode, dla których najlepszym sposobem zaistnienia na rynku pracy staje się praca na własny rachunek. To właśnie takie osoby mają największe chęci oraz zapał do działania, a jednocześnie w mniejszym stopniu obawiają się ryzyka, jakim z pewnością jest prowadzenie własnej firmy.

CZĘŚĆ III. Program regionalny „Szkolenie na życzenie”

3.1 Informacje ogólne dotyczące programu „Szkolenie na życzenie”

Program regionalny „Szkolenie na życzenie” skierowany był do wszystkich osób bezrobotnych, które chciały zdobyć nowy zawód, podwyższyć kwalifikacje, bądź uzyskać dodatkowe umiejętności pozwalające na szybszy powrót na rynek pracy. Głównymi celami programu :

- zmotywowanie i zaktywizowanie osób bezrobotnych do dokonania samodzielnego wyboru szkolenia, które pozwoli uzyskać kwalifikacje zwiększające szansę powrotu na rynek pracy;
- uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych;
- zwiększenie dostępu do szkoleń ;
- zwiększenie atrakcyjności beneficjentów szkoleń na rynku pracy;
- zwiększenie możliwości uzyskania pracy, szczególnie w zawodach uznanych za deficytowe w województwie zachodniopomorskim.

Powyższy program, na który przeznaczono wstępnie 1 182 300 zł, realizowany był przez 14 powiatowych urzędów pracy z terenu województwa zachodniopomorskiego. Główną formą aktywizacji beneficjentów było szkolenie, które zostało wybrane samodzielnie przez osobę bezrobotną. Intencją programu było zwiększenie dostępu do szkoleń odpowiadających indywidualnym potrzebom beneficjentów. Każdy z uczestników programu mógł samodzielnie znaleźć na rynku najbardziej potrzebne i interesujące go szkolenie, które zostało sfinansowane przez odpowiedni PUP w kwocie nie wyższej niż 3 tys. zł. W ramach powyższego działania finansowane były również wszystkie (zgodne z ustawą) koszty dodatkowe tj.: zakwaterowanie, wyżywienie, dojazdy. W ramach programu można było wziąć udział w szkoleniach zarówno indywidualnych, jak i grupowych, przy zastrzeżeniu, że każdy beneficjent mógł skorzystać tylko z jednej wybranej formy szkolenia.

Wskazane było, aby w ramach programu „Szkolenie na życzenie” w sposób szczególny uwzględnić osoby, które wymienione zostały w art. 49 ustawy, czyli osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Wymagane było natomiast, by osoba bezrobotna wpisywała się w jedno z poniższych kryteriów zgodnie z art. 40 *Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*:

- brak kwalifikacji zawodowych;
- konieczność zmiany lub uzupełnienia kwalifikacji w związku z brakiem propozycji odpowiedniej pracy;
- utrata zdolności do wykonywania pracy w dotychczas wykonywanym zawodzie;
- brak umiejętności aktywnego poszukiwania pracy.

Program wychodził również naprzeciw tym osobom, które posiadały dokładnie sprecyzowane plany edukacyjne i zawodowe, a koszty szkolenia były barierą uniemożliwiającą ich realizację.

3.2 Alokacja przyznanych funduszy oraz struktura kosztowa programu „Szkolenie na życzenie”

Na realizację programu „Szkolenie na życzenie” wydano łącznie kwotę w wysokości 1 290 051,84 zł, w tym: 1 273 683,18 zł przyznanych z FP (łącznie z funduszami przesuniętymi z innych programów), oraz dodatkowo 16 368, 66 zł, pochodzących ze środków własnych poszczególnych urzędów.

Zgodnie z wnioskowanym przez PUP zapotrzebowaniem, największą ilość środków finansowych na realizację programu „Szkolenie na życzenie”, przyznano Powiatowemu Urzędowi Pracy w Goleniowie – 210 000 zł oraz w Choszcznie i Myśliborzu – każdy po 150 000 zł. Natomiast o najmniejszą ilość funduszy wystąpiły powiaty: białogardzki – 19 300 zł, policki – 30 000 zł oraz gryficki – 33 000 zł.

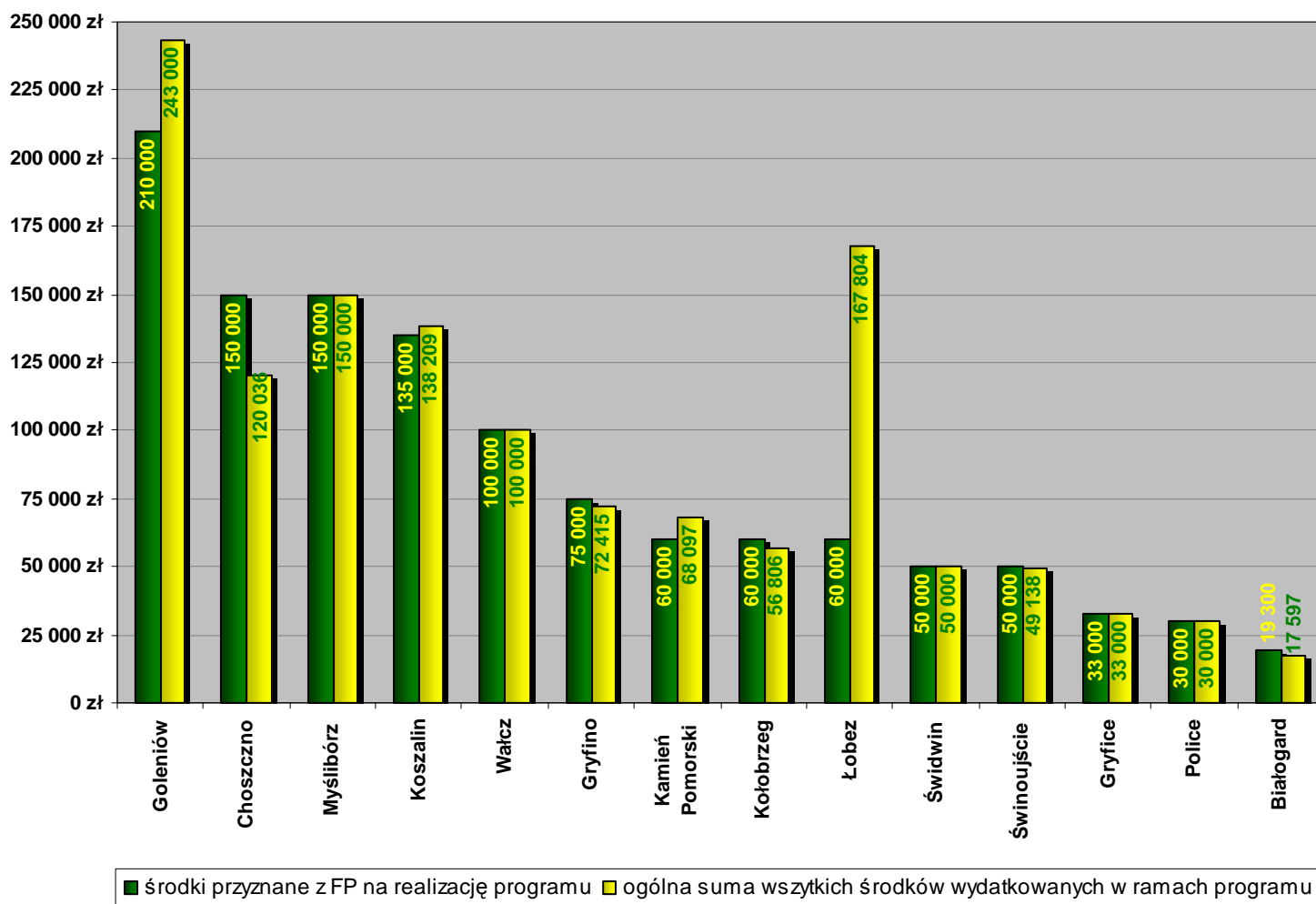
Rozpatrując badany program pod względem wydatkowanej w jego ramach puli środków finansowych, można zauważyć, iż najbardziej wyróżniającym się na tym tle urzędem jest PUP Łobez, w którym na sfinansowanie wszystkich działań w ramach „Szkolenia na życzenie” przeznaczono kwotę w wysokości 167 804 zł, która znacznie przewyższała złożone zapotrzebowanie (60 000 zł). Przedstawiona sytuacja wynika z faktu przeznaczenia na szkolenia dodatkowych środków w wysokości ponad

100 000 zł, których nie udało się wykorzystać w ramach dwóch pozostałych, realizowanych przez urząd programów regionalnych.

Ponadto, pięć z czternastu PUP biorących udział w programie, wydało otrzymaną pulę pieniężną w całości (Myślibórz, Wałcz, Świdwin, Gryfice, Police). Z kolei PUP w Choszcznie, Gryfinie, Kołobrzegu, Świnoujściu oraz Białogardzie, nie udało się wykorzystać wszystkich posiadanych funduszy, natomiast cztery powiatowe urzędy pracy musiały przeznaczyć dodatkowe środki, aby zaktywizować wszystkie zainteresowane udziałem w programie osoby (Goleniów, Koszalin, Kamień Pomorski, Łobez).

Szczegółowe dane dotyczące wydatkowania przyznanych środków w ujęciu powiatowym przedstawia wykres nr 9.

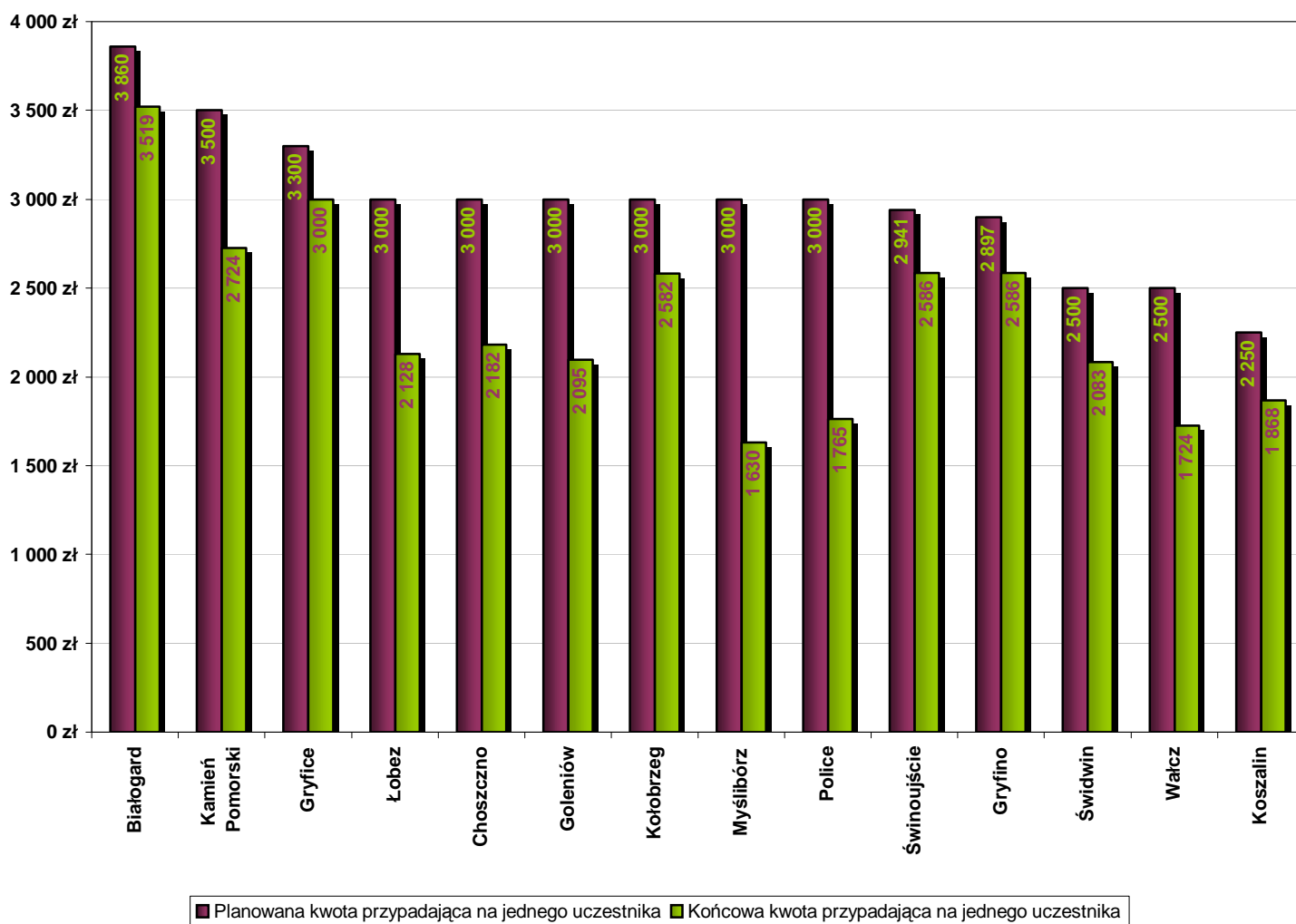
Wykres 8. Środki przyznane i wydatkowane w roku 2007, przez poszczególne PUP w ramach programu „Szkolenie na życzenie”

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programu.

Wszystkim urządům pracy, realizującym program „Szkolenie na życzenie”, udało się obniżyć zakładane koszty początkowe w przeliczeniu na jednego beneficjenta. Sytuacja ta, wynika przede wszystkim z faktu włączenia do programu większej liczby osób niż pierwotnie zakładano oraz z rodzaju szkoleń, jakie wybierali beneficjenci. Najwięcej na aktywizację jednej osoby wydatkował PUP w Białogardzie – 3 519 zł oraz w Gryficach – 3 000 zł, a najmniej PUP w Myśliborzu – 1 630 zł, co stanowi zaledwie 54% pierwotnie zakładanej sumy i jest najniższym wynikiem spośród wszystkich realizujących program urzędów.

Wykres 9. Kwota środków przypadająca na jednego uczestnika w ramach programu „Szkolenie na życzenie”

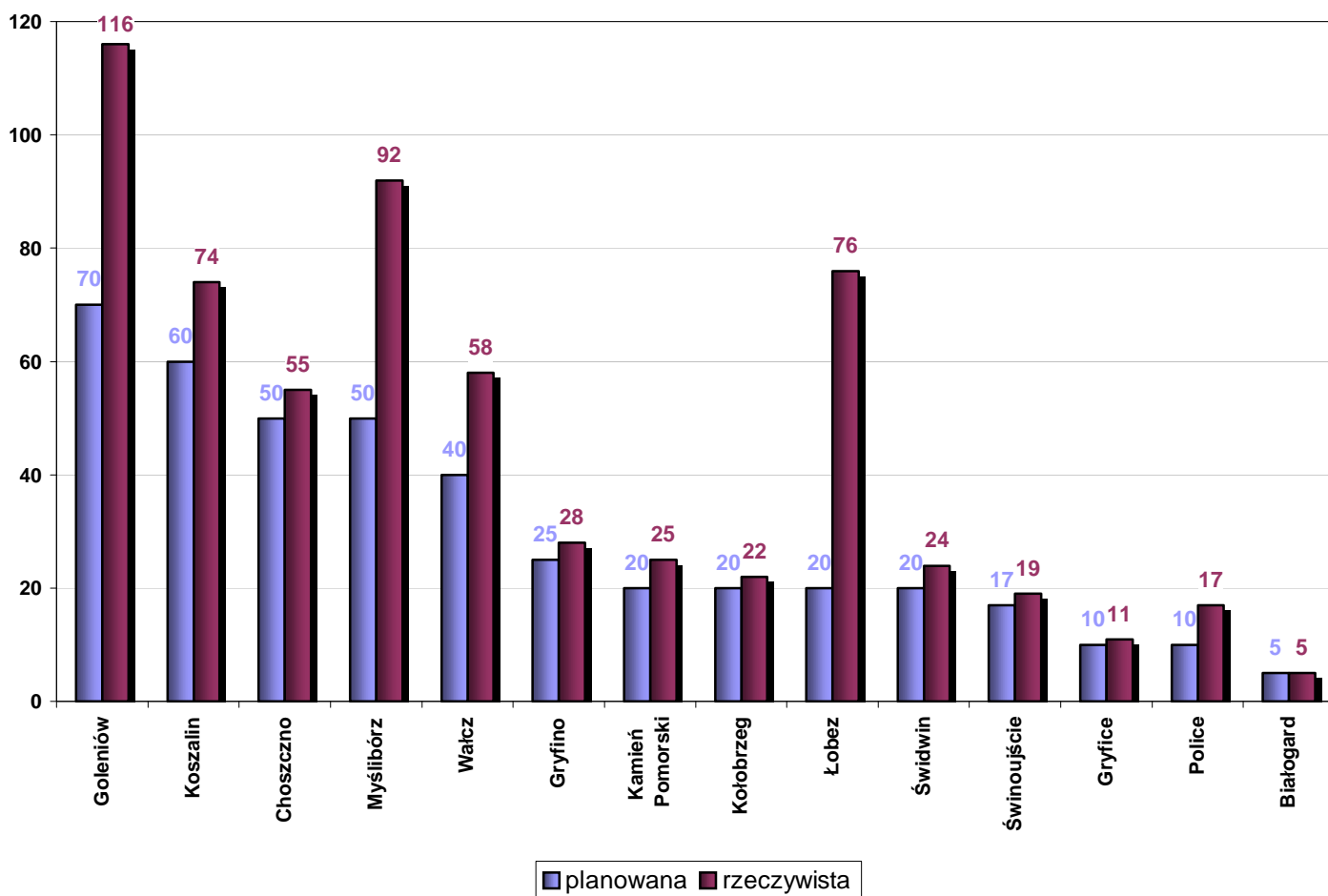

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programu.

3.3 Struktura uczestników programu „Szkolenie na życzenie”

W ramach programu „Szkolenie na życzenie” zaktywizowano łącznie 622 osoby, w tym 136 kobiet (22% ogółu) i 486 (78% ogółu) mężczyzn. Założenia wstępne, zebrane od wszystkich zainteresowanych realizacją programu powiatowych urzędów pracy, przewidywały przeszkolenie 417 osób. Tylko jeden spośród PUP zrealizował program zgodnie z przyjętymi założeniami, tj. PUP w Białogardzie, który zaktywizował 5 uczestników, czyli dokładnie tylu, ilu przewidywał. W pozostałych powiatach udało się objąć ramami programu znacznie większą liczbę chętnych, niż pierwotnie zakładano. Na uwagę zasługują wspomniane w części dotyczącej struktury kosztowej, PUP w Łobzie, który objął szkoleniami 76 osób, czyli o 56 więcej niż założono, oraz PUP w Goleniowie, któremu udało się zaktywizować najwięcej uczestników – 116 osób.

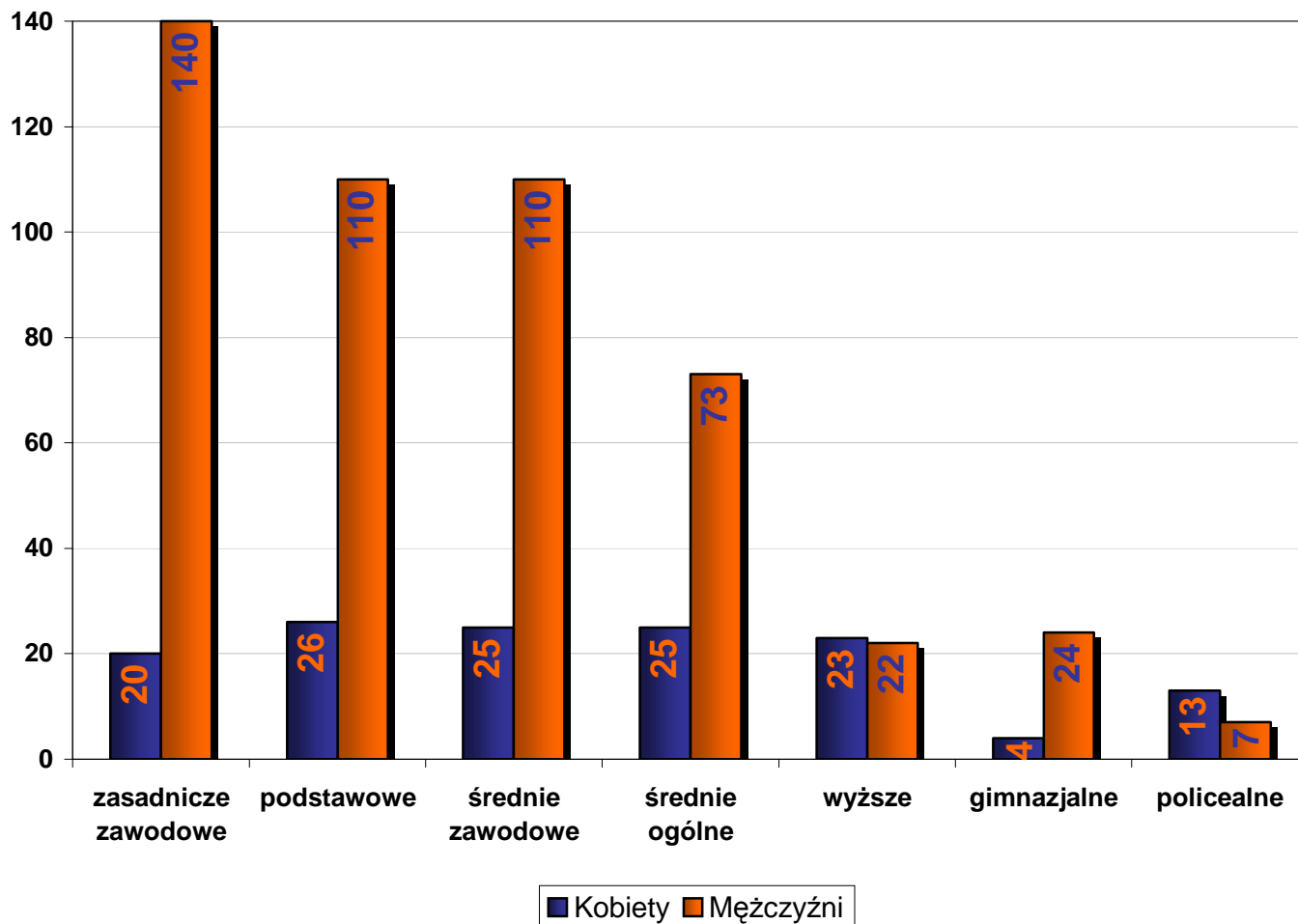
Wykres 10. Planowana oraz rzeczywista liczba uczestników programu „Szkolenie na życzenie”

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programu.

Przedstawiony na wykresie nr 12 rozkład uczestników programu „Szkolenie na życzenie”, wyraźnie ukazuje znaczną przewagę liczby mężczyzn nad liczbą kobiet. Jedynie w przypadku osób, które ukończyły szkołę policealną lub z wykształceniem wyższym, ilość kobiet jest nieznacznie większa.

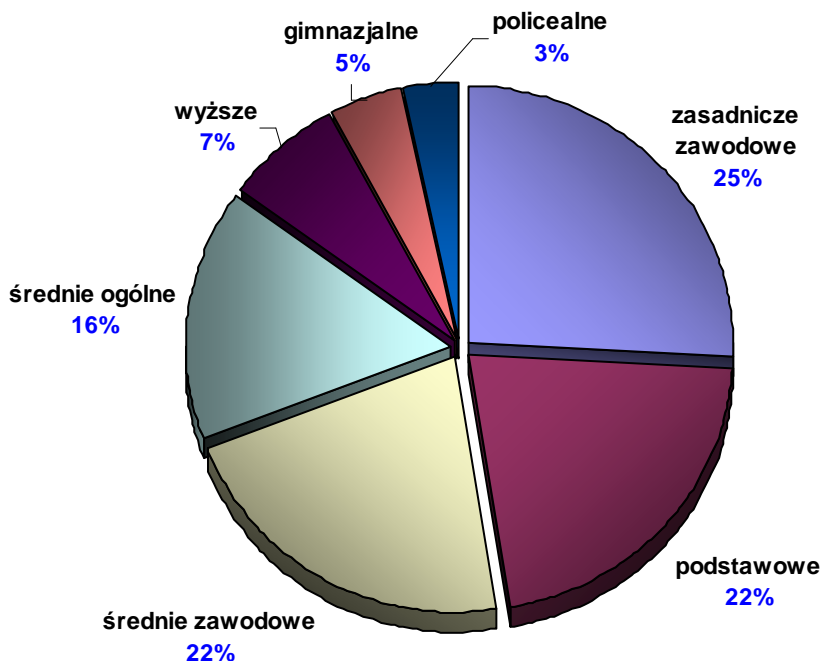
Wykres 11. Uczestnicy programu „Szkolenie na życzenie” z podziałem na płeć i wykształcenie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programu.

Analizując poziom wykształcenia beneficjentów programu, można zauważyć, iż największą grupę stanowiły osoby, które ukończyły zasadniczą szkołę zawodową – 160 osób (25% ogółu). Kolejne przedziały tworzyli uczestnicy posiadający wykształcenie podstawowe – 136 osób (22% ogółu), średnie zawodowe – 135 osób (również 22% ogółu) oraz średnie ogólne – 98 osób (16% ogółu). Najmniej liczne grupy, to osoby posiadające dyplom ukończenia szkoły wyższej – 55 osób (7% ogółu), oraz gimnazjum – 28 osób (5% ogółu) i liceum – jedynie 20 osób (3% ogółu).

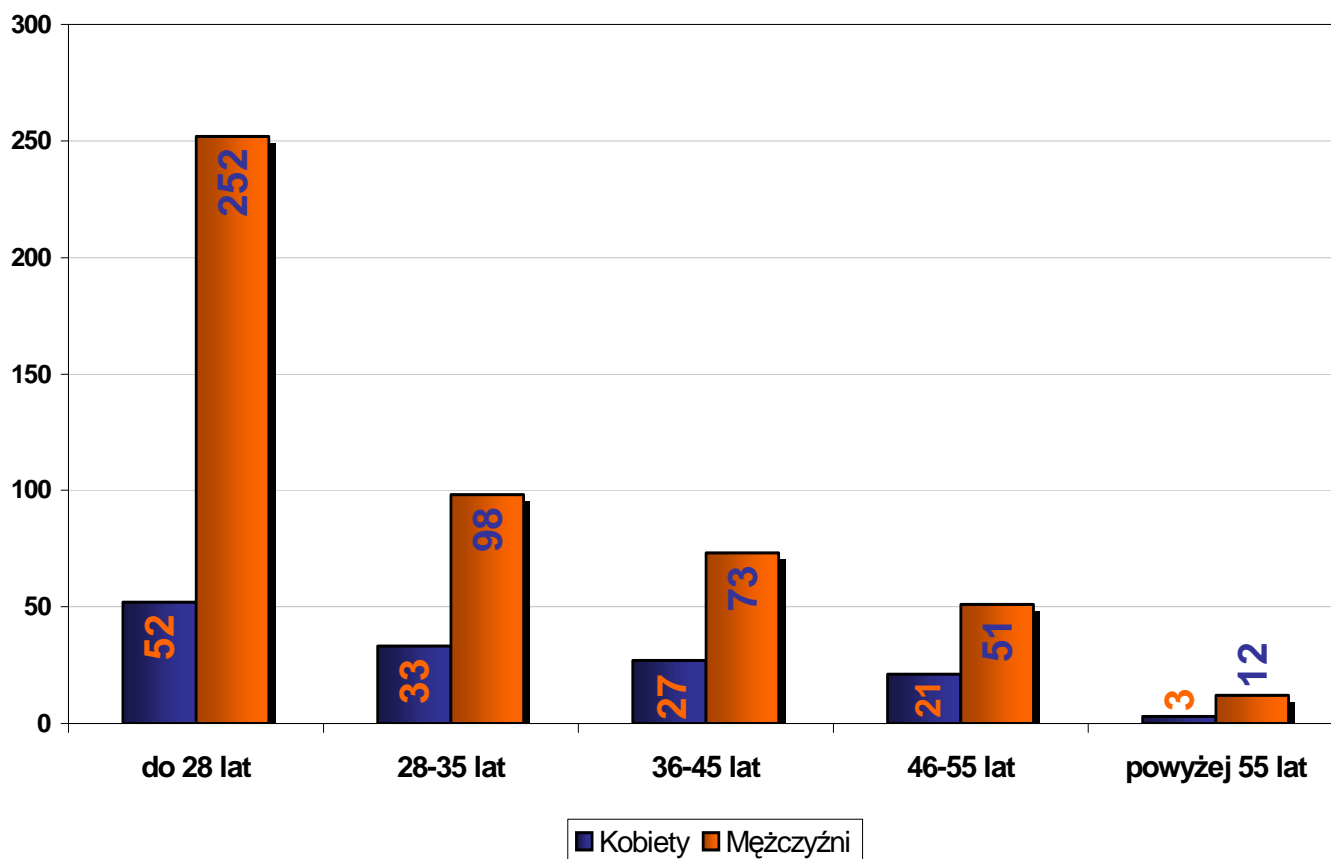
Wykres 12. Procentowy podział uczestników programu „Szkolenie na życzenie” ze względu na wykształcenie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programu.

Grupa osób aktywnych zawodowo, w wieku do 28 roku życia była najliczniejszym reprezentowanym zbiorem uczestników analizowanego programu, gdyż liczyła aż 304 osoby, co stanowi 49% ogółu przeszkolonych. Kolejne przedziały stanowili beneficjenci w wieku od 28 do 35 lat – 131 osób (21% ogółu), 36-45 lat – 100 osób (16% ogółu), 46-55 lat – 72 osoby (12% ogółu). Najmniejsze zainteresowanie szkoleniami wykazały osoby powyżej 55-go roku życia (3 kobiety oraz 12-tu mężczyzn). Na podstawie przedstawionej analizy, można wnioskować, że zainteresowanie udziałem w szkoleniach zmniejsza się wraz z wiekiem uczestników.

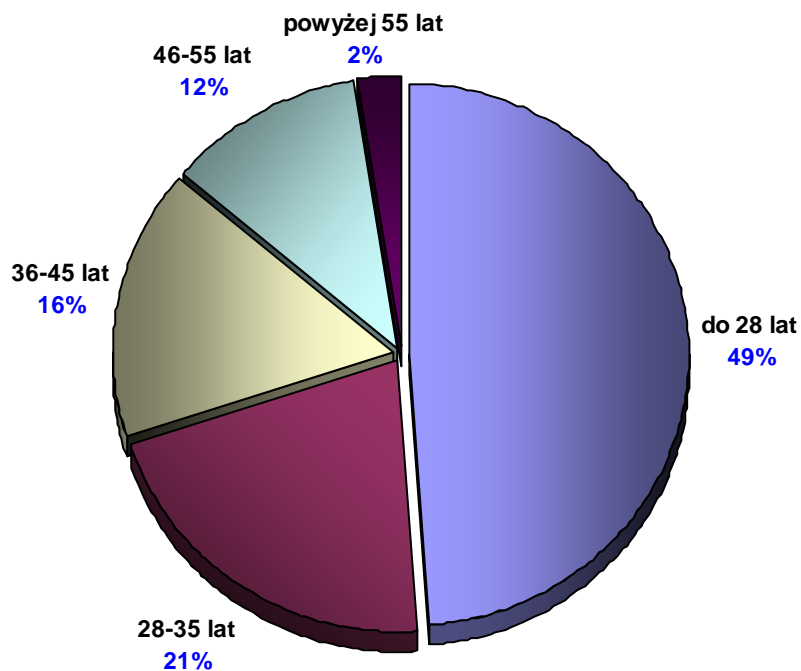
Wykres 13. Uczestnicy programu „Szkolenie na życzenie” w podziale na płeć i wiek

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programu.

Na uwagę zasługuje również fakt, iż zaprezentowany na wykresie nr 14 podział uczestników programu „Szkolenie na życzenie” ze względu na wiek i płeć, przedstawia identyczny rozkład poszczególnych grup wiekowych, jak analogiczny wykres dotyczący programu „Akcja dotacja”. Oznacza to, iż największe chęci do zmiany swojej sytuacji, w obu badanych przypadkach, wykazują osoby młode, w przedziale wiekowym do 35 roku życia, a mniejsze zainteresowanie programami objawiło się wśród osób w wieku 36 lat i starszych.

Wykres 14. Procentowy podział uczestników programu „Szkolenie na życzenie” ze względu na wiek

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programu.

Program „Szkolenie na życzenie” okazał się projektem zdominowanym przez osoby młode, dla których udział w szkoleniach często stanowił okazję do wejścia na rynek pracy.

CZĘŚĆ IV. Program regionalny „Droga do pracy”

4.1 Informacje ogólne dotyczące programu „Droga do pracy”

Program „Droga do pracy” był przedsięwzięciem skierowanym do instytucji partnerstwa lokalnego podejmujących działania związane z rozwojem wiedzy oraz reintegracji zawodowej i społecznej na rzecz społeczności lokalnej. Głównym celem programu było wsparcie właśnie tych instytucji i zwiększenie ich roli w działaniach na rzecz grup zagrożonych wykluczeniem zarówno społecznym, jak i zawodowym. Program „Droga do pracy” był szansą na instytucjonalną i profesjonalną pomoc organizacjom pozarządowym w doborze specyficznych metod rozwiązywania konkretnych problemów oraz w tworzeniu partnerstw publiczno – prywatnych w zakresie zwalczania bezrobocia i pomocy społecznej poprzez:

- pomoc w zatrudnieniu w instytucjach i organizacjach wspierających procesy aktywizacji zawodowej i reintegracji społecznej oraz instytucjach partnerstwa lokalnego;
- wsparcie zadań podejmowanych przez instytucje partnerstwa lokalnego oraz rozszerzenie wachlarza usług świadczonych przez instytucje zaangażowane w aktywizację, a także reintegrację zawodową i społeczną;
- aktywizację społeczności lokalnych i promocja idei partnerstwa lokalnego, jako drogi do zmniejszenia obszarów wykluczenia społecznego oraz zawodowego;
- wzmocnienie roli i funkcji Centrów Integracji Społecznej, poprzez przeprowadzenie przez nie kampanii edukacyjno – szkoleniowej dla przyszłych kadr, nowo powstałych Spółdzielni Socjalnych oraz Klubów Wsparcia Koleżeńskiego;
- udzielenie bezpośredniego wsparcia finansowego grupom założycielskim Spółdzielni Socjalnych, Klubom Wsparcia Koleżeńskiego, które podjęły decyzję o rozpoczęciu działalności przy Centrach Integracji Społecznej oraz innych;
- kreowanie kadr Liderów Animatorów Społeczności Lokalnej;
- kontynuację działań z lat poprzednich propagujących ideę Spółdzielczości Socjalnej oraz Klubów Wsparcia Koleżeńskiego, jako alternatywnego sposobu

tworzenia miejsc pracy przez grupy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;

- promowanie dobrych praktyk, szczególnie w zakresie zawiązywania partnerstw publiczno – prywatnych pomiędzy instytucjami administracji samorządowej, szkołami wyższymi oraz organizacjami obywatelskimi.

Realizacja działań w ramach programu miała wpłynąć na ograniczenie negatywnych skutków długotrwałego bezrobocia, jako jednej z przyczyn wykluczenia społecznego, poprzez wzrost motywacji i aktywności na rynku pracy, podniesienie poziomu samooceny, wzrost poczucia pewności siebie, poprawę własnego wizerunku, a w efekcie poczucia własnej wartości i zwiększenie szansy na pozyskanie zatrudnienia. Udział w programie miał przyczynić się do podniesienia umiejętności zawodowych, zapewnienie kontaktu z pracą oraz umożliwienie uzyskania dochodów.

Odbiorcami programu były:

I. Instytucje partnerstwa lokalnego - środowiska, które podejmują działania na rzecz swojej społeczności lokalnej w skutecznej ich realizacji, poprzez program rozwoju wiedzy i przydatnych w prowadzeniu działań związanych z reintegracją zawodową i społeczną, a także prowadzeniem działalności instytucji partnerstwa lokalnego.

II. Beneficjenci w ramach działalności Centrów Integracji Społecznej, Klubów Integracji Społecznej, Spółdzielni Socjalnych, Klubów Wsparcia Koleżeńskiego:

- osoby długotrwale bezrobotne, zagrożone wykluczeniem społecznym, które nie są w stanie przezwyciężyć trudności życiowych, znaleźć zatrudnienia i usamodzielnic się, w tym:
 - osoby bez kwalifikacji zawodowych;
 - osoby bezrobotne do 25 roku życia;
 - absolwenci uczelni wyższych do 27 roku życia;
 - osoby pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy;
 - osoby samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 7 roku życia;
 - osoby w wieku 18-60 lat, widniejące w ewidencji Powiatowych Urzędów Pracy województwa zachodniopomorskiego, których wykształcenie jest podstawowe lub gimnazjalne, a umiejętności zawodowe nie znajdują zapotrzebowania na lokalnym rynku pracy;

- osoby niepełnosprawne;
- osoby długotrwale bezrobotne, które poddały się leczeniu i wyszły z uzależnienia;
- osoby stanowiące grupę kwalifikującą do założenia spółdzielni socjalnej wskazaną w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym;
- mieszkańcy zdegradowanych obszarów miejskich, wiejskich, przemysłowych i powojсковych;
- osoby korzystające ze świadczeń systemu pomocy społecznej;
- osoby z rodzin, w których co najmniej dwie osoby posiadają status osoby bezrobotnej.

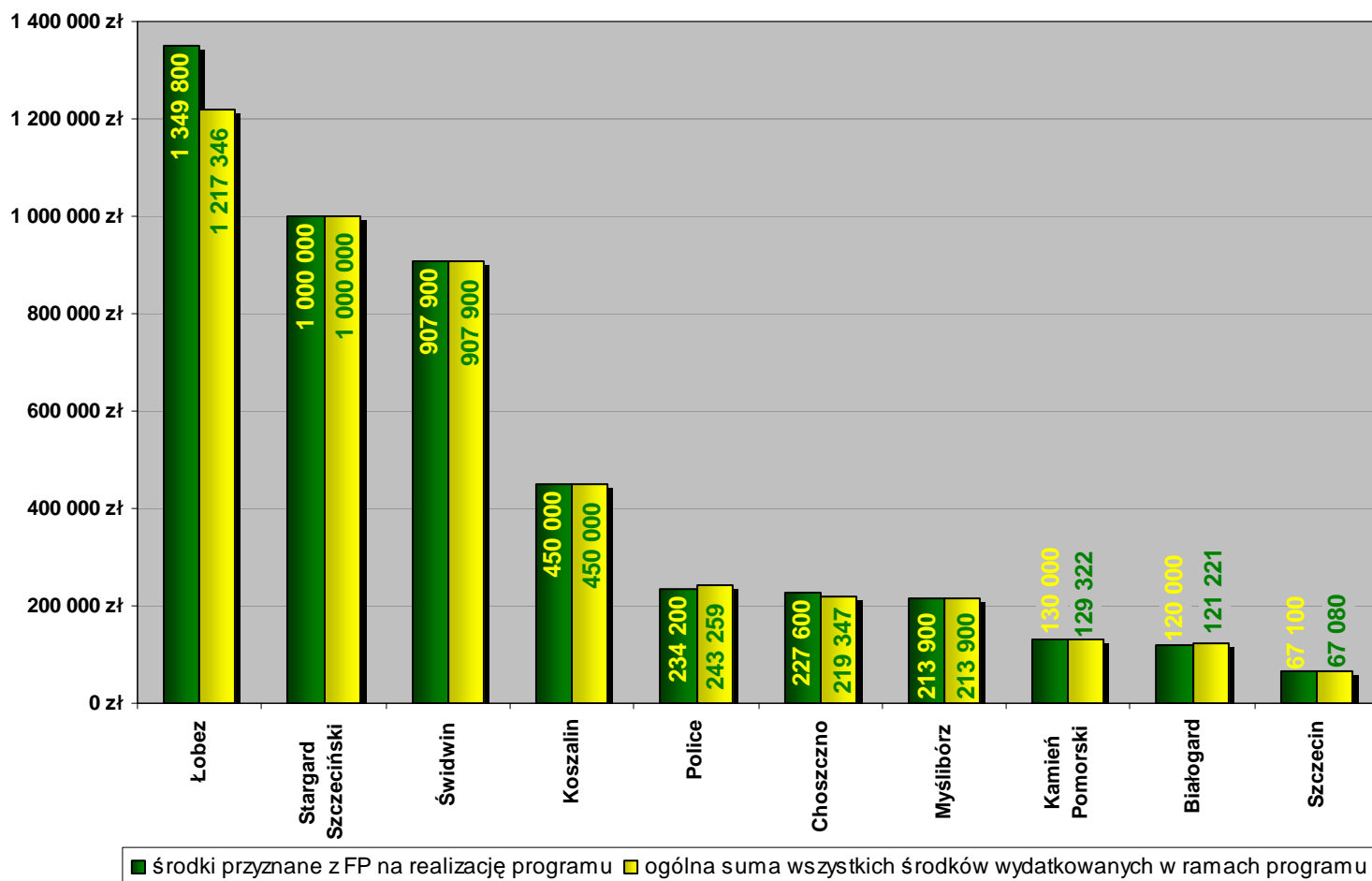
Nabór do programu był prowadzony przy udziale pracowników powiatowych urzędów pracy oraz instytucji partnerstwa lokalnego przy wsparciu pracowników ośrodków pomocy społecznej lub ośrodków pomocy rodzinie.

4.2 Alokacja przyznanych funduszy oraz struktura kosztowa programu „Droga do pracy”

Największą ilość środków na realizację założeń programu regionalnego „Droga do pracy” otrzymał PUP Łobez – 1 349 800 zł, a najmniejszą - zgodnie ze zgłoszonym zapotrzebowaniem PUP Szczecin – 67 100 zł. Jedynie w trzech powiatach (Łobez, Choszczno, Kamień Pomorski) nie udało się wykorzystać całości funduszy przeznaczonych na badany program, a w dwóch (Białogard, Police) na aktywizację uczestników przeznaczono dodatkowe środki własne.

Na realizację projektu na terenie województwa zachodniopomorskiego wydatkowano łącznie kwotę w wysokości 4 569 375,17 zł, w tym: 4 559 095,16 zł, pochodzących z rezerwy FP będącej w dyspozycji samorządu województwa (łącznie ze środkami przesuniętymi z innych, realizowanych programów), a pozostałą część stanowiły środki własne PUP – 10 280,01 zł. Dokładne dane dotyczące wydatkowania przyznanych środków w ujęciu powiatowym przedstawia wykres nr 16.

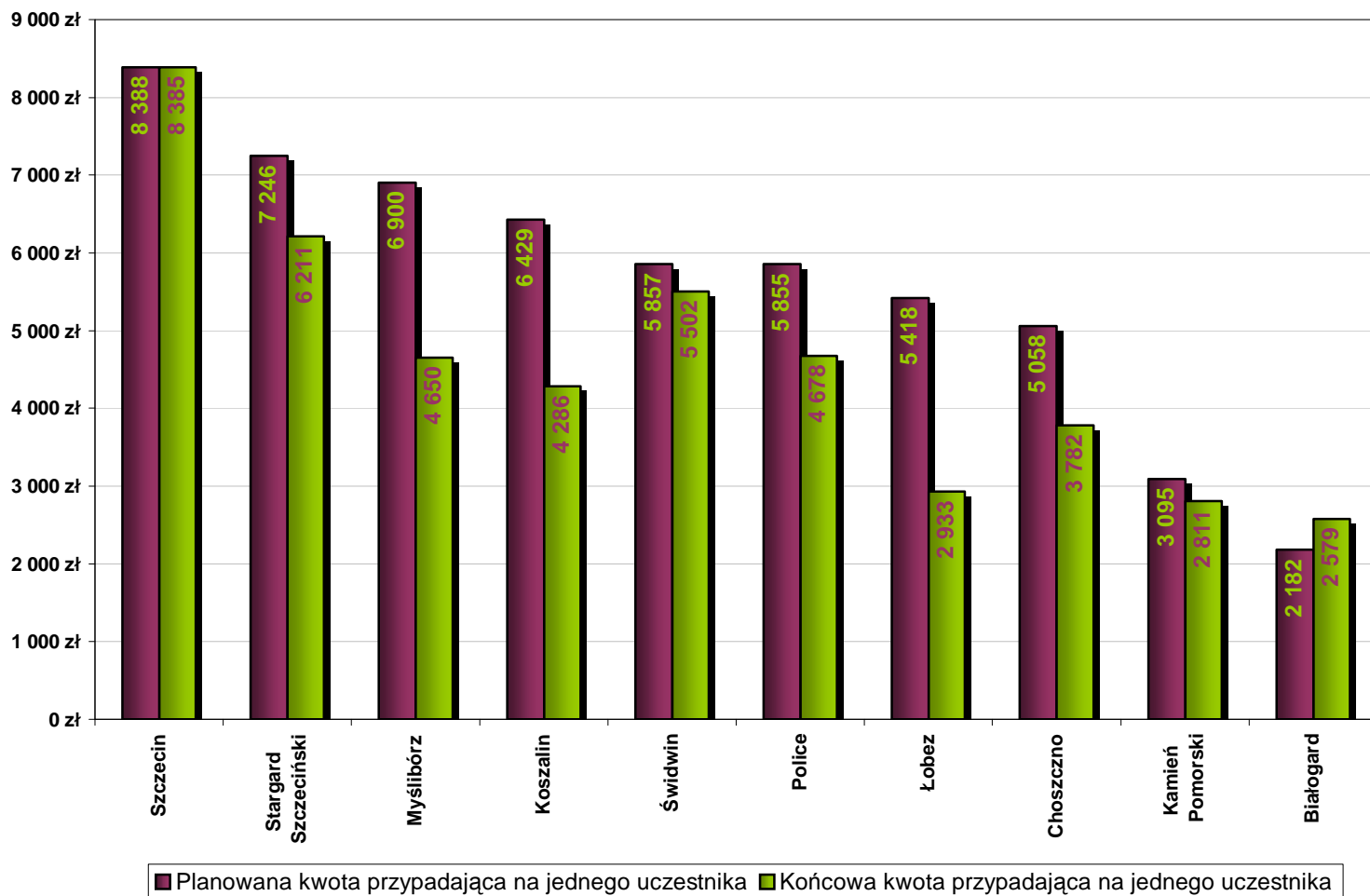
Wykres 15. Środki przyznane i wydatkowane w roku 2007, przez poszczególne powiatowe urzędy pracy, w ramach programu „Droga do pracy”

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programu.

Analiza wydatkowanych w ramach programu środków, przeznaczonych na zaktywizowanie jednego beneficjenta ukazuje, iż jedynie w powiecie białogardzkim końcowa ilość funduszy przypadających na jednego uczestnika jest wyższa od założonego planu. W pozostałych powiatowych urzędach pracy realizujących program, powyższą kwotę finalną udało się znacznie obniżyć. Najwięcej środków na aktywizację jednego beneficjenta, przeznaczył PUP Szczecin – 8 385 zł, a najmniej PUP Białogard – 2 579 zł. Tak znaczna różnica pomiędzy ww. sumami wynika ze złożoności programu „Droga do pracy” oraz szerokiego wachlarza zaoferowanych działań aktywizacyjnych, z których można było skorzystać w ramach programu. W niektórych powiatach wystarczyły podstawowe i najmniej kosztowne formy pomocy aby w pełni wesprzeć potrzebujące osoby, w innych natomiast należało przeznaczyć znacznie większe środki na realizację założonych celów.

Wykres 16. Kwota środków przypadająca na jednego uczestnika w ramach programu „Droga do pracy”

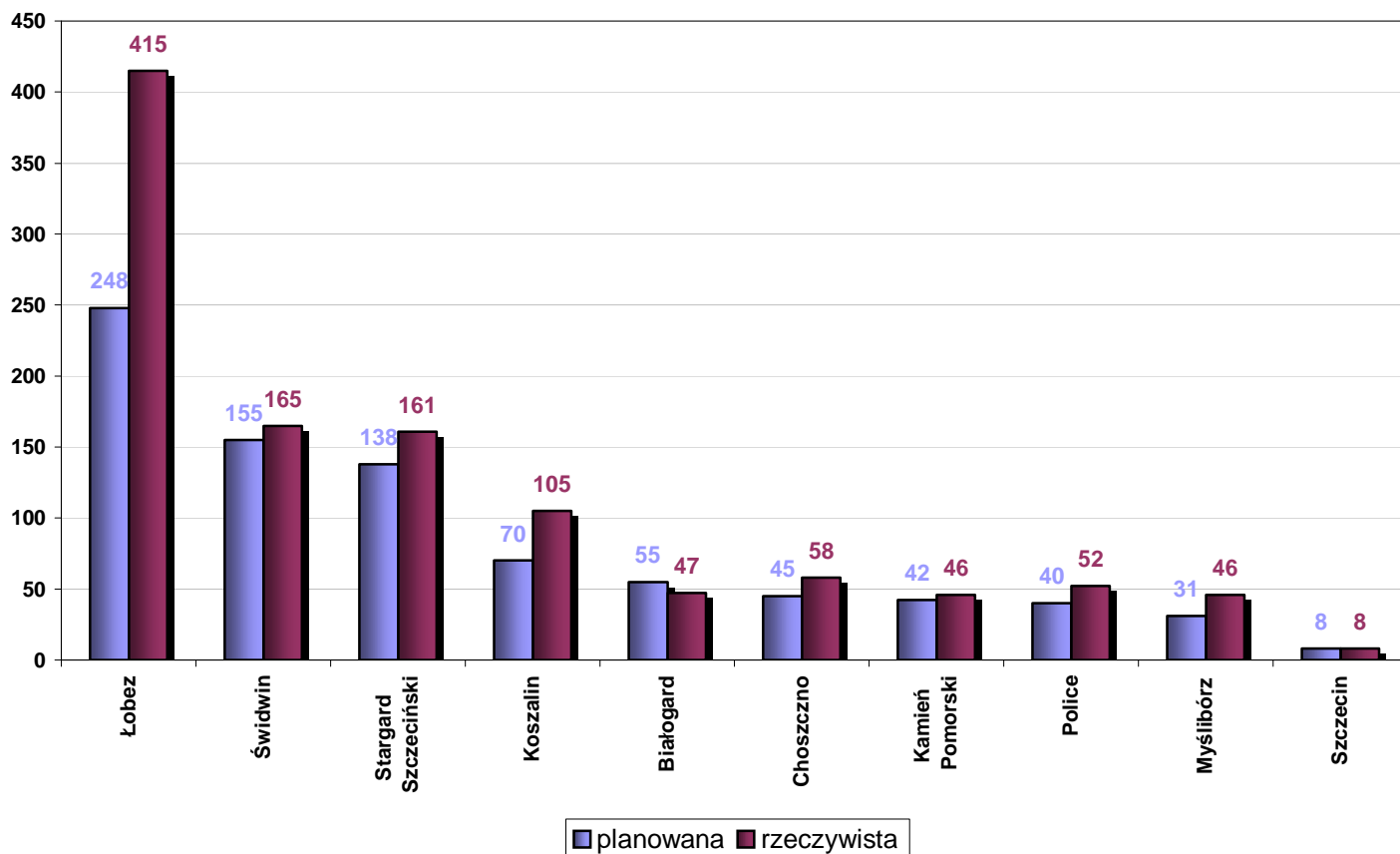

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programu.

4.3 Struktura uczestników programu „Droga do pracy”

W ramach analizowanego programu, zaktywizowanych zostało 1103 osób (647 kobiet – 59% ogółu oraz 456 mężczyzn – 41% ogółu), czyli o ponad 32% więcej niż zakładał projekt (832 osoby). W jednym tylko powiecie nie udało się zrealizować przyjętych założeń, tj. w powiecie białogardzkim, gdzie zaktywizowanych w ramach programu zostało 47 spośród 55 planowanych osób, co daje efektywność na poziomie 85%. Największa ilość funduszy przeznaczonych na realizację programu w powiecie łobeskim, spowodowała iż to właśnie tam udało się zaktywizować najliczniejszą grupę uczestników – 415 osób, co daje jednocześnie najlepszy wynik w skali województwa - biorąc pod uwagę stosunek rzeczywistej i planowanej liczby uczestników (167%). Analogicznie, najmniej środków otrzymał PUP w Szczecinie, w którym udało się objąć działaniami w ramach programu 8 osób, czyli dokładnie tyle, ile pierwotnie założono. Szczegółową liczbę beneficjentów, która pomyślnie zakończyła program „Droga do pracy” w poszczególnych powiatach, przedstawia wykres nr 18.

Wykres 17. Planowana oraz rzeczywista liczba uczestników programu „Droga do pracy”

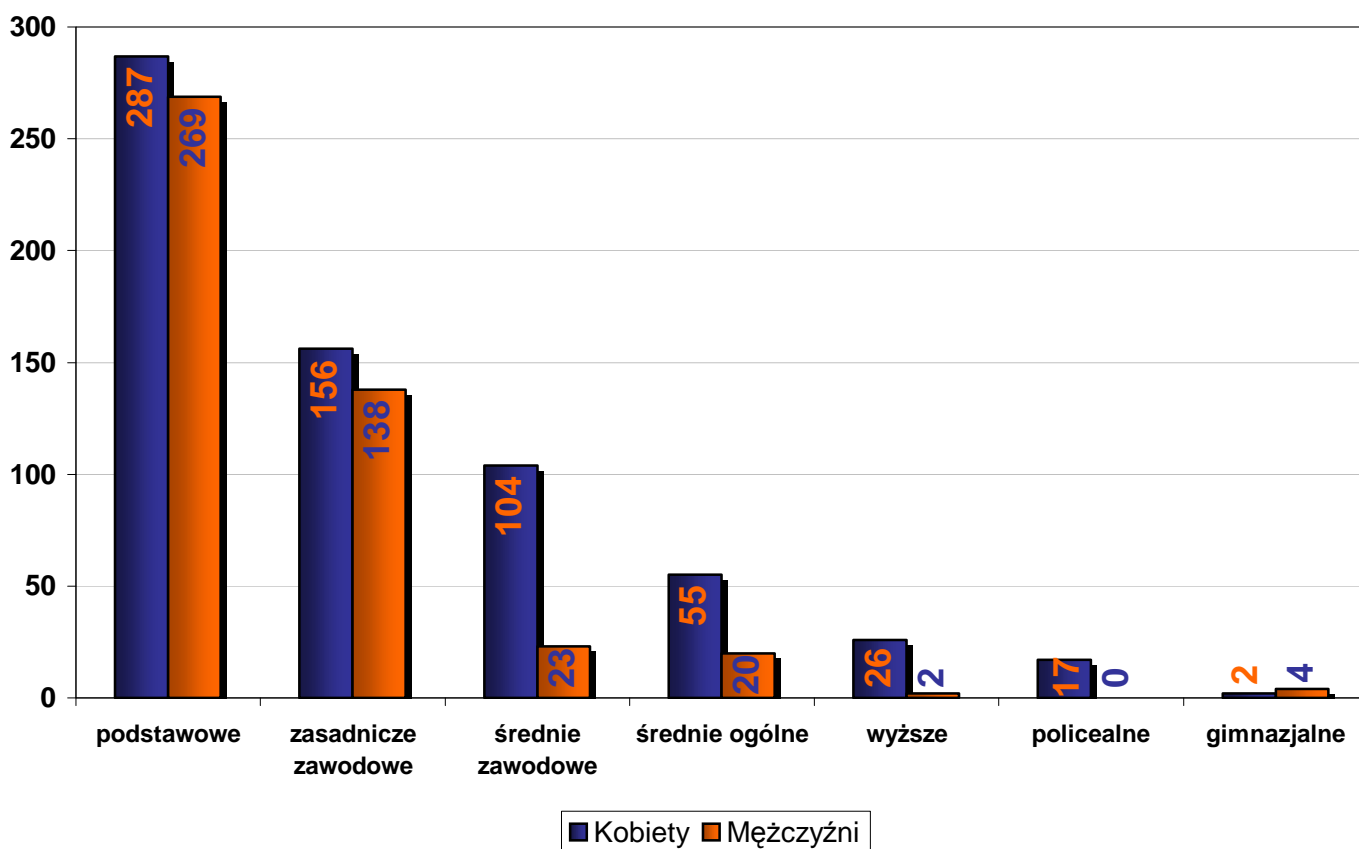

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programu.

Biorąc pod uwagę poziom wykształcenia, najliczniejszą grupę osób, która wzięła udział w programie „Droga do pracy” stanowili beneficjenci posiadający wykształcenie podstawowe – 556 osób (50% ogółu). Kolejne przedziały, stanowiły osoby z wykształceniem: zasadniczym zawodowym - 294 (27% ogółu), średnim zawodowym – 127 osób (12% ogółu) oraz średnim ogólnym – 75 osób (7% ogółu). Najmniejsze grupy stanowiły osoby legitymujące się dyplomem ukończenia szkoły wyższej – 28 osób (3% ogółu) oraz policealnej – 17 osób (2% ogółu) i gimnazjum – 6 osób (1% ogółu).

Na uwagę zasługuje fakt, iż program „Droga do pracy” okazał się jedynym projektem, w którym liczba zaktywizowanych kobiet przewyższyła liczbę mężczyzn w stosunku 59% do 41%. Jedynie w przedziale osób z wykształceniem gimnazjalnym liczba mężczyzn nieznacznie przewyższyła liczbę kobiet, co dokładnie obrazuje wykres nr 19.

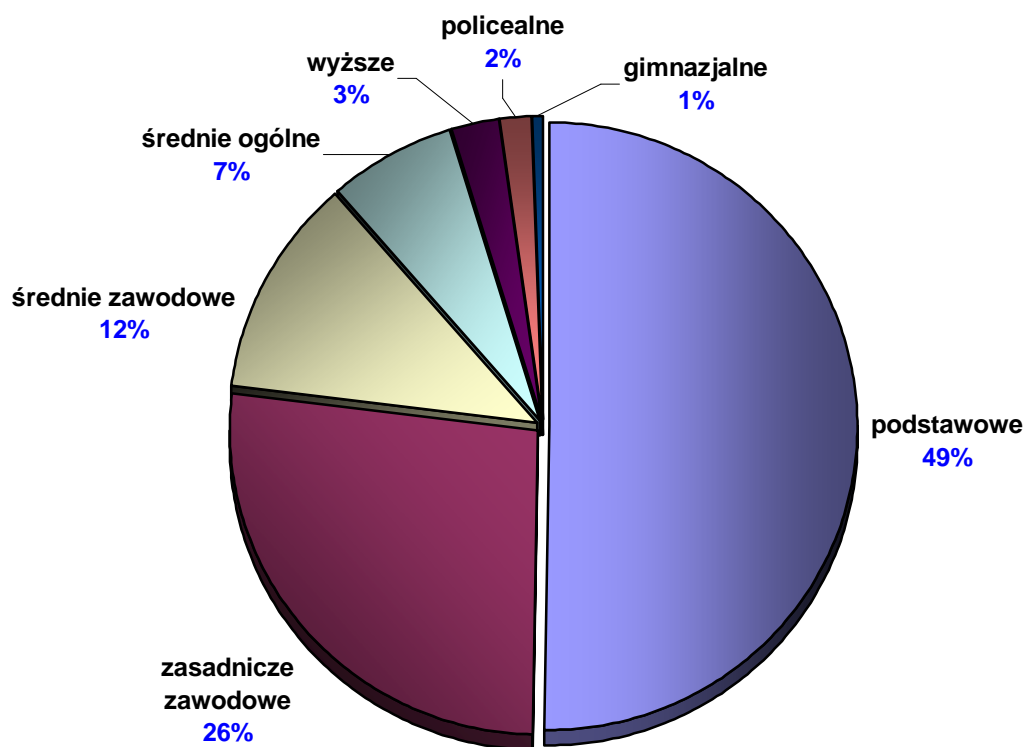
Wykres 18. Uczestnicy programu „Droga do pracy” z podziałem na płeć i wykształcenie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programu.

Wykres nr 20 ukazuje wyraźną przewagą grupy osób posiadających wykształcenie podstawowe, pośród beneficjentów legitymujących się ukończeniem pozostałych etapów edukacji.

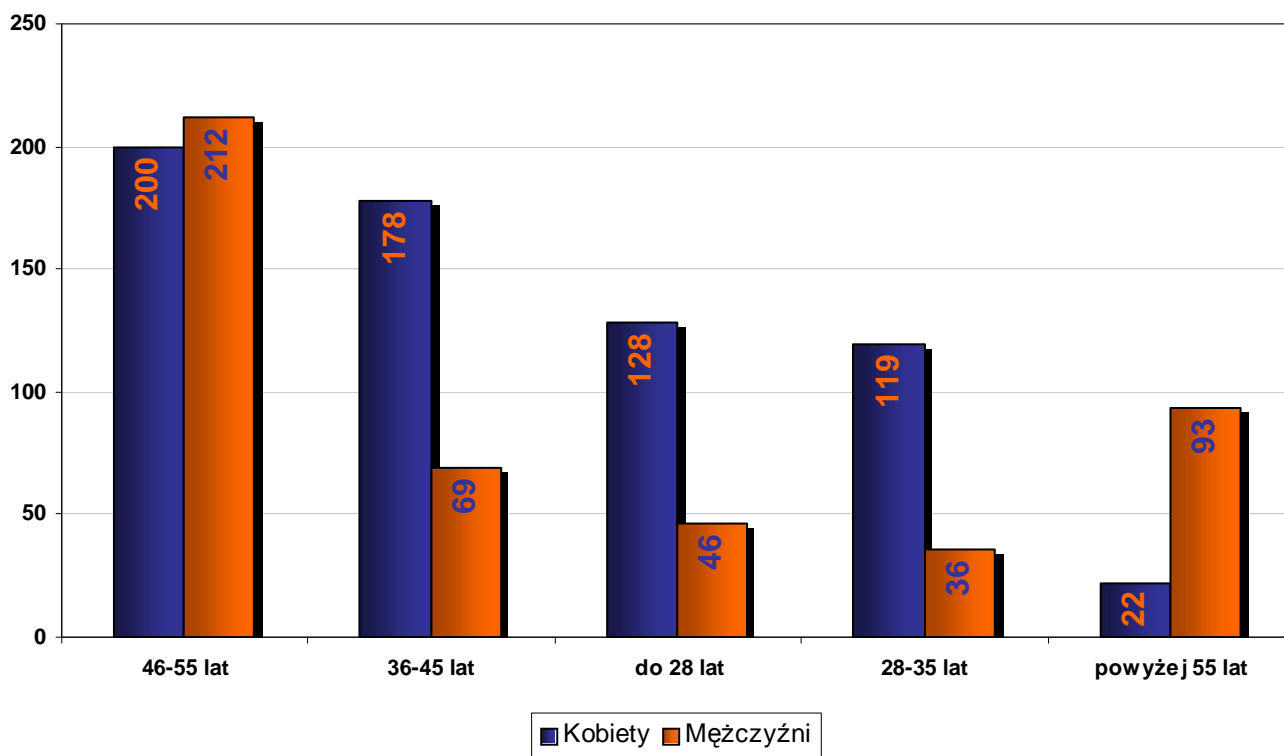
Wykres 19. Procentowy podział uczestników programu „Droga do pracy” ze względu na wykształcenie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programu.

Podział uczestników programu „Droga do pracy” ze względu na wiek, kształtuje się odmiennie niż w dwóch pozostałych, realizowanych w roku 2007 programach regionalnych. Najliczniejszą grupę w analizowanym projekcie, stanowiły osoby w przedziale wiekowym od 46 do 55 lat – 412 osób (37% ogółu). W dalszej kolejności znajdują się beneficjenci od 36 do 45 lat – 247 osób (22% ogółu), do 28 roku życia – 174 osoby (16% ogółu) oraz w przedziale od 28 do 35 lat – 155 osób (14% ogółu). Uczestnicy programu, którzy ukończyli 55 rok życia byli najrzadziej reprezentowaną grupą, gdyż liczyła ona 115 osób, co stanowiło jedynie 10% ogółu beneficjentów.

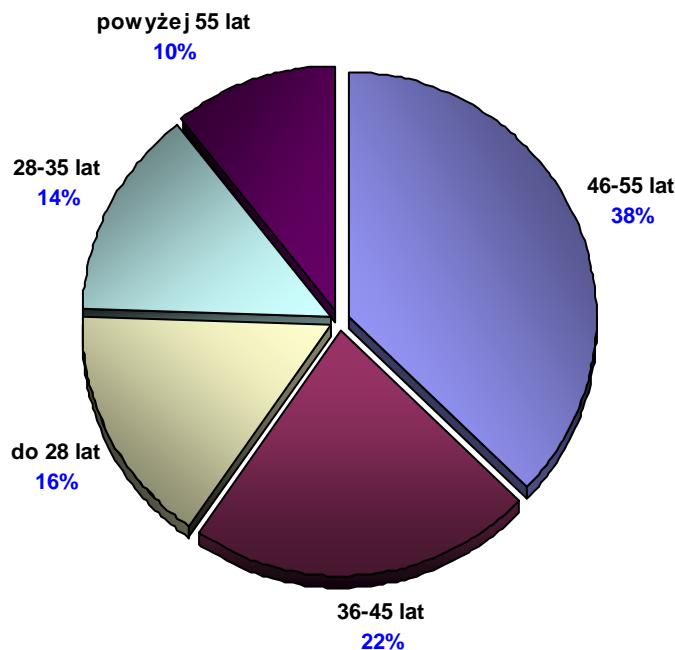
Wykres 20. Uczestnicy programu „Droga do pracy” w podziale na płeć i wiek

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programu.

Szczegółowe dane dotyczące uczestników programu „Droga do pracy” z podziałem na wiek oraz płeć przedstawia wykres nr 21, natomiast ich procentowy podział ukazuje wykres nr 22.

Wykres 21. Procentowy podział uczestników programu „Droga do pracy” ze względu na wiek

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programu.

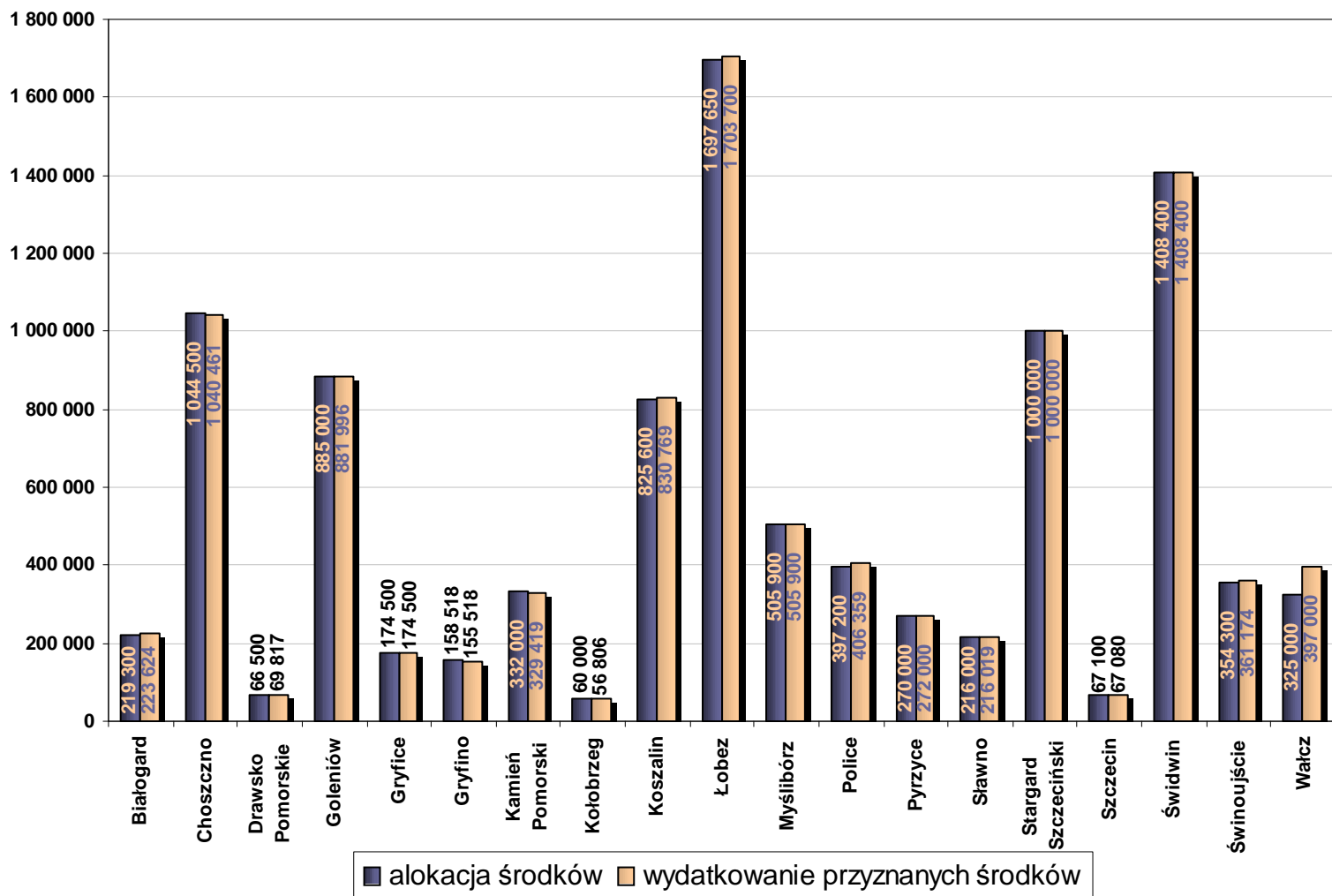
CZĘŚĆ V. Podsumowanie z realizacji programów regionalnych w 2007 roku

5.1 Struktura kosztowa realizowanych programów

Analizując wszystkie realizowane na terenie województwa zachodniopomorskiego w roku 2007, programy regionalne, pod względem przeznaczonych na nie funduszy, można zauważyć, iż największą ilość środków (ponad 47%) asygnowano na realizację programu „Droga do pracy” – 4 700 500 zł. Następnie około 41% całej kwoty przeznaczono na „Akcję dotację” – 4 117 200 zł i zaledwie około 12% na „Szkolenie na życzenie” – 1 182 300 zł. Tak duża rozbieżność pomiędzy przyznanymi środkami wynika przede wszystkim ze specyfiki działań aktywizujących, zaproponowanych osobom bezrobotnym w ramach każdego z programów.

Na realizację wszystkich trzech programów regionalnych na terenie województwa zachodniopomorskiego wydatkowano ostatecznie kwotę w wysokości **10 100 542, 35 zł**, z czego 9 981 851, 96 zł pochodziło ze środków przyznaných z rezerwy Funduszu Pracy pozostającej w dyspozycji Samorządu Województwa, a pozostała kwota 118 690, 39 zł, to wcześniej wspomniany wkład własny niektórych powiatów. Analiza przyznaných funduszy, pochodzących z rezerwy Samorządu Województwa (10 mln zł), wykazała iż w ramach wszystkich programów nie udało się wydać łącznej kwoty w wysokości 18 148, 04 zł. Problemy z wydatkowaniem miało 6 powiatowych urzędów pracy, a przedział niewykorzystanych sum wahały się od 1 500 do ponad 4 600 zł. W jedenastu powiatach wykorzystano przyznane środki w całości, a kolejne cztery dokonały przesunięć pomiędzy realizowanymi programami, aby jak najlepiej spożytkować otrzymane fundusze.

Wykres 22. Alokacja oraz wydatkowanie środków Funduszu Pracy w ramach programów regionalnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programów regionalnych.

W badanym okresie najwięcej środków, bo aż 1 703 700 zł (około 17% wszystkich będących w dyspozycji funduszy), wydatkowano na aktywizację osób bezrobotnych z terenu powiatu łobeskiego, w którym na koniec roku 2006 odnotowano największą stopę bezrobocia w całym województwie – 35,8%. Kolejnymi, znaczącymi pod względem wielkości środków przyznanych na realizację programów regionalnych, powiatami były: Świdwin – 1 408 400 zł (14% całej puli), Choszczno – 1 044 500 zł (10%), oraz Stargard Szczeciński – 1 000 000 zł (również 10%). Najmniej środków z kolei, zgodnie ze zgłoszonym zapotrzebowaniem, dostały następujące powiaty: kołobrzeski – 60 000 zł, drawski – 66 500 zł, oraz miasto Szczecin - 67 100 zł, każdy z wymienionych powiatów miał 1% udziału w całości przyznanej kwoty.

Szczegółowy podział funduszy przeznaczonych na realizację poszczególnych programów, wraz z ich alokacją przedstawia tabela nr 2.

Tabela 1. Alokacja środków przyznanych w ramach programów wojewódzkich

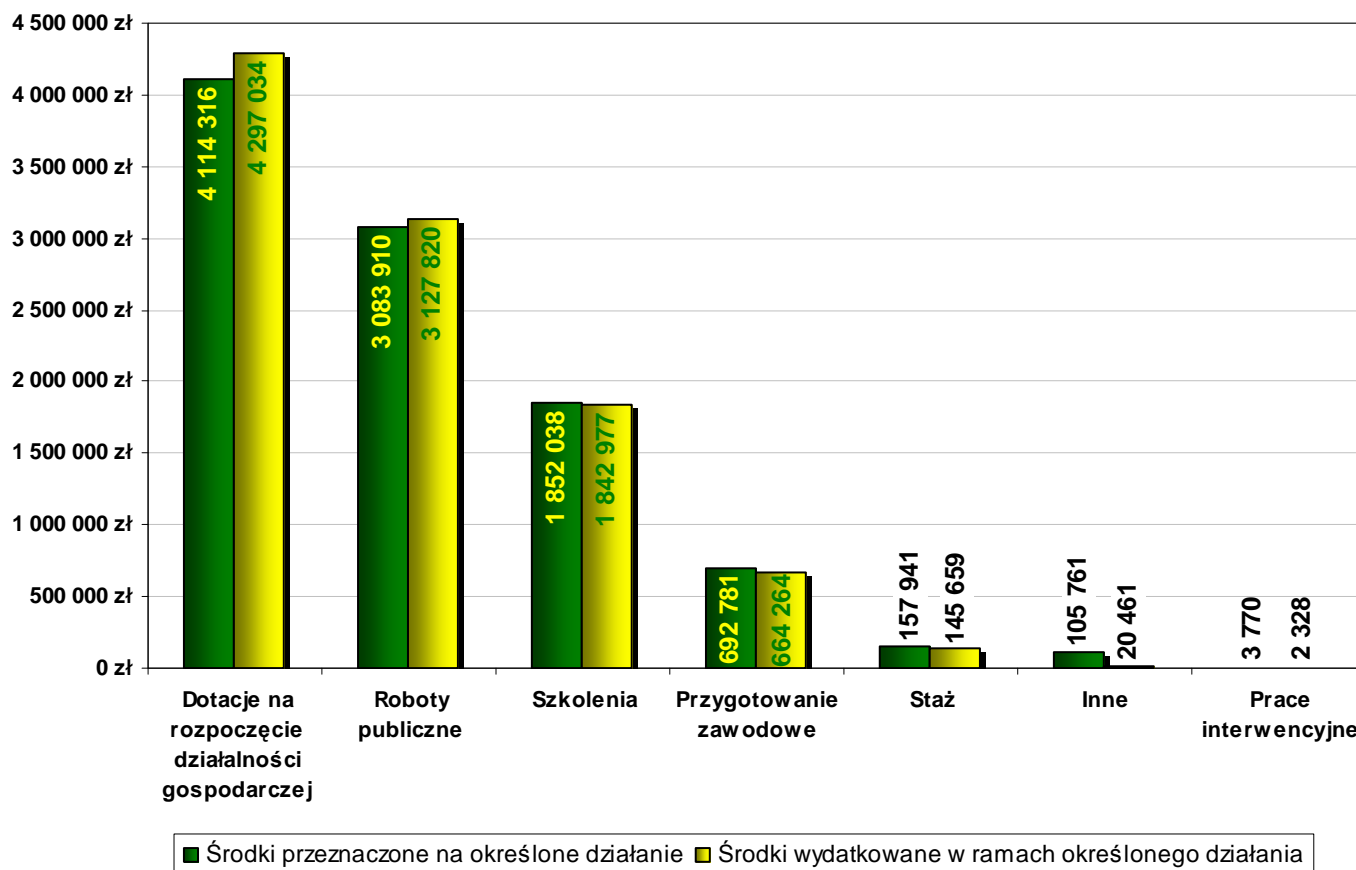
L.P.	Powiatowy Urząd Pracy	Program wojewódzki		
		Akcja Dotacja	Szkolenie na życzenie	Droga do pracy
1.	Białogard	80 000 zł	19 300 zł	120 000 zł
2.	Choszczno	666 900 zł	150 000 zł	227 600 zł
3.	Drawsko Pomorskie	66 500 zł	0 zł	0 zł
4.	Goleniów	675 000 zł	210 000 zł	0 zł
5.	Gryfice	141 500 zł	33 000 zł	0 zł
6.	Gryfino	80 000 zł	75 000 zł	0 zł
7.	Kamień Pomorski	132 000 zł	60 000 zł	130 000 zł
8.	Kołobrzeg	0 zł	60 000 zł	0 zł
9.	Koszalin	240 600 zł	135 000 zł	450 000 zł
10.	Łobez	293 900 zł	60 000 zł	1 349 800 zł
11.	Myślibórz	142 000 zł	150 000 zł	213 900 zł
12.	Police	133 000 zł	30 000 zł	234 200 zł
13.	Pyrzyce	270 000 zł	0 zł	0 zł
14.	Sławno	216 000 zł	0 zł	0 zł
15.	Stargard Szczeciński	0 zł	0 zł	1 000 000 zł
16.	Szczecin	0 zł	0 zł	67 100 zł
17.	Szczecinek	0 zł	0 zł	0 zł
18.	Świdwin	450 500 zł	50 000 zł	907 900 zł
19.	Świnoujście	304 300 zł	50 000 zł	0 zł
20.	Wałcz	225 000 zł	100 000 zł	0 zł
Suma:		4 117 200 zł	1 182 300 zł	4 700 500 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zebranych danych.

Analizując alokację przyznanych z Funduszu Pracy środków na poszczególne działania aktywizacyjne, można zauważyć, iż zgodnie z założeniami programów, na sfinansowanie dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej przyznano, aż 4 114 316 zł. Fakt planowego przeznaczenia tak dużej kwoty (ponad 41% środków ogółem) na jedno działanie aktywizacyjne, wynika z jego specyfiki, a konkretnie kosztów, jakie należy ponieść aby pomóc jednej, przedsiębiorczej osobie bezrobotnej w powrocie na rynek pracy. Ostatecznie na sfinansowanie dotacji, w ramach wszystkich trzech programów, wydatkowano 4 297 034 zł. Różnice pomiędzy kwotą środków przyznanych, a rzeczywiście wydatkowanych, wynikają z przesunięć pieniężnych pomiędzy poszczególnymi programami, jakich dokonywały niektóre z Powiatowych Urzędów Pracy, a także z zaangażowania posiadanych

środków własnych w realizację projektów (dodatkowo 118 690,13 zł pochodziło ze środków własnych). Drugą z kolei, najbardziej kosztowną formą pomocy, okazały się roboty publiczne, na które również wydano więcej środków niż wstępnie przewidywano (3 118 761 zł zamiast 3 083 910 zł). Najmniej środków - 2 328 zł, przeznaczono na sfinansowanie prac interwencyjnych, w ramach których została zaktywizowana zaledwie jedna osoba.

Wykres 23. Alokacja i wydatkowanie środków przyznanych z Funduszu Pracy na realizację programów regionalnych

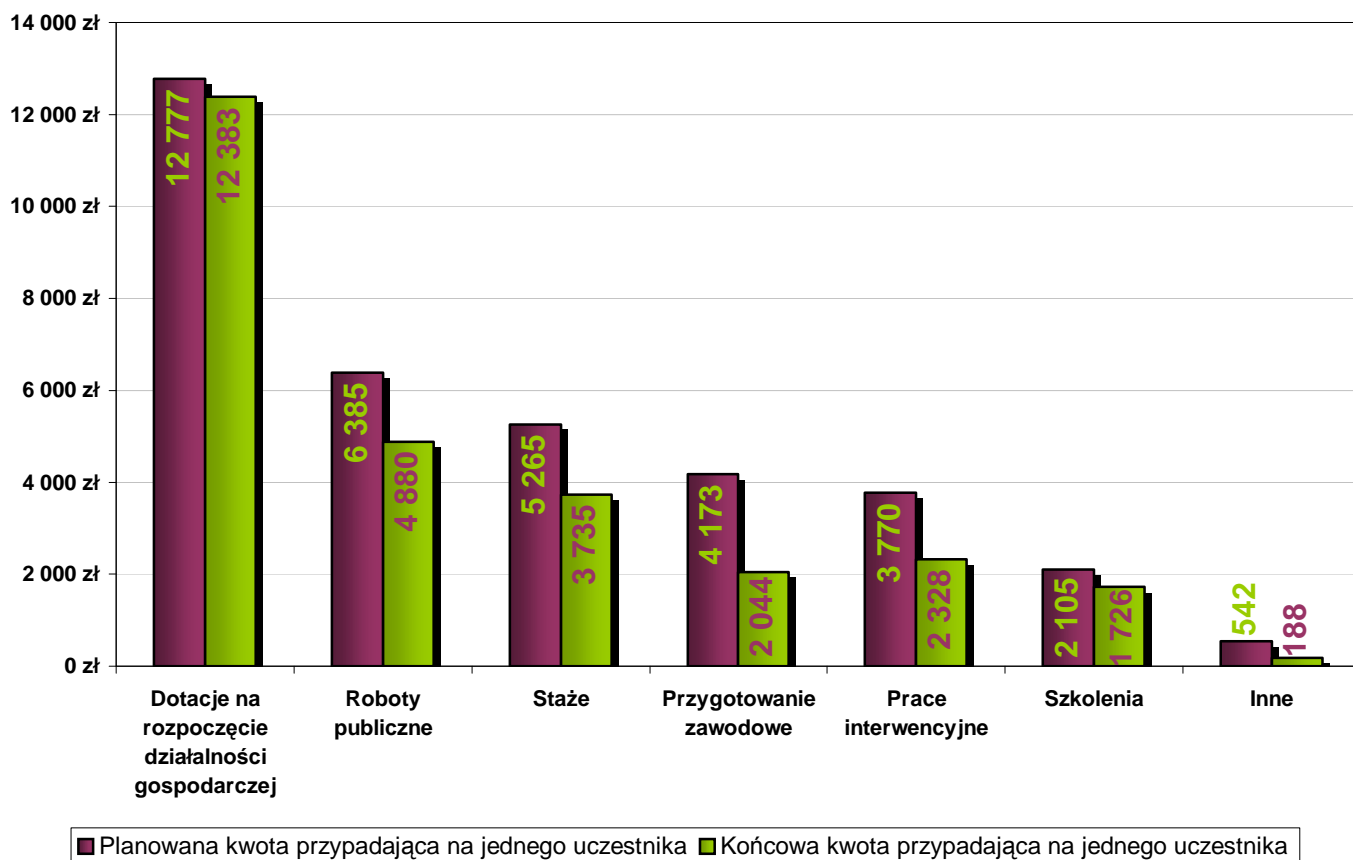

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programów.

Biorąc pod uwagę kwotę środków, jaka została przeznaczona na aktywizację jednego uczestnika w ramach danej formy pomocy, można zauważyć, iż każdorazowo jest ona niższa niż planowano przed rozpoczęciem działań. Wynika to z faktu, udziału w programach regionalnych znacznie większej liczby uczestników niż pierwotnie zakładano, co znacznie obniżyło koszt końcowy każdego z działań aktywizacyjnych. Zgodnie z przewidywaniami, najwięcej środków w przeliczeniu na jednego uczestnika, przeznaczono oraz ostatecznie wydatkowano na aktywizację jednej osoby w ramach dotacji – odpowiednio 12 777 zł oraz 12 383 zł, najmniej wydano w ramach szkoleń (1 726 zł) oraz innych, nie wyszczególnionych, form

pomocy (np. badań lekarskich) – 188 zł. Średnia kwota przeznaczona na aktywizację jednej osoby w ramach wszystkich trzech programów regionalnych wyniosła 4 839, 74 zł.

Wykres 24. Średnia kwota środków przypadających na jednego uczestnika programu w ramach określonego działania aktywizacyjnego

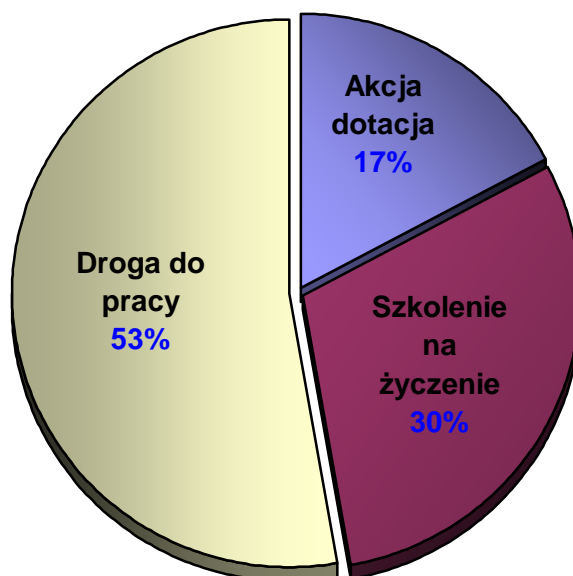
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programów.

5.2 Analiza ogólna uczestników programów

Jak wynika z rezultatów monitoringu końcowego, we wszystkich trzech zrealizowanych na terenie województwa programach regionalnych, uczestniczyło 2 087 osób (941 kobiet – 45% ogółu oraz 1 146 mężczyzn – 55% ogółu). Liczba ta jest o ponad 34% wyższa niż pierwotnie zakładano (1 556 – planowana liczba uczestników), co jest istotnym wyznacznikiem sensowności realizacji tego typu działań aktywizacyjnych w przyszłości. Najwięcej osób -1 103 (53% ogółu) wzięło udział w programie „Droga do pracy”, następnie 622 osoby (30% ogółu) uczestniczyły w programie „Szkolenie na życzenie”, a najmniejszym

zainteresowaniem cieszył się program „Akcja dotacja”, w ramach którego zaktywizowano 362 osoby (17% ogółu).

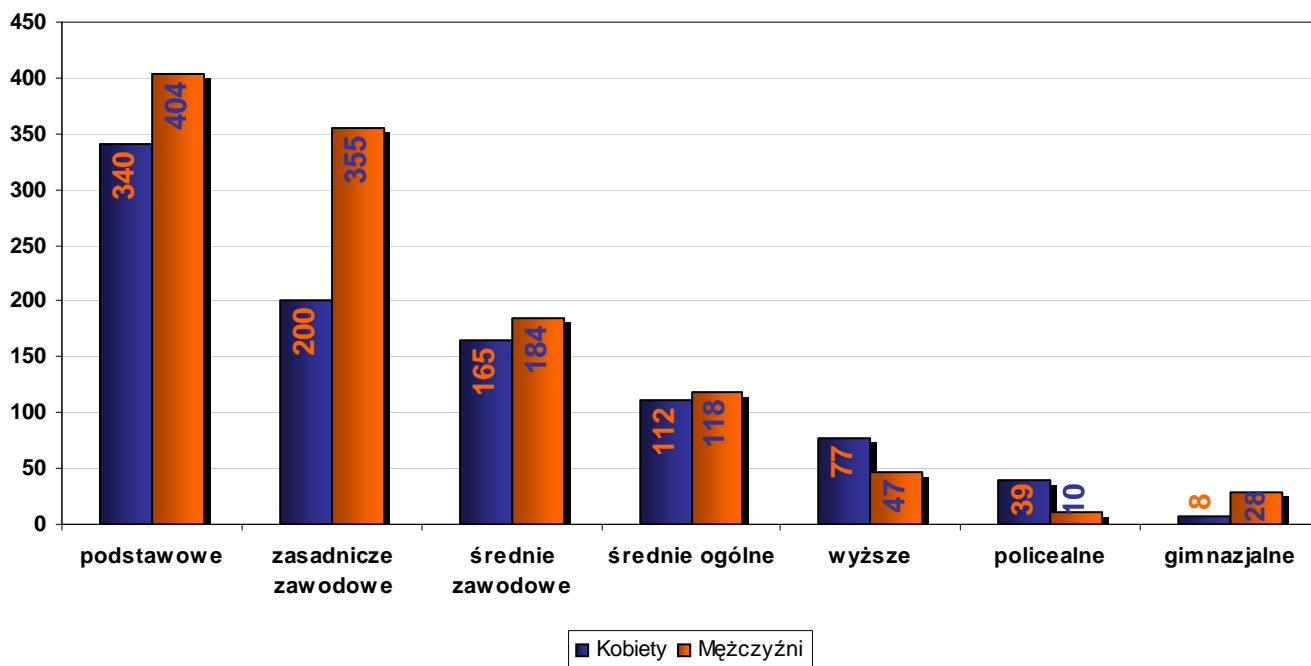
Wykres 25. Udział osób w poszczególnych programach

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programów.

Biorąc pod uwagę podział beneficjentów ze względu na wykształcenie, można zauważyć, iż dominującą była grupa osób posiadających zaledwie wykształcenie podstawowe – 744 osoby (35% ogółu). Drugą pod względem ilości była grupa legitymująca się wykształceniem zasadniczym zawodowym – 555 osób (27%). Pozostałe grupy to: osoby z wykształceniem średnim zawodowym – 349 osób (17%), średnim ogólnym – 230 osób (11%), wyższym – 124 osoby (6%) oraz dwie najmniej liczne, mające udział w ogóle beneficjentów na poziomie 2%, grupy z wykształceniem: policealnym – 49 osób i gimnazjalnym 36 osób.

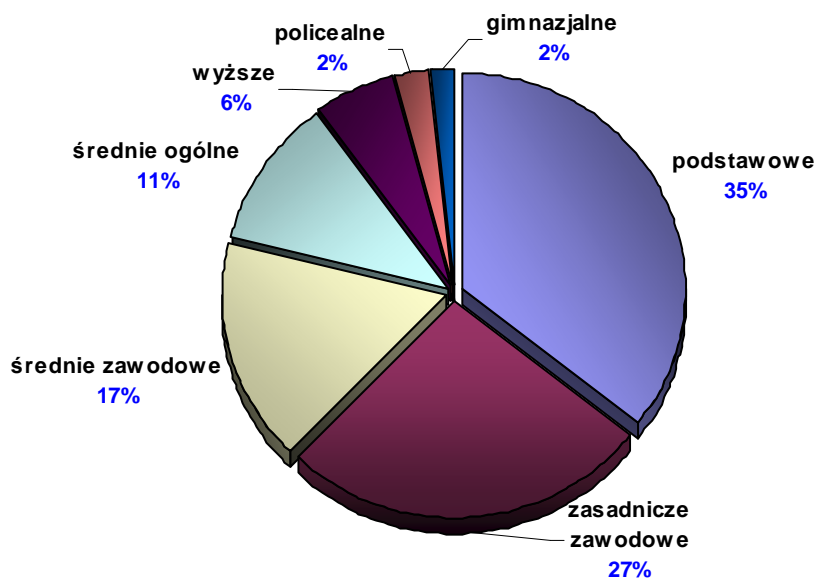
Wykres 26. Uczestnicy programów regionalnych w roku 2007 w podziale na płeć i poziom wykształcenia

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programów.

Zdecydowaną większość z wyróżnionych ze względu na poziom wykształcenia grup zdominowali mężczyźni (5 z 7 grup). Jedynie w przedziale osób legitymujących się dyplomem ukończenia uczelni wyższej oraz osób posiadających wykształcenie policealne, przeważały kobiety. Szczegółowe dane odnośnie podziału osobowego, ze względu na posiadane wykształcenie, obrazuje wykres nr 27, natomiast wykres nr 28 przedstawia jego procentowy rozkład .

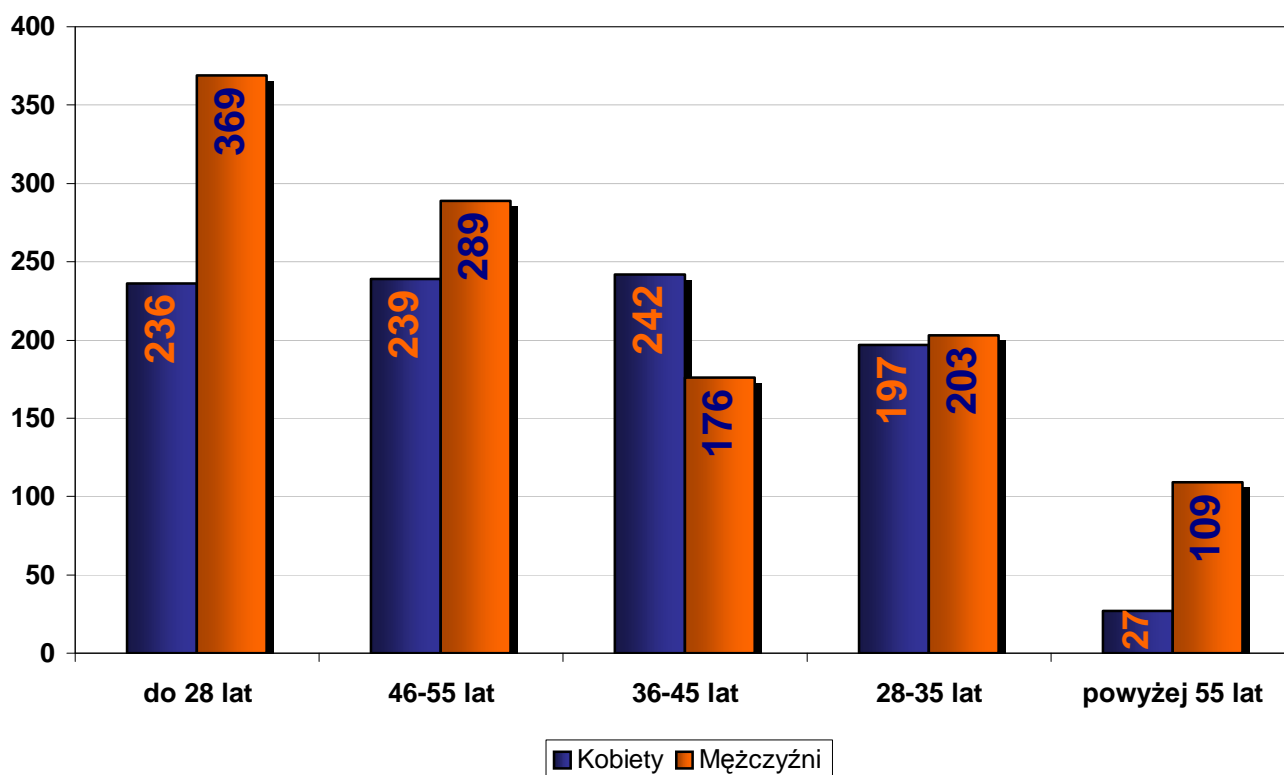
Wykres 27. Procentowy podział uczestników programów ze względu na wykształcenie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programów.

Wśród beneficjentów programów regionalnych w roku 2007, najczęściej reprezentowany jest przedział wiekowy do 28 lat, który z liczbą 605 osób stanowi 29% ogółu. Kolejnymi, znaczącymi pod względem ilości zawartych w nich uczestników, przedziałami są 46-55 lat – 528 osób (25%), 36-45 lat – 418 osób (20%) oraz przedział od 28 do 35 lat – 400 osób i 19% w ogóle beneficjentów. Najmniej licznie reprezentowany jest przedział osób w wieku powyżej 55 lat, gdyż zawiera on tylko 136 osób, co stanowi 7% ogółu uczestników programów.

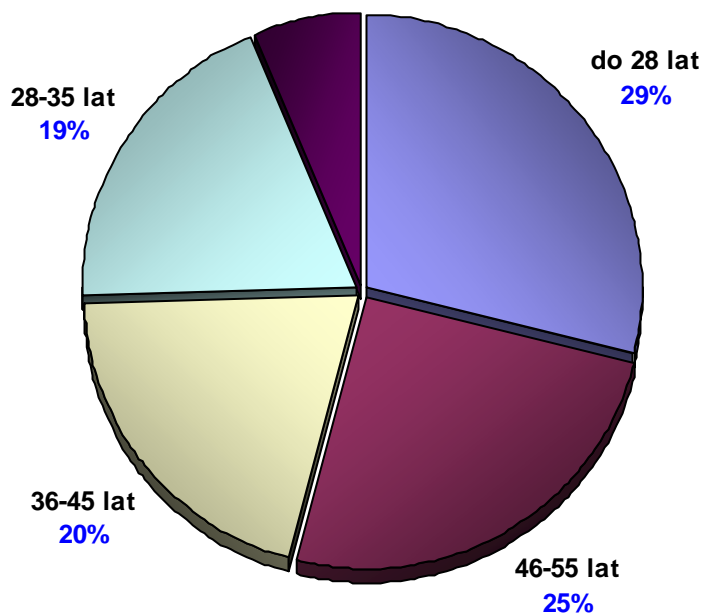
Wykres 28. Uczestnicy programów regionalnych w roku 2007, w podziale na wiek oraz płeć

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programów.

Przedstawiony poniżej wykres ukazuje podział uczestników programów regionalnych realizowanych w roku 2007, ze względu na wiek.

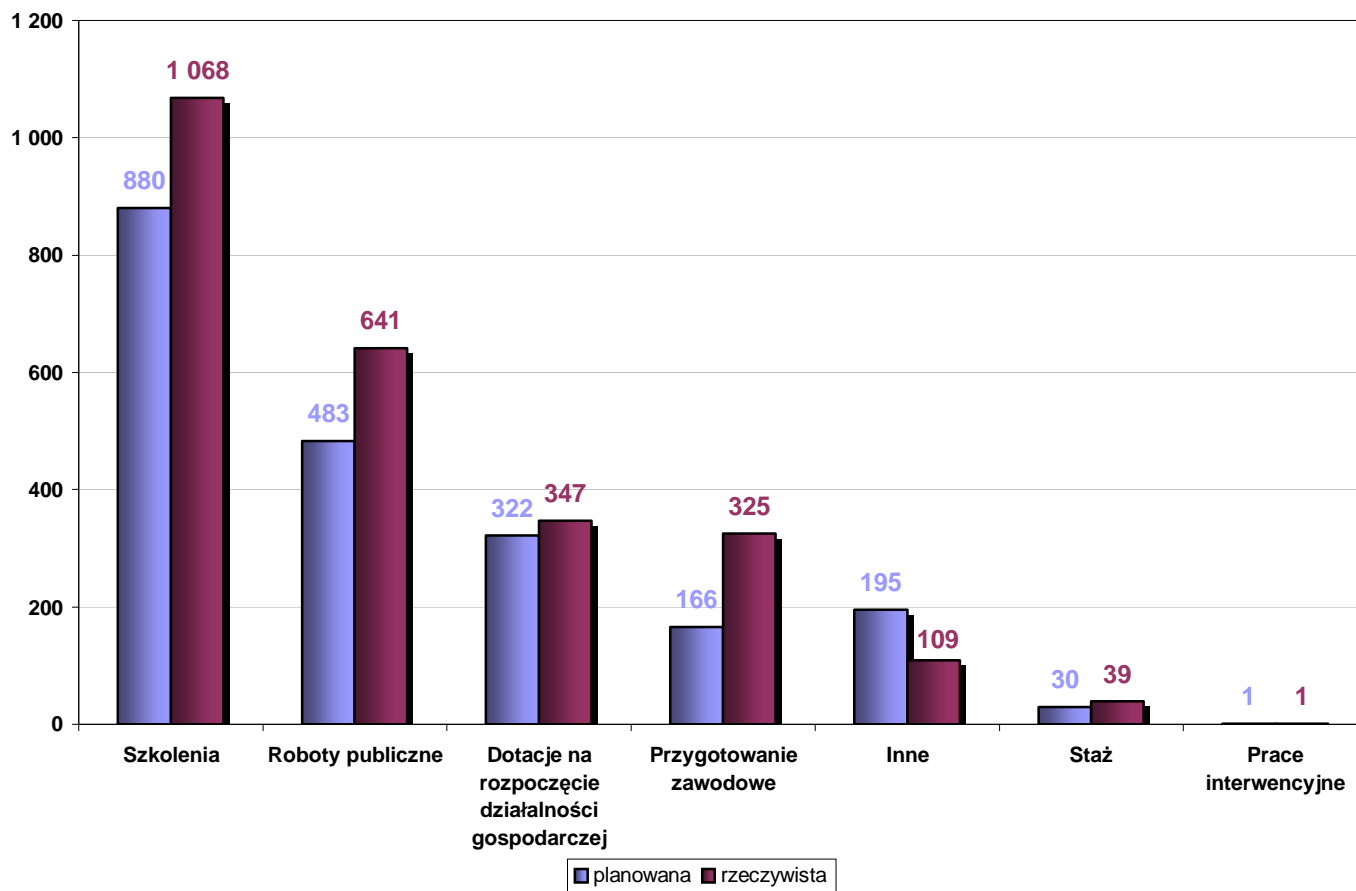
Wykres 29. Procentowy podział uczestników programów ze względu na wiek
powyżej 55 lat
7%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programów.

Rozpatrując programy regionalne pod względem ilości uczestników, którzy skorzystali z pomocy w ramach oferowanych form, można zauważyć, iż szkolenia okazały się najbardziej popularnym działaniem aktywizacyjnym, spośród wszystkich zaproponowanych form, gdyż wzięło w nich udział 1 068 osób. Następną pozycję ze stanem 641 osób zajmuje grupa zaktywizowana w ramach robót publicznych. Kolejne miejsca zajęły: dotacje – 347 osób, przygotowanie zawodowe – 325, inne, nie wyszczególnione formy pomocy (np. zwrot kosztów przejazdów, zakwaterowania i wyżywienia, finansowanie badań lekarskich) – 109, staże – 39 osób, oraz prace interwencyjne, w których udział wzięła tylko 1 osoba.

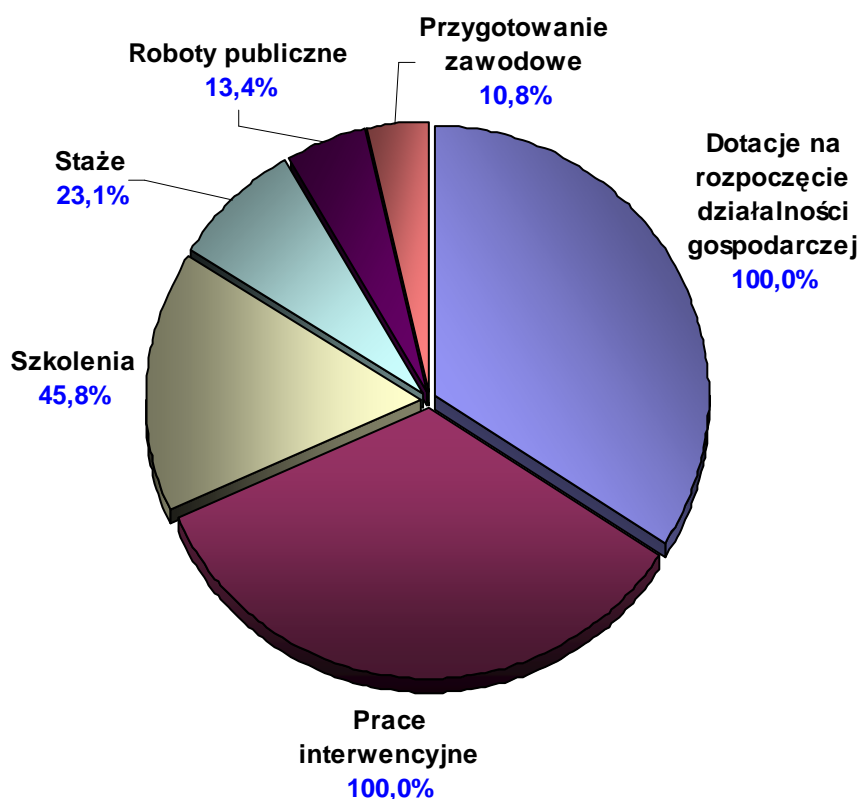
Wykres 30. Planowana oraz rzeczywista liczba uczestników programów regionalnych w 2007 roku, w podziale na poszczególne działania aktywizacyjne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programów.

Analiza wskaźnika ponownego zatrudnienia, badana w okresie trzech miesięcy od zakończenia udziału poszczególnych beneficjentów w danej formie aktywizacji, wykazuje iż dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz prace interwencyjne były jedynymi działaniami, które wykazały się 100% efektywnością. Dane, te jednak nie są w pełni miarodajne, gdyż przyznanie środków na otwarcie własnej firmy wiąże się każdorazowo z podjęciem zatrudnienia, natomiast z aktywizacji w ramach prac interwencyjnych skorzystała zaledwie 1 osoba. Po ukończeniu szkoleń realizowanych w ramach wszystkich trzech programów regionalnych w roku 2007, pracę znalazło 422 ich uczestników co daje efektywność zatrudnieniową na poziomie 45,8%.

Wykres 31. Efektywność zatrudnieniowa w okresie trzech miesięcy od zakończenia programów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programów.

Najmniej skuteczną formą pomocy okazały się staże, dzięki którym stałe zatrudnienie znalazło zaledwie 9 osób (23,1% wskaźnik ponownego zatrudnienia), a także roboty publiczne – 86 osób (13,4%) oraz przygotowanie zawodowe – 35 osób (10,8%).

CZĘŚĆ VI. Program regionalny „Akcja dotacja 2008”

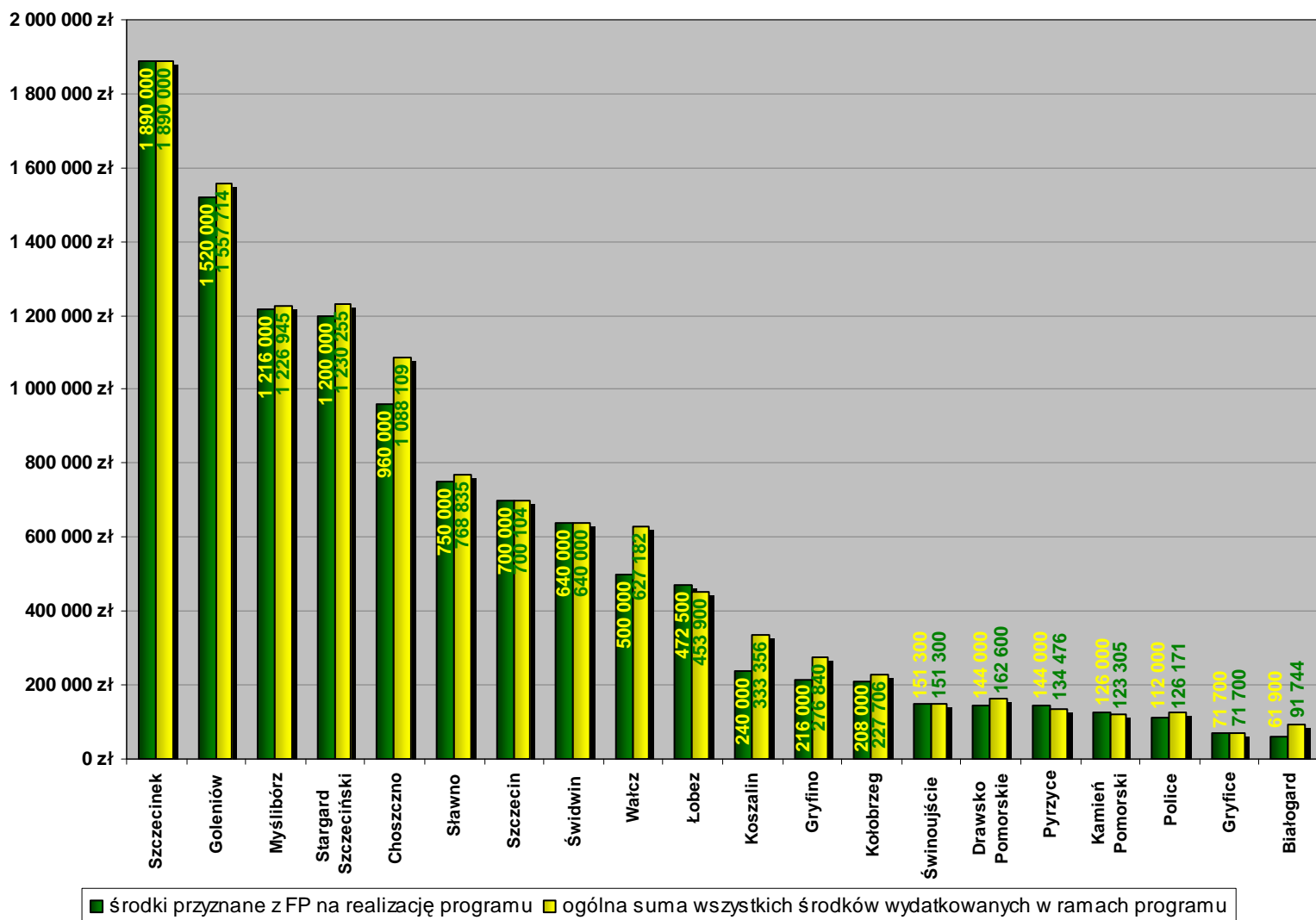
6.1 Informacje ogólne dotyczące programu „Akcja dotacja 2008”

Program „Akcja dotacja 2008” był kontynuacją programu realizowanego w roku 2007. Główne założenia programu pozostały bez zmian w stosunku do jego pierwotnej wersji. Skorygowano jedynie maksymalne kwoty, jakie każdy z powiatowych urzędów pracy może przeznaczyć na aktywizację jednego beneficjenta, z 15 000 zł do 16 000 zł. Powyższa kwota uwzględnia zarówno przyznanie samej dotacji, jak i koszty ewentualnego szkolenia i została podwyższona w związku ze wzrostem kwoty przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce rynkowej, której wysokość ma bezpośredni wpływ na ostateczną pulę środków przekazywanych osobom pragnącym założyć własną działalność gospodarczą.

6.2 Alokacja przyznanych funduszy oraz struktura kosztowa programu „Akcja dotacja 2008”

Łącznie na realizację programu „Akcja dotacja 2008” na terenie województwa zachodniopomorskiego wydatkowano kwotę w wysokości 11 882 241,89 zł. Początkowo planowano zrealizować program, którego budżet wynosił 11 265 400 zł przyznanych z FP. Jednak z uwagi na duże zainteresowanie konieczne było zwiększenie początkowej puli o 558 841,89 zł. Dodatkowe środki pozyskano w wyniku przesunięć kwot z innych programów oraz ze środków własnych powiatowych urzędów pracy. W trakcie realizacji programu pulę środków w wysokości 58 000 zł, nie wydanych przez PUP w Drawsku Pomorskim w ramach programu „Paszport do zatrudnienia”, przekazano do PUP w Policach, który zgłosił chęć ich wydatkowania w ramach programu „Akcja dotacja 2008”. Większość powiatów (17) zrealizowało zaplanowany budżet projektu w całości, a wiele z nich musiało przeznaczyć dodatkowe środki, niewykorzystane w dwóch kolejnych programach, na zwiększenie puli przeznaczonej na dotacje. Nie udało się to 3 powiatom – Kamień Pomorski, Łobez oraz Pyrzyce. Dokładne dane dotyczące wydatkowania przyznanych środków w ujęciu powiatowym przedstawia wykres nr 32.

Wykres 32. Środki przyznane i wydatkowane w roku 2008, przez poszczególne PUP w ramach programu „Akcja dotacja 2008”

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programu.

Największe budżety projektowe przyznano Powiatowemu Urzędowi Pracy w Szczecinku – 1 890 000 zł, Goleniowie – 1 520 000 zł, Myśliborzu – 1 216 000 zł oraz Stargardzie Szczecińskim – 1 200 000 zł, natomiast najmniej otrzymały urzędy w Białogardzie – 61 900 zł oraz Gryficach 71 700 zł. Warto zaznaczyć, iż pomimo tak wielkich budżetów, wynoszących nawet powyżej 1 mln zł, powiatowe urzędy pracy nie miały problemów z ich wydatkowaniem, często nawet zwiększając ostateczną pulę środków przeznaczonych na realizację programu (Goleniów, Myślibórz, Stargard Szczeciński). Pokazuje to, jak dobrze zaplanowano ilość beneficjentów w programie oraz sumę środków przeznaczonych na ich zaktywizowanie.

Analizując realizację programu pod względem ilości wydatkowanych środków można zauważyć, iż na pierwszym miejscu znalazł się PUP w Szczecinku, który na sfinansowanie wszystkich działań w ramach programu „Akcja dotacja 2008”, przeznaczył otrzymane z Funduszu Pracy środki w pełnej wysokości – 1 890 000 zł. Najmniej środków wydano natomiast w powiatach: gryfickim – 71 700 zł oraz białogardzkim – 91 744 zł. Powiaty, które nie wykorzystywały otrzymanych środków w ramach programów regionalnych miały możliwość przesunięcia ich na pozostałe projekty realizowane w powiecie. Tak się stało w przypadku 12 powiatów: Goleniów, Myślibórz, Stargard Szczeciński, Choszczno, Sławno, Wałcz, Koszalin, Gryfino, Kołobrzeg, Drawsko Pomorskie, Police, Białogard.

Wartość projektu mierzona jest na podstawie kwoty środków przypadających na jednego uczestnika. W programie „Akcja dotacja 2008” wielkość ta jedynie w czterech powiatach – Gryfice, Police, Szczecin oraz Świnoujście, jest równa kwocie zakładanej na początku realizacji programu. W sześciu kolejnych powiatach (Sławno, Stargard Szczeciński, Drawsko Pomorskie, Szczecinek, Białogard, Łobez), kwota końcowa jest większa od kwoty planowanej, co wynika przede wszystkim z faktu przeznaczenia większej ilości środków, w większości niewykorzystanych w ramach programu „Paszport do zatrudnienia”, na działania związane z przyznawaniem jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej. Warto wspomnieć tu o powiecie łobeskim, w którym na jednego beneficjenta przeznaczono ostatecznie o ponad 5 000 zł więcej niż pierwotnie zakładano, co spowodowane było przyznaniem dotacji dla zaledwie 31 osób z 50 planowanych. Wynika to przede wszystkim ze specyfiki poszczególnych regionów naszego województwa, a co za tym idzie rodzaju oraz kosztów zakładanej działalności gospodarczej. Przykładem jest wspomniany powiat łobeski, na terenie którego znajdowała się szczególnie duża ilość byłych państwowych gospodarstw rolnych. Po ich upadku, na początku lat 90-tych, nastąpił lawinowy wzrost bezrobocia, którego skutki są odczuwalne do dziś. Dodatkowym problemem są niskie kwalifikacje osób bezrobotnych oraz brak chęci do zmiany własnej sytuacji życiowej. Wszystkie te czynniki przekładają się na małe zainteresowanie podejmowaniem pracy na własną rękę właśnie w tym powiecie.

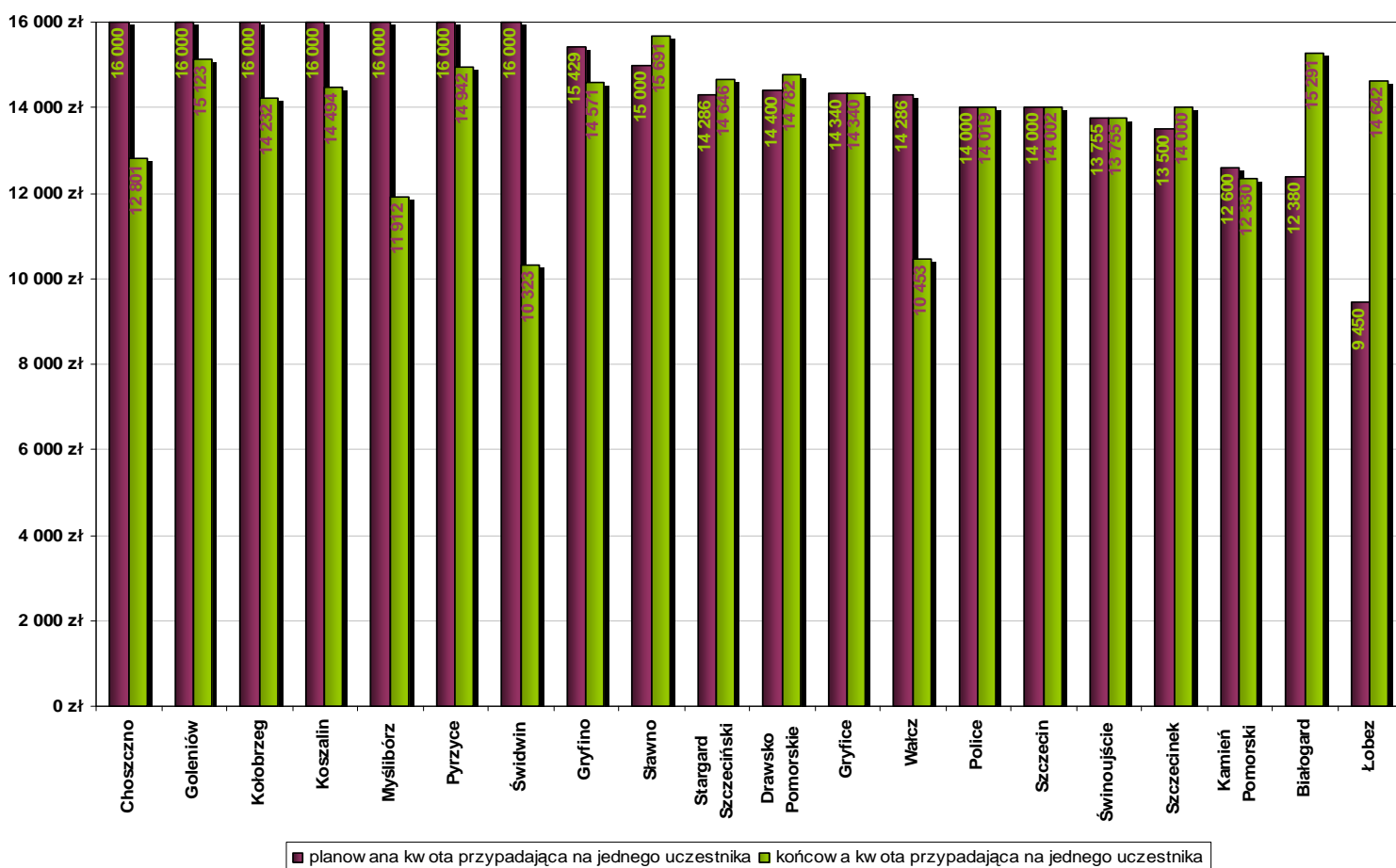
W pozostałych 10 powiatach naszego województwa, kwota końcowa przypadająca na jednego uczestnika programu jest niższa niż planowano.

Bezpośrednią przyczyną takiego stanu rzeczy jest zaktywizowanie znacznie większej ilości beneficjentów niż pierwotnie zakładano, czego doskonałym przykładem jest powiat świdwiński, w którym objęto wsparciem 62 osoby, przy czym wstępnie planowano 40.

Najwięcej środków, w przeliczeniu na jednego beneficjenta, w ramach programu wydatkowano w powiecie sławieńskim. Kwota ta - 15 691 zł, była wyższa od wstępnie założonego planu – 15 000 zł. Najmniejsze koszty w przeliczeniu na beneficjenta poniósł wspomniany już wcześniej, powiat świdwiński, gdzie ostateczna kwota ukształtowała się na poziomie 10 322 zł. Uzyskanie średniej kwoty tej wielkości wynika z faktu, iż dotacje przyznano grupie 46 beneficjentów, wybranej spośród 62 osób, które wzięły udział w szkoleniu „ABC przedsiębiorczości”.

Dokładne dane, dotyczące kwot środków przypadających na jednego uczestnika w ramach programu „Akcja dotacja” obrazuje wykres nr 33.

Wykres 33. Kwota środków przypadająca na jednego uczestnika w ramach programu „Akcja dotacja”

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programu.

6.3 Struktura uczestników programu „Akcja dotacja 2008”

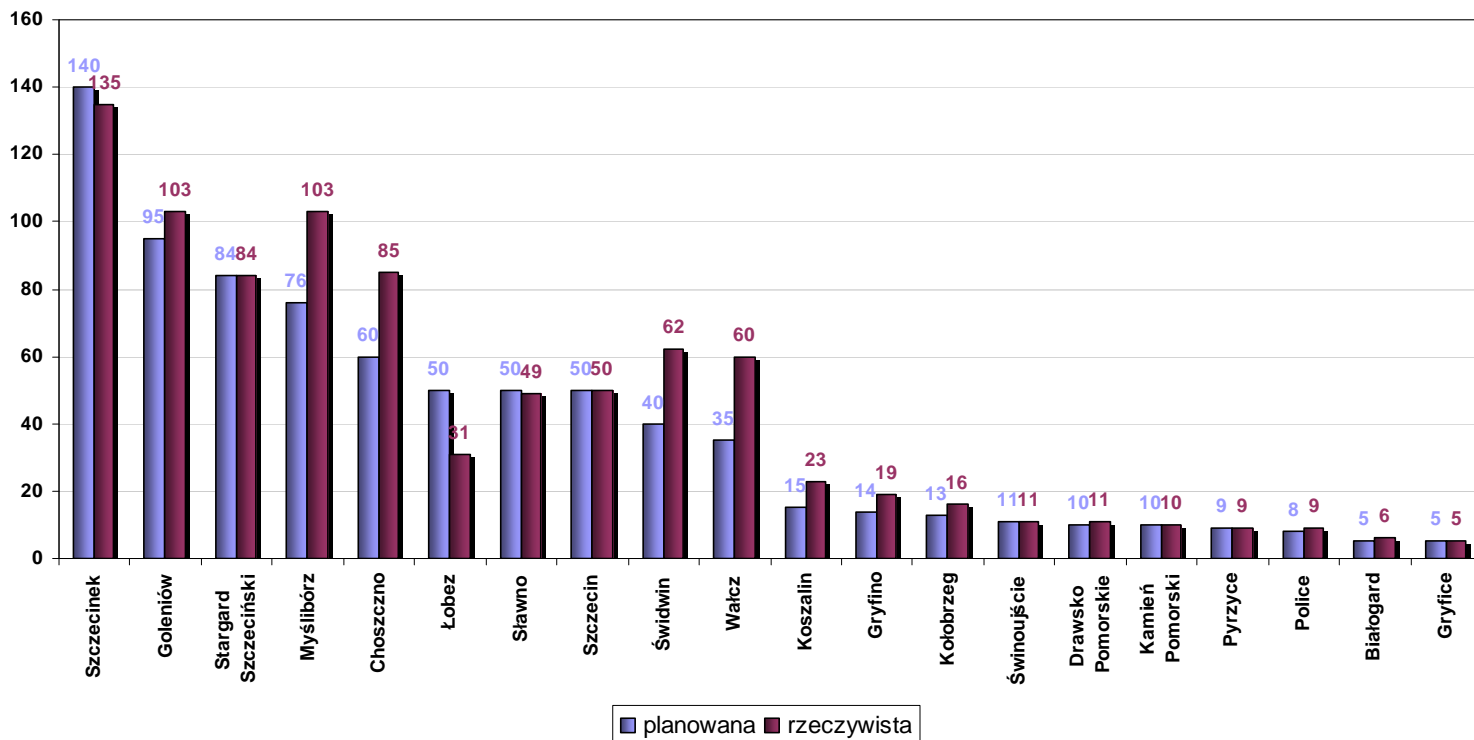
W ramach programu „Akcja dotacja” zaktywizowano grupę 881 osób, w tym 345 kobiet (39% ogółu) i 536 mężczyzn (61% ogółu), co zważywszy na zakładane rezultaty (780 beneficjentów) jest bardzo dobrym wynikiem. Analizując fundusze wydatkowane przez poszczególne PUP, zauważyć można bezpośrednią zależność pomiędzy liczbą beneficjentów ostatecznych, a ilością środków przeznaczonych na ich aktywizację. Proporcjonalnie do wysokości wydatkowanych środków zwiększa się liczba uczestników programu. Najwięcej osób, bo aż 135 - zaktywizowanych zostało, poprzez udzielenie dotacji, w powiecie szczecineckim. W dalszej kolejności znalazły się powiaty goleniowski oraz myśliborski – oba z wynikiem 103 beneficjentów.

Warto również zwrócić uwagę na fakt, iż w kilku powiatach udział procentowy beneficjentów ostatecznych znacznie przewyższył planowaną liczbę uczestników programu, i tak:

- PUP w Myśliborzu zaktywizował 103 osoby na 76 planowanych;
- PUP w Choszcznie zaktywizował 85 osób na 60 planowanych;
- PUP w Świdwinie zaktywizował 62 osoby na 40 planowanych;
- PUP w Wałczu zaktywizował 60 osób na 35 planowanych.

Tylko dwa powiaty nie zrealizowały w co najmniej minimalnym stopniu planowanych założeń, udzielając 31 dotacji na 50 planowanych (Łobez) oraz 49 dotacji na 50 planowanych (Sławno). Dokładne dane dotyczące planowanej oraz rzeczywistej liczby uczestników programu „Akcja dotacja 2008”, przedstawia wykres nr 34.

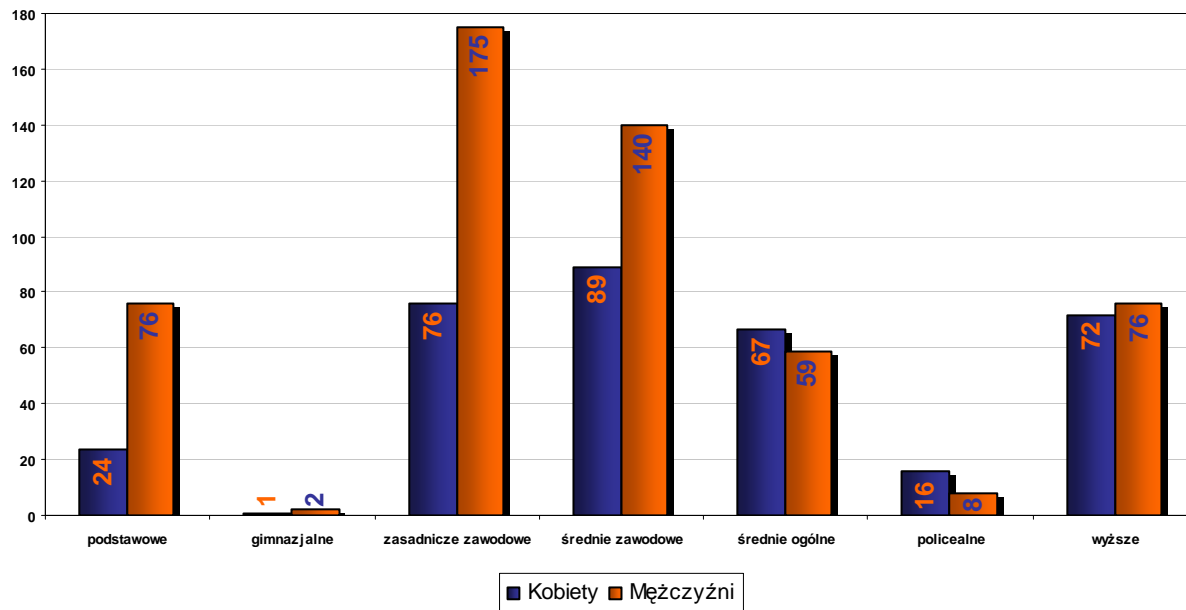
Wykres 34. Planowana oraz rzeczywista liczba uczestników programu „Akcja dotacja 2008”

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programu.

Warto zwrócić uwagę na to, iż wśród uczestników programu większość stanowiły osoby, które ukończyły zasadnicze szkoły zawodowe – 251 osób (28% ogółu) oraz średnie zawodowe – 229 osób (26%). Kolejne, znaczące pod względem ilości uczestników, przedziały reprezentują osoby z wykształceniem: wyższym – 148 (17%), średnim ogólnym – 126 osoby (14%) oraz podstawowym – 100 osób (11% ogółu). Najmniej liczne grupy, to osoby z wykształceniem policealnym – 24 osoby (3%) oraz gimnazjalnym – zaledwie 3 osoby, co stanowi niecały 1% w ogólnej liczbie beneficjentów. Warto również zaznaczyć, iż jedynie w grupie osób z wykształceniem średnim ogólnym oraz policealnym liczba kobiet przeważała nad liczbą mężczyzn.

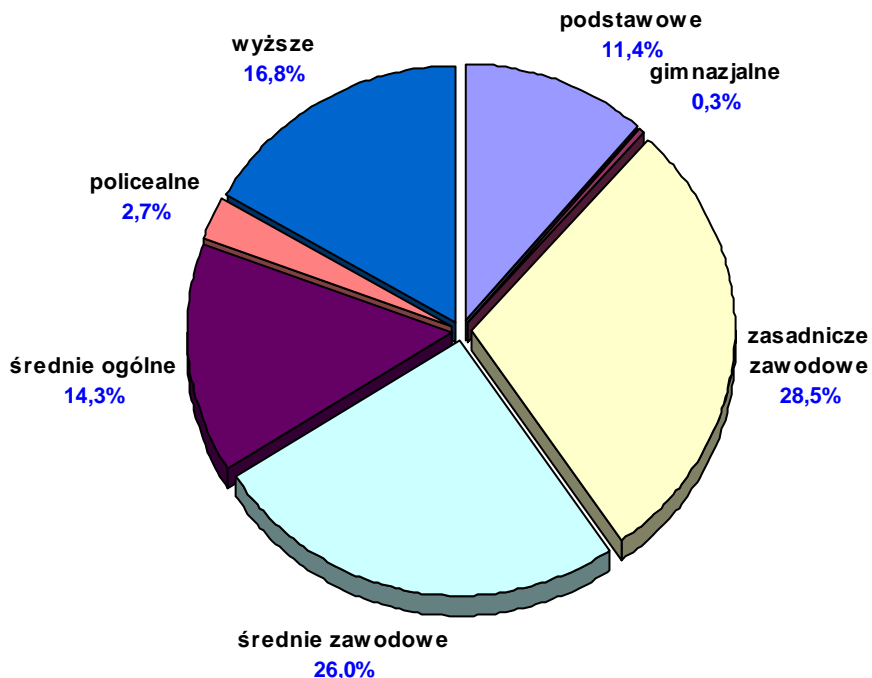
Wykres 35. Uczestnicy programu „Akcja dotacja 2008” z podziałem na płeć i wykształcenie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programu.

Szczegółowy udział beneficjentów programu „Akcja dotacja 2008”, z uwzględnieniem posiadanego przez nich wykształcenia przedstawia wykres nr 36.

Wykres 36. Procentowy podział uczestników programu „Akcja dotacja 2008” ze względu na wykształcenie

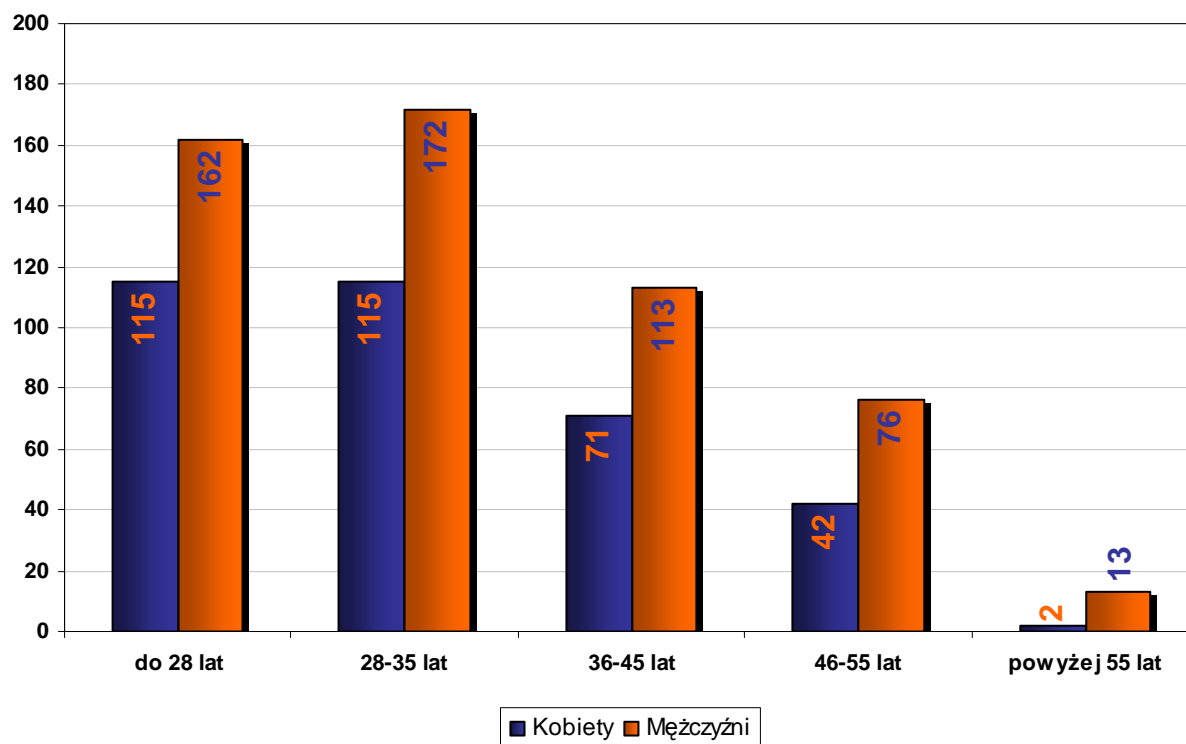

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programu.

Analizując wiek uczestników programu, można zauważyć, iż największe zainteresowanie podjęciem własnej działalności wykazywały osoby młode, w wieku

do 35 lat. Grupa osób w wieku od 28 do 35 lat, z liczbą 287 osób oraz udziałem na poziomie 33%, była najczęściej reprezentowana. Kolejną znaczącą grupę stanowiły osoby do 28 lat – 277 osób, 31% ogółu beneficjentów. Wraz ze wzrostem wieku uczestników, zainteresowanie programem stopniowo malało. I tak, trzecią pod względem wielkości grupę tworzyły osoby w przedziale od 36 do 45 lat - 184 osoby (21% ogółu). Najmniej liczną grupę stanowiły osoby w wieku przekraczającym 55 lat, gdyż jedynie 15 osób z tego przedziału zainteresowało się taką formą aktywizacji (2% ogółu uczestników).

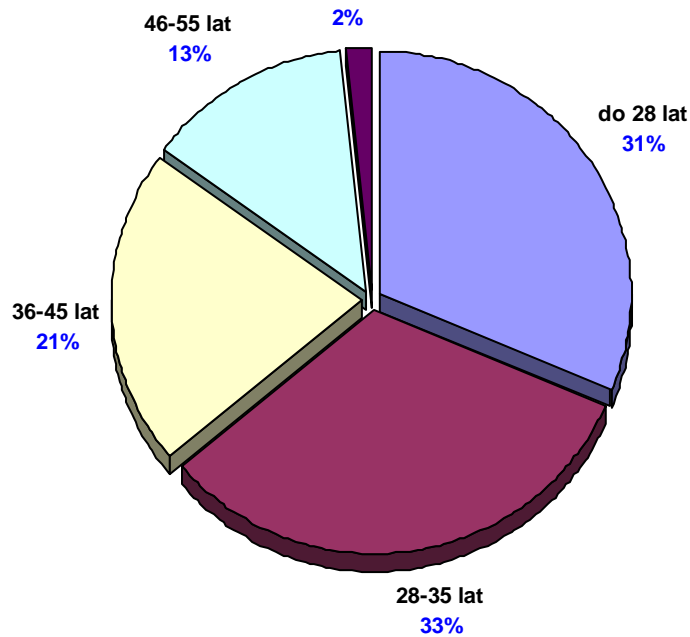
Wykres 37. Uczestnicy programu „Akcja dotacja” w podziale na płeć i wiek

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programu.

Podział wieku uczestników programu „Akcja dotacja 2008” w ujęciu procentowym przedstawiono na wykresie nr 48.

Wykres 38. Procentowy podział uczestników programu „Akcja dotacja 2008” ze względu na wiek powyżej 55 lat

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programu.

Przedstawiona charakterystyka osób biorących udział w programie „Akcja dotacja 2008” pozwala postawić tezę, iż na uczestnictwo w projekcie decydowały się z reguły osoby młode, dla których najlepszym sposobem zaistnienia na rynku pracy jest praca na własny rachunek. To właśnie takie osoby mają największe chęci oraz zapał do działania, a jednocześnie w mniejszym stopniu obawiają się ryzyka, jakim z pewnością jest prowadzenie własnej firmy.

CZĘŚĆ VII. Program regionalny „Szkolenie na życzenie”

7.1 Informacje ogólne dotyczące programu „Szkolenie na życzenie”

Podobnie jak w przypadku „Akcja dotacja 2008”, program „Szkolenie na życzenie” realizowany w roku 2008, nie różnił się założeniami ogólnymi (poza kosztami samych działań aktywizacyjnych) od swojego pierwowzoru z roku 2007. Również w przypadku tego projektu podwyższono ostateczną, maksymalną kwotę przypadającą na jednego beneficjenta z 3 000 zł do 4 000 zł. W ramach analizowanego programu przewidziano również możliwość sfinansowania kosztów około-szkoleniowych (np. badania lekarskie, koszty zakwaterowania czy wyżywienia w przypadku szkoleń wyjazdowych).

7.2 Alokacja przyznanych funduszy oraz struktura kosztowa programu „Szkolenie na życzenie”

Na realizację programu „Szkolenie na życzenie” wydano łącznie kwotę w wysokości 3 404 766,76 zł, w tym 3 167 829,45 zł przyznanych z FP, a pozostałą część stanowiły fundusze pochodzące z przesunięć pomiędzy wszystkimi trzema programami oraz dodatkowe środki własne przekazane przez Powiatowe Urzędy Pracy – 236 937,31 zł.

Zgodnie z wnioskowanym przez PUP zapotrzebowaniem, największą ilość środków finansowych na realizację programu „Szkolenie na życzenie”, przyznano Powiatowemu Urzędowi Pracy w Goleniowie – 540 200 zł, Szczecinku i Wałczu – oba po 500 000 zł, oraz w Łobzie – 490 000 zł. Natomiast o najmniejszą ilość funduszy wystąpiły powiaty: policki – 24 000 zł, gryficki – 37 900 zł, kamieński – 48 000 zł oraz świnoujski – 50 000 zł.

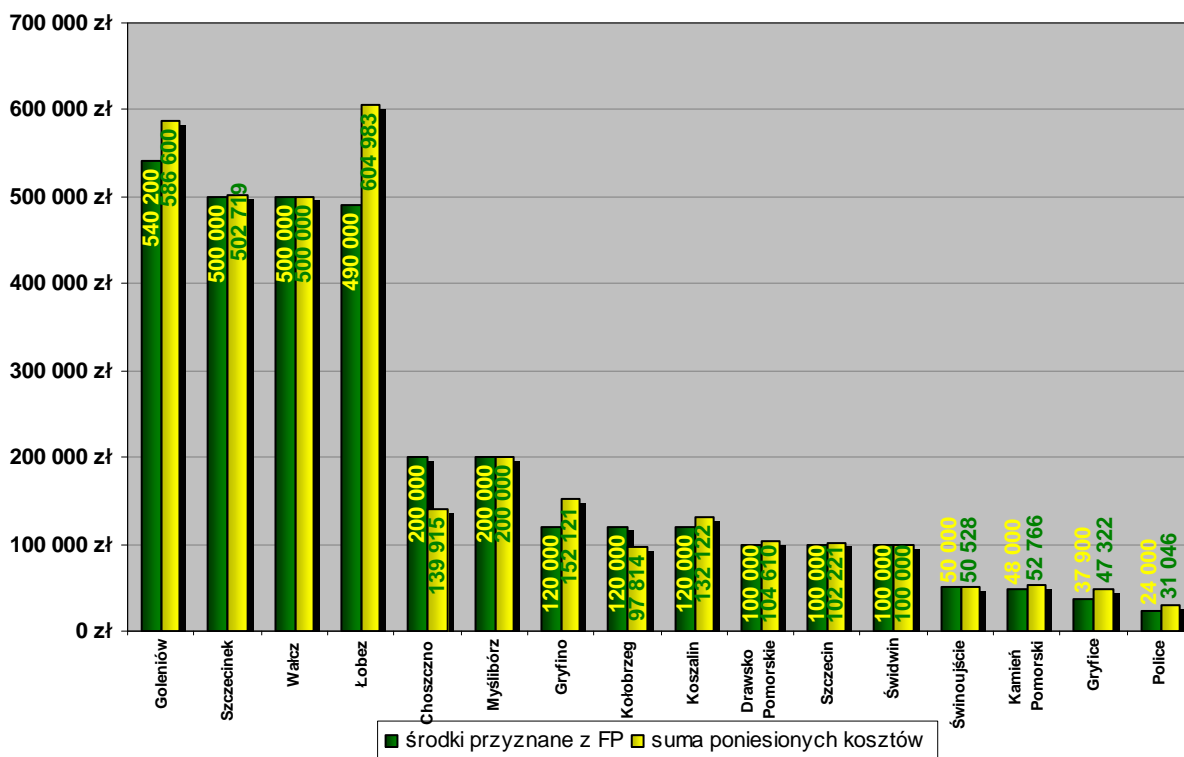
Rozpatrując badany program pod względem wydatkowanej w jego ramach puli środków finansowych, można zauważyć, iż najbardziej wyróżniającym się na tym tle urzędem jest PUP Łobez, w którym na sfinansowanie wszystkich działań w ramach „Szkolenia na życzenie” przeznaczono kwotę w wysokości 604 983 zł, która przewyższała złożone zapotrzebowanie (490 000 zł). Przedstawiona sytuacja wynika z faktu przeznaczenia na szkolenia dodatkowych środków w wysokości ponad

110 000 zł, których nie udało się wykorzystać w ramach dwóch pozostałych, realizowanych przez urząd programów regionalnych (w większości w ramach „Paszportu do zatrudnienia”).

Ponadto, 3 z szesnastu PUP biorących udział w programie, wydało otrzymaną pulę pieniężną w całości (Myślibórz, Wałcz, Świdwin), a jedynie dwóm Powiatowym Urzędom Pracy – w Choszcznie oraz Kołobrzegu, nie udało się wydatkować otrzymanej na realizację programu kwoty w pełnej wysokości. Pozostałych 11 PUP musiało przeznaczyć dodatkowe środki, aby zaktywizować wszystkie zainteresowane udziałem w programie osoby.

Szczegółowe dane dotyczące wydatkowania przyznanych środków w ujęciu powiatowym przedstawia wykres nr 39.

Wykres 39. Środki przyznane i wydatkowane w roku 2008, przez poszczególne PUP w ramach programu „Szkolenie na życzenie”

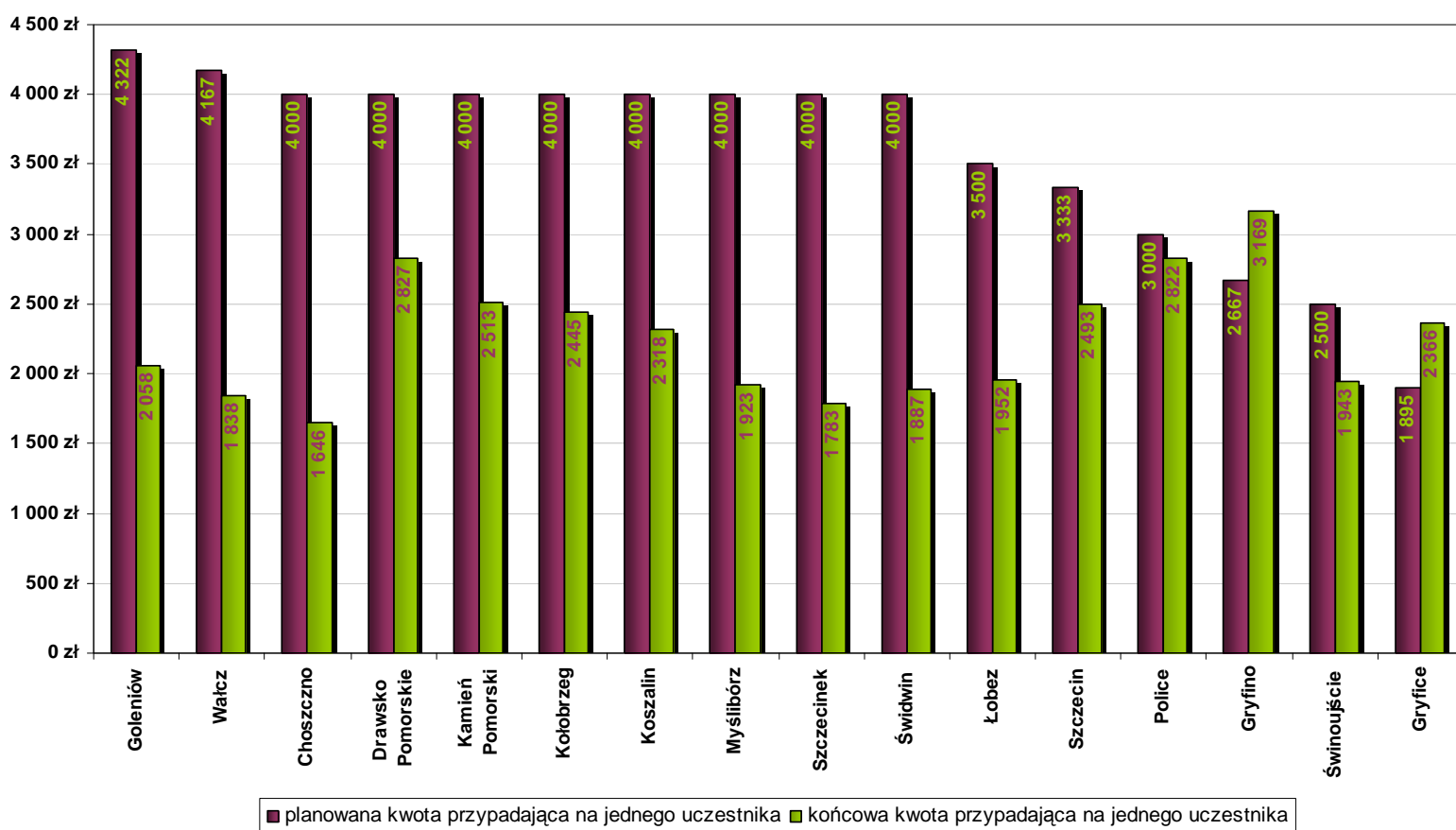

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programu.

W większości urzędów pracy, realizujących program „Szkolenie na życzenie”, udało się obniżyć zakładane koszty początkowe w przeliczeniu na jednego beneficjenta. Sytuacja ta, wynika przede wszystkim z faktu włączenia do programu większej liczby osób niż pierwotnie zakładano oraz z rodzaju szkoleń, jakie wybierali beneficjenci. Jedynie na terenie powiatu gryfińskiego oraz gryfickiego końcowa kwota

przypadająca na jednego beneficjenta jest wyższa od zakładanej, co wynika z faktu przeznaczenia przez nie większej ilości środków na realizację programu, co pozwoliło beneficjentom skorzystać z profesjonalnych, odpowiadających na potrzeby rynku szkoleń. Najwięcej na aktywizację jednej osoby wydatkował wspomniany PUP w Gryfinie – 3 169 zł, Policach – 2 822 oraz Drawsku Pomorskim – 2 827 zł, a najmniej PUP w Choszczynie – 1 646 zł, co stanowi zaledwie 41% pierwotnie zakładanej sumy i jest najniższym wynikiem spośród wszystkich realizujących program urzędów.

Wykres 40. Kwota środków przypadająca na jednego uczestnika w ramach programu „Szkolenie na życzenie”

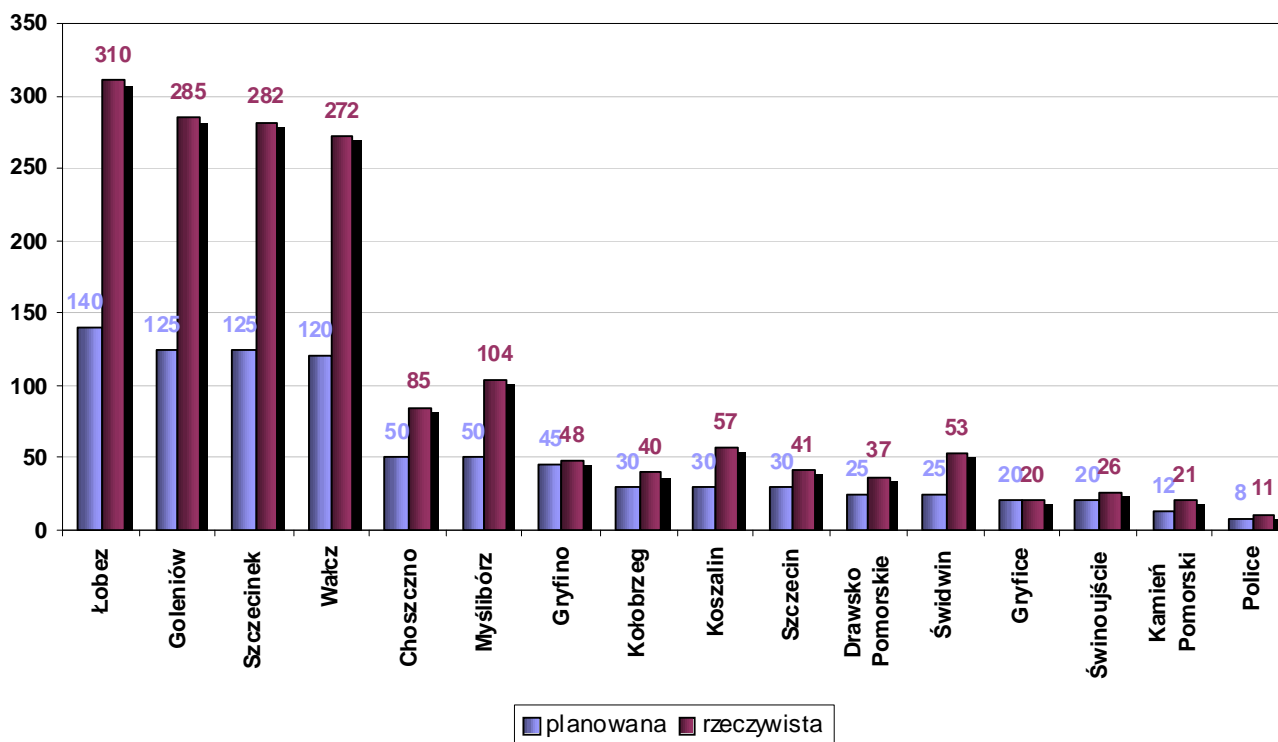

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programu.

7.3 Struktura uczestników programu „Szkolenie na życzenie”

W ramach programu „Szkolenie na życzenie” zaktywizowano łącznie 1 692 osoby, w tym 700 kobiet (41% ogółu) i 992 (59% ogółu) mężczyzn. Założenia wstępne, zebrane od wszystkich zainteresowanych realizacją programu powiatowych urzędów pracy, przewidywały przeszkolenie jedynie 855 osób, czyli prawie dwukrotnie mniej niż ostatecznie zaktywizowano. Powyższy fakt wskazuje, jak uniwersalną, a zarazem niezwykle popularną wśród osób poszukujących pracy, formą pomocy są szkolenia. Tylko jeden spośród PUP zrealizował program zgodnie z przyjętymi założeniami, tj. PUP w Gryficach, który zaktywizował 20 uczestników, czyli dokładnie tylu ilu przewidywał. W pozostałych powiatach udało się objąć ramami programu znacznie większą liczbę chętnych niż pierwotnie zakładano. Na uwagę zasługują PUP w Łobzie, który objął szkoleniami największą liczbę uczestników programu - 310 osób czyli o 170 więcej niż założono, oraz urzędy w Goleniowie – 285 beneficjentów, Szczecinku – 282 beneficjentów oraz Wałczu – 272 beneficjentów.

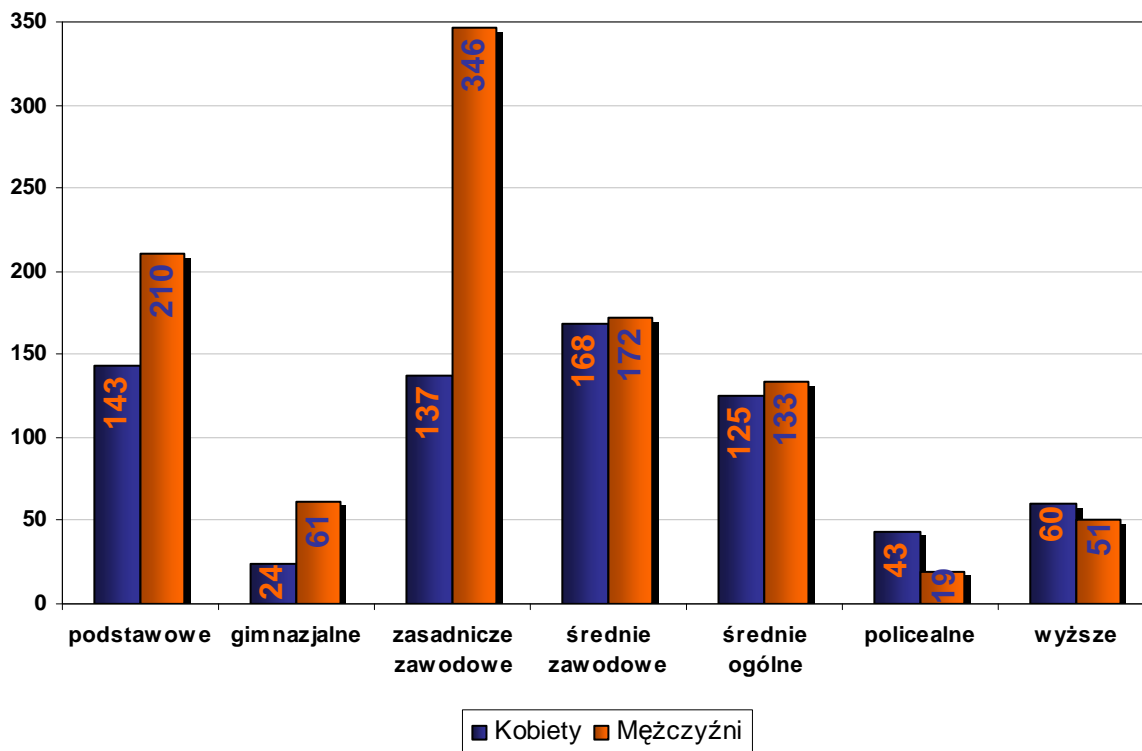
Wykres 41. Planowana oraz rzeczywista liczba uczestników programu „Szkolenie na życzenie”

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programu.

Przedstawiony na wykresie nr 42 rozkład uczestników programu „Szkolenie na życzenie”, wyraźnie ukazuje znaczną przewagę liczby mężczyzn nad liczbą kobiet. Jedynie w przypadku osób, które ukończyły szkołę policealną lub z wykształceniem wyższym, ilość kobiet jest nieznacznie większa.

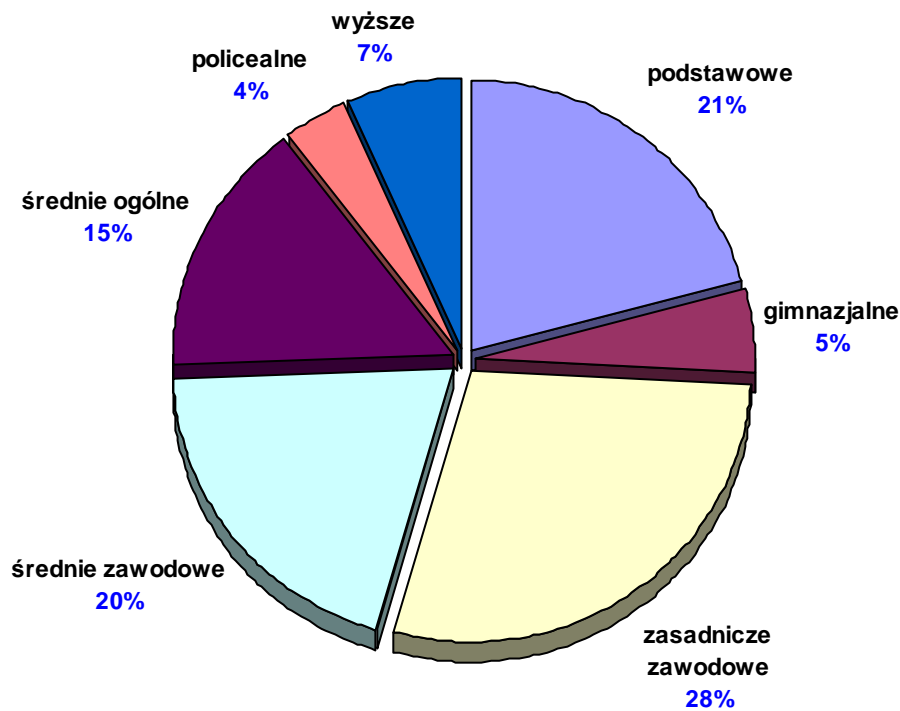
Wykres 42. Uczestnicy programu „Szkolenie na życzenie” z podziałem na płeć i wykształcenie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programu.

Analizując poziom wykształcenia beneficjentów programu, można zauważyć, iż największą grupę stanowiły osoby, które ukończyły zasadniczą szkołę zawodową – 483 osoby (29% ogółu). Kolejne przedziały tworzyli uczestnicy posiadający wykształcenie podstawowe – 353 osoby (21% ogółu), średnie zawodowe – 340 osób (20% ogółu) oraz średnie ogólne – 258 osób (15% ogółu). Najmniej liczne grupy, to osoby posiadające dyplom ukończenia szkoły wyższej – 111 osób (7% ogółu), oraz gimnazjum – 85 osób (5% ogółu) i liceum – jedynie 62 osoby (4% ogółu).

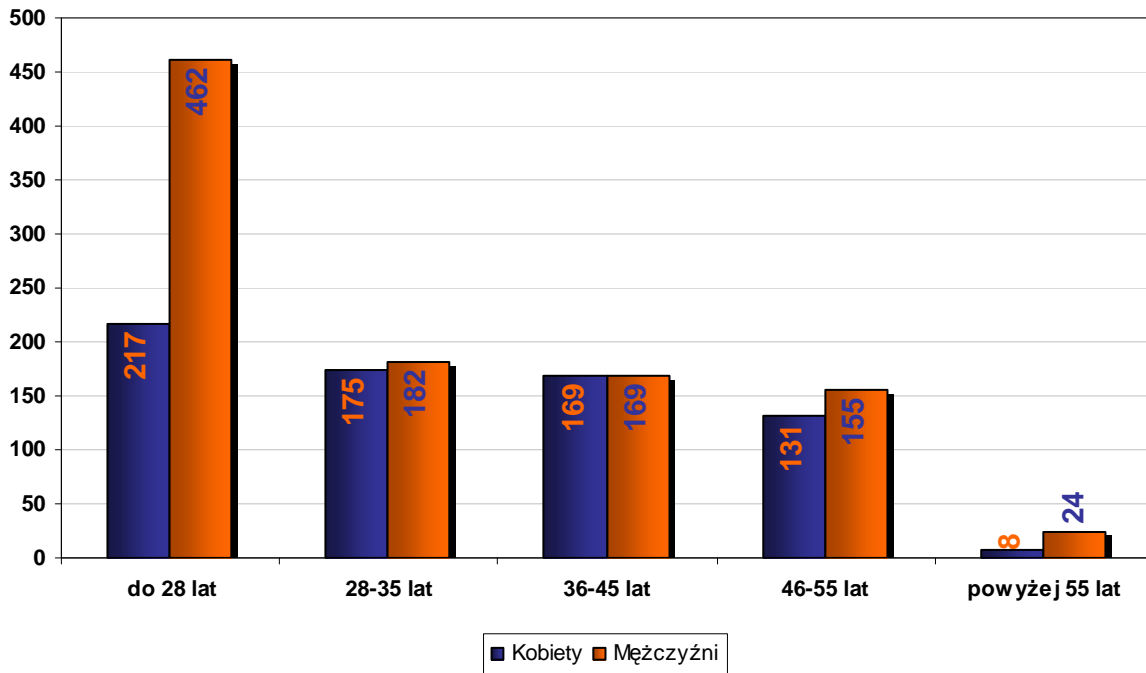
Wykres 43. Procentowy podział uczestników programu „Szkolenie na życzenie” ze względu na wykształcenie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programu.

Grupa osób do 28 roku życia była najliczniejszym reprezentowanym zbiorem uczestników analizowanego programu, gdyż liczyła aż 679 osób, co stanowi 40% ogółu przeszkolonych. Kolejne przedziały stanowili beneficjenci w wieku od 28 do 35 lat – 357 osób (21% ogółu), 36-45 lat – 338 osób (20% ogółu), 46-55 lat – 286 osób (17% ogółu). Najmniejsze zainteresowanie szkoleniami wykazały osoby powyżej 55-go roku życia (8 kobiet oraz 24 mężczyzn).

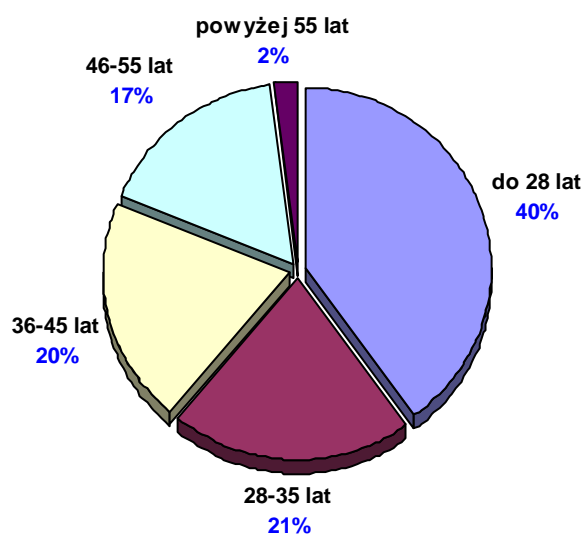
Wykres 44. Uczestnicy programu „Szkolenie na życzenie” w podziale na płeć i wiek

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programu.

Na podstawie przedstawionej analizy, można wnioskować, że zainteresowanie udziałem w szkoleniach zmniejsza się wraz z wiekiem uczestników. Na uwagę zasługuje również fakt, iż zaprezentowany na wykresie nr 44 podział uczestników programu „Szkolenie na życzenie” ze względu na wiek i płeć, przedstawia identyczny rozkład poszczególnych grup wiekowych, jak analogiczny wykres dotyczący programu „Akcja dotacja”. Oznacza to, iż największe chęci do zmiany swojej sytuacji, w obu badanych przypadkach, wykazują osoby młode, w przedziale wiekowym do 35 roku życia, a mniejsze zainteresowanie programami objawiło się wśród osób w wieku 36 lat i starszych.

Wykres 45. Procentowy podział uczestników programu „Szkolenie na życzenie” ze względu na wiek

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programu.

CZĘŚĆ VIII. Program regionalny „Paszport do zatrudnienia”

8.1 Informacje ogólne dotyczące programu „Paszport do zatrudnienia”

Pilotażowy program regionalny „Paszport do zatrudnienia”, skierowany był do osób bezrobotnych, zarejestrowanych w PUP, które nie ukończyły 25 roku życia oraz do zarejestrowanych bezrobotnych, którzy w okresie 12 miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie lub innym dokumencie poświadczającym ukończenie szkoły wyższej, nie ukończyli 27 roku życia i chcieli zwiększyć swoje szanse na zdobycie zatrudnienia poprzez szkolenia zawodowe i staż. Powyższy projekt był próbą wdrożenia, w województwie zachodniopomorskim, programu „Paszport do przedsiębiorczości”, z powodzeniem realizowanego na terytorium Francji.

W ramach założeń „Paszportu do zatrudnienia” realizowane były dwa działania aktywizacyjne: szkolenia zawodowe oraz staże. Program zakładał rekrutację i aktywizację zawodową bezrobotnych absolwentów różnych typów szkół, poprzez przeszkolenie, a następnie zorganizowanie staży. Istotnym jest, iż w ramach uczestnictwa w programie, każdy z beneficjentów musiał skorzystać z obu form aktywizacji (szkolenie i staż), co pozwoliło im nie tylko podwyższyć lub uzupełnić własne kwalifikacje ale też zdobyć niezbędne doświadczenie zawodowe.

Celem głównym programu „Paszport do zatrudnienia” była aktywizacja zawodowa i wzrost zatrudnienia wśród bezrobotnej młodzieży. Do pozostałych celów realizacji programu należały:

Cele bezpośrednie:

- wyposażenie beneficjentów w niezbędną do zatrudnienia wiedzę merytoryczną poprzez udział w szkoleniu;
- umożliwienie beneficjentom zdobycie doświadczenia zawodowego poprzez organizację stażu.

Cele pośrednie:

- przeciwdziałanie bezrobociu, a przede wszystkim długotrwałemu bezrobociu, wśród młodzieży;
- zwiększenie dostępu do szkoleń;

- zwiększenie atrakcyjności na rynku pracy osób bezrobotnych poprzez uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych;
- przełamanie bierności zawodowej;
- podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób młodych w zakresie odpowiadającym potrzebom lokalnego rynku pracy oraz poszczególnym pracodawcom;
- odbudowanie poczucia własnej wartości, wśród uczestników programu.

Analiza danych statystycznych przeprowadzona przed opracowaniem programu „Paszport do zatrudnienia” wykazała, iż głównymi czynnikami wpływającymi na bezrobocie wśród młodzieży, były: mała liczba miejsc pracy, wynikająca z ogólnej sytuacji na rynku pracy, niedostosowanie kierunków kształcenia, a przede wszystkim brak doświadczenia zawodowego absolwentów. Niepokojący był również fakt, iż wśród zarejestrowanych osób z ww. grupy, znaczącą część stanowili bezrobotni z grupy zawodowej „specjaliści”, a więc osoby z wyższym wykształceniem. Program regionalny „Paszport do zatrudnienia” miał umożliwić tej grupie osób, zdobycie pierwszego doświadczenia zawodowego. Okresowe zatrudnienie w charakterze stażysty pozwala zastosować w praktyce wiedzę zdobytą w szkole, motywuje do poszukiwania kolejnego pracodawcy, jest udokumentowaną formą praktyki zawodowej. Program zakładał także, skierowanie wybranych osób, w ramach ich potrzeb, na szkolenie zawodowe, aby mogły podwyższyć swoje kwalifikacje czy nawet zdobyć nowy zawód, a tym samym stać się jeszcze bardziej konkurencyjnym na rynku pracy.

8.2 Alokacja przyznanych funduszy oraz struktura kosztowa programu „Paszport do zatrudnienia”

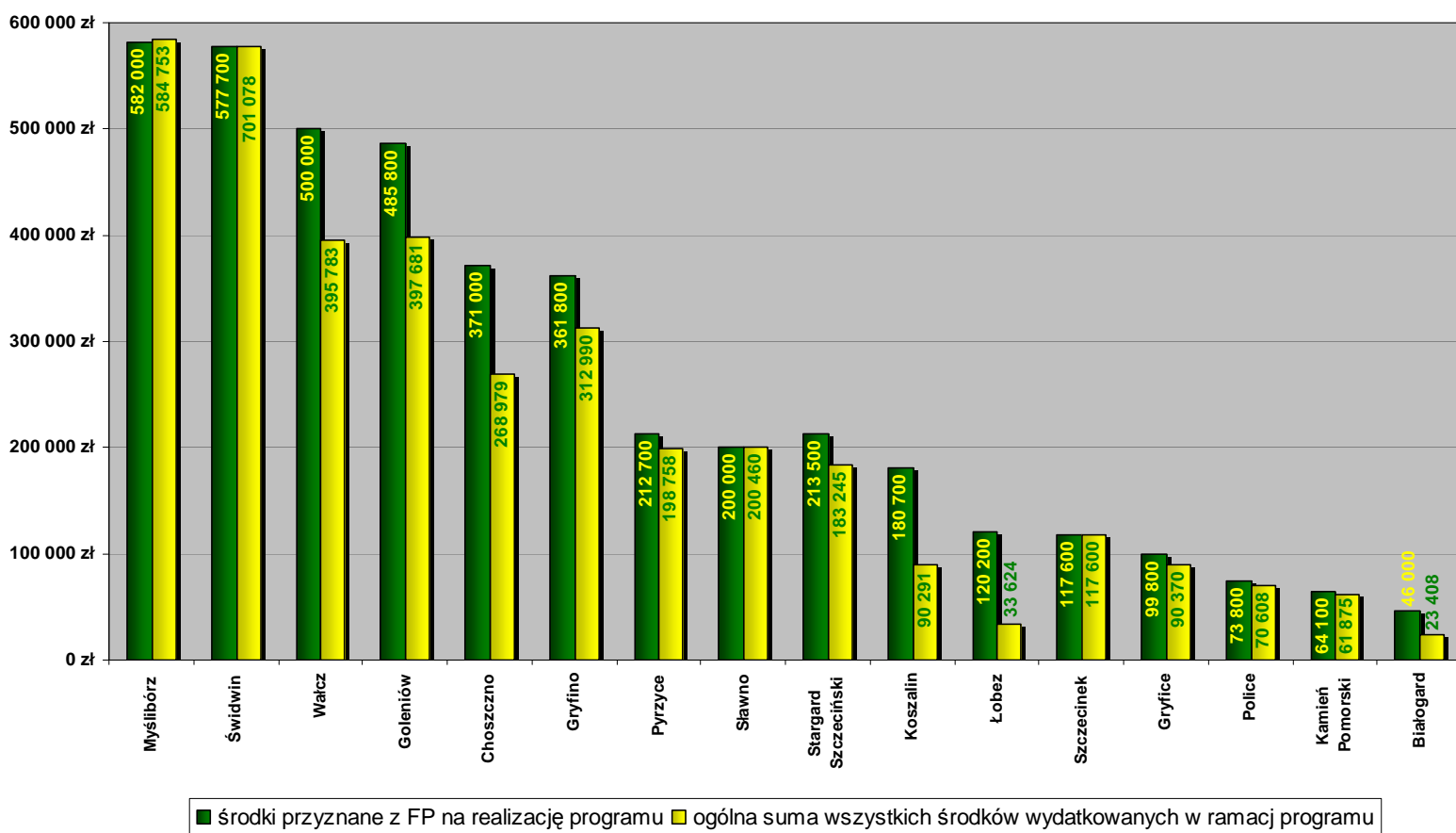
Największą ilość środków na realizację założeń programu regionalnego „Paszport do zatrudnienia” otrzymał PUP Myślibórz – 1 349 800 zł, a najmniejszą - zgodnie ze zgłoszonym zapotrzebowaniem PUP Białogard – 46 000 zł. Jedynie w czterech powiatach (Myślibórz, Świdwin, Sławno, Szczecinek) udało się wykorzystać w całości fundusze przeznaczone na realizację programu. Pozostałym powiatom nie udało się wydać wszystkich środków otrzymanych na sfinansowanie działań aktywizacyjnych w ramach programu. Niewykorzystane fundusze były

najczęściej przenoszone na inne, realizowane przez dany urząd programy regionalne, co pozwoliło na bardziej racjonalne i uwzględniające lokalne uwarunkowania, wydatkowanie środków.

Powiatowy Urząd Pracy w Drawsku Pomorskim, jako jedyny, nie wydatkował z otrzymanej puli (wstępnie 275 000 zł) na działania związane z programem „Paszport do zatrudnienia” ani złotówki. W wyniku I monitoringu programów, przeprowadzanego we wrześniu 2008 r., przekazano część (58 000 zł) z niewykorzystanych przez wspomniany powiat środków do PUP w Policach na realizację programu „Akcja dotacja 2008”. Decyzją Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27.10.2008 r. zmniejszono tym samym alokacje środków na realizację analizowanego programu przez PUP w Drawsku Pomorskim z 275 000 zł na 217 000 zł, powiększając jednocześnie kwotę przeznaczoną na realizację programu „Akcja dotacja 2008”, z 54 000 na 112 000 zł, przez PUP w Policach.

Na realizację projektu na terenie województwa zachodniopomorskiego wydatkowano łącznie kwotę w wysokości 3 608 124,96 zł, co jest bardzo słabym wynikiem zważywszy na ogólną kwotę przyznaną z Funduszu Pracy na realizację analizowanego programu – 4 423 700 zł. Dokładne dane dotyczące wydatkowania przyznaných środków w ujęciu powiatowym przedstawia wykres nr 46.

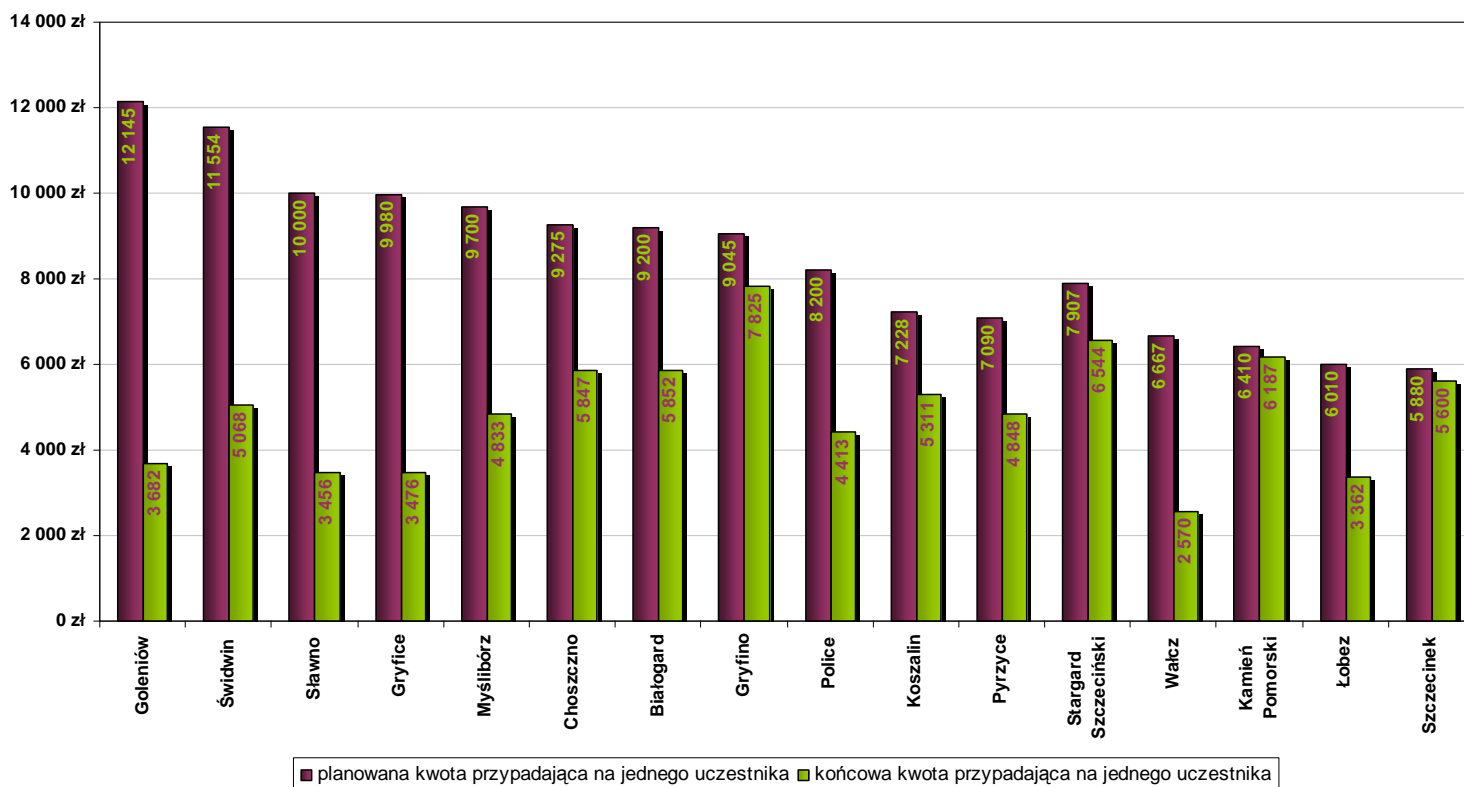
Wykres 46. Środki przyznane i wydatkowane w roku 2008, przez poszczególne powiatowe urzędy pracy, w ramach programu „Paszport do zatrudnienia”

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programu.

Analiza wydatkowanych w ramach programu środków, przeznaczonych na aktywizowanie jednego beneficjenta ukazuje, iż w każdym z 16 powiatów, realizujących program „Paszport do zatrudnienia”, końcowa ilość funduszy przypadających na jednego uczestnika jest niższa od założonego planu. Najwięcej środków na aktywizację jednego beneficjenta, przeznaczył PUP Gryfino – 7 825 zł, a najmniej PUP Wałcz – 2 570 zł. Przyczyną tak znacznej różnicy pomiędzy ww. sumami jest fakt, iż prawie wszyscy (39 na 40) beneficjenci programu z terenu powiatu gryfińskiego, skorzystali równocześnie z obu oferowanych w ramach programu form pomocy, tj, zarówno ze szkolenia, jak i ze stażu, a w przypadku powiatu wałeckiego zaledwie 91 osób wzięło udział w stażach wobec 150, które podniosły swoje kwalifikacje dzięki szkoleniom, które są znacznie tańszą formą pomocy. Należy tu nadmienić, iż program „Paszport do zatrudnienia” przewidywała w swojej treści udział każdego z beneficjentów zarówno w szkoleniu, jak i stażu.

Wykres 47. Kwota środków przypadająca na jednego uczestnika w ramach programu „Paszport do zatrudnienia”

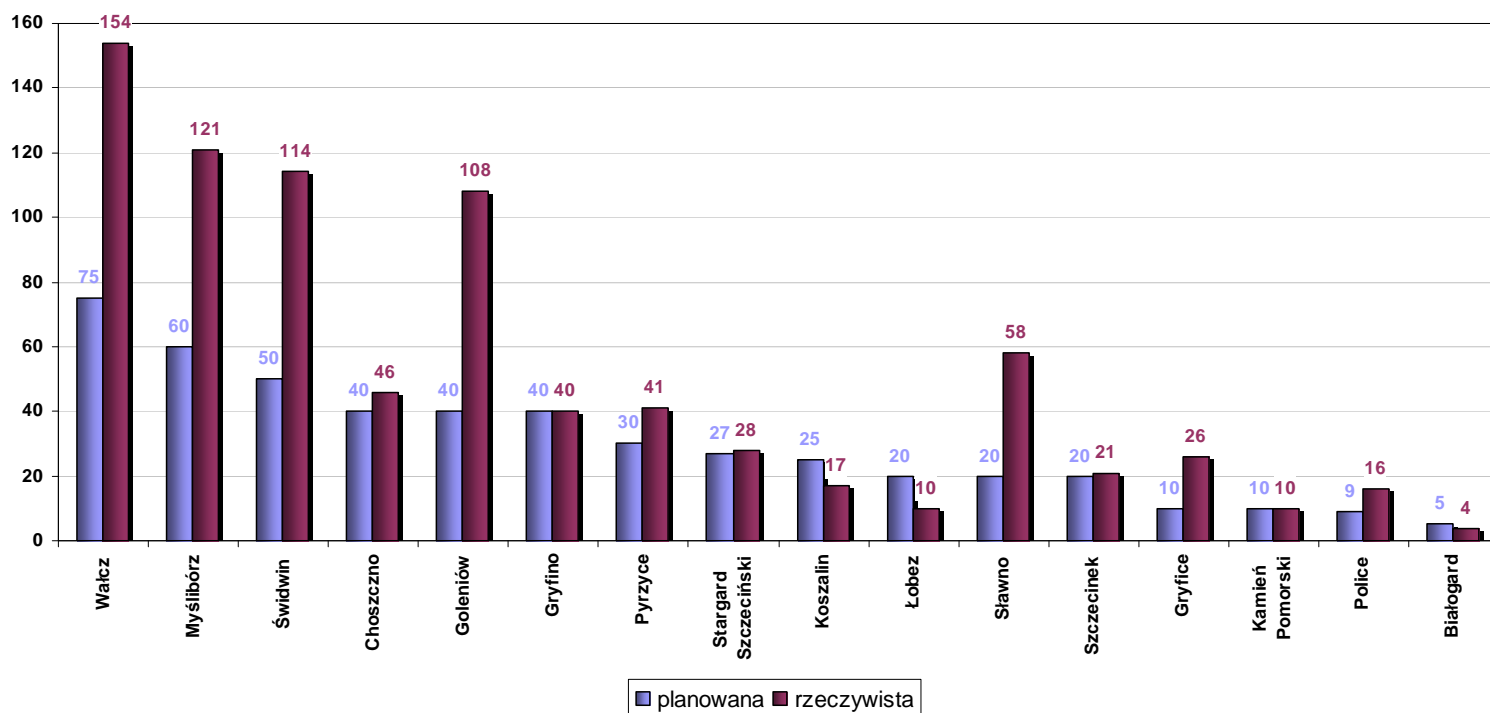

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programu.

8.3 Struktura uczestników programu „Paszport do zatrudnienia”

W ramach analizowanego programu, zaktywizowanych zostało 814 osób (631 kobiet – 78% ogółu oraz 183 mężczyzn – 22% ogółu), czyli o ponad 69% więcej niż zakładał projekt (481 osób). W dwóch powiatach udało się zrealizować przyjęte założenia, tj. w powiecie gryfińskim, gdzie zaktywizowanych w ramach programu zostało 40 osób oraz kamieńskim – 10 zaktywizowanych osób. Największa ilość funduszy przeznaczonych na realizację programu w powiatach: myśliborskim, świdwińskim, wałeckim oraz goleniowskim, spowodowała iż to właśnie tam udało się zaktywizować najliczniejszą grupę uczestników, odpowiednio – 121, 114, 154 oraz 108 osób. Analogicznie, najmniej środków otrzymał PUP w Białogardzie, w którym udało się objąć działaniami w ramach programu 4 osoby, czyli o jedną mniej niż pierwotnie założono. Szczegółową liczbę beneficjentów, która pomyślnie zakończyła program „Droga do pracy” w poszczególnych powiatach, przedstawia wykres nr 48.

Wykres 48. Planowana oraz rzeczywista liczba uczestników programu „Paszport do zatrudnienia”

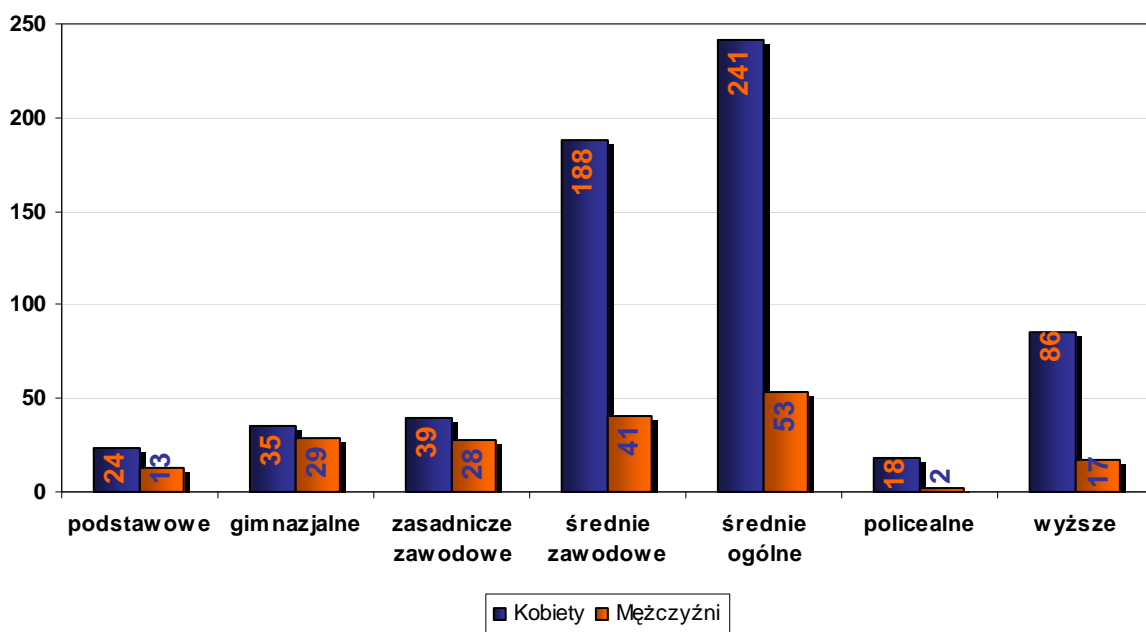

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programu.

Biorąc pod uwagę poziom wykształcenia, najliczniejszą grupę osób, która wzięła udział w programie „Droga do pracy” stanowili beneficjenci posiadający wykształcenie średnie ogólne – 294 osoby (36% ogółu). Kolejne przedziały, stanowiły osoby z wykształceniem: średnim zawodowym - 229 (28% ogółu), wyższym – 103 osób (13% ogółu), zasadniczym zawodowym – 67 osób (8% ogółu) oraz gimnazjalnym – 64 osób (8% ogółu). Najmniejsze grupy stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym – 37 osób (5% ogółu) oraz policealnym – 20 osób (2% ogółu).

Na uwagę zasługuje fakt, iż program „Paszport do zatrudnienia” okazał się jedynym programem, w którym liczba zaktywizowanych kobiet przewyższyła liczbę mężczyzn w stosunku 78% do 22%, co dokładnie obrazuje wykres nr 49.

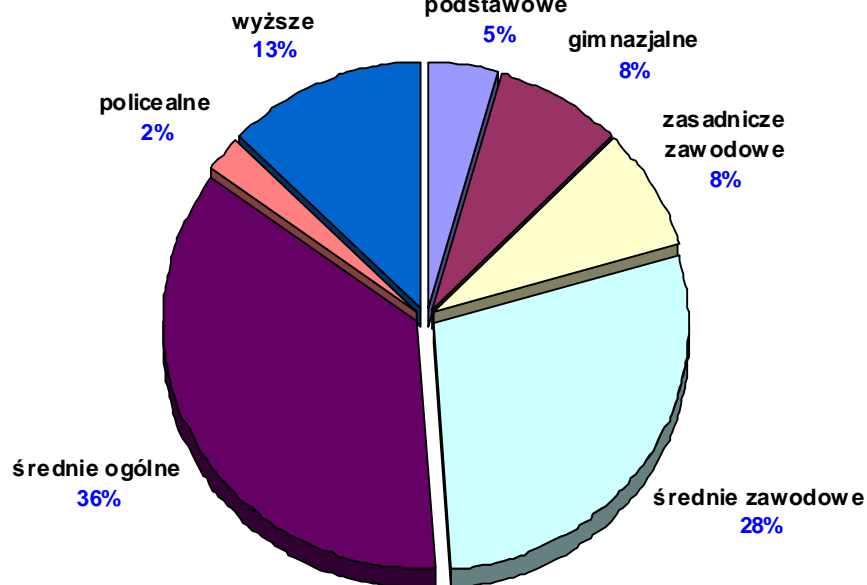
Wykres 49. Uczestnicy programu „Paszport do zatrudnienia” z podziałem na płeć i wykształcenie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programu.

Wykres nr 50 ukazuje wspomniany wyżej podział beneficjentów programu „Paszport do zatrudnienia”, przedstawiony w formie procentowej.

Wykres 50. Procentowy podział uczestników programu „Paszport do zatrudnienia” ze względu na wykształcenie

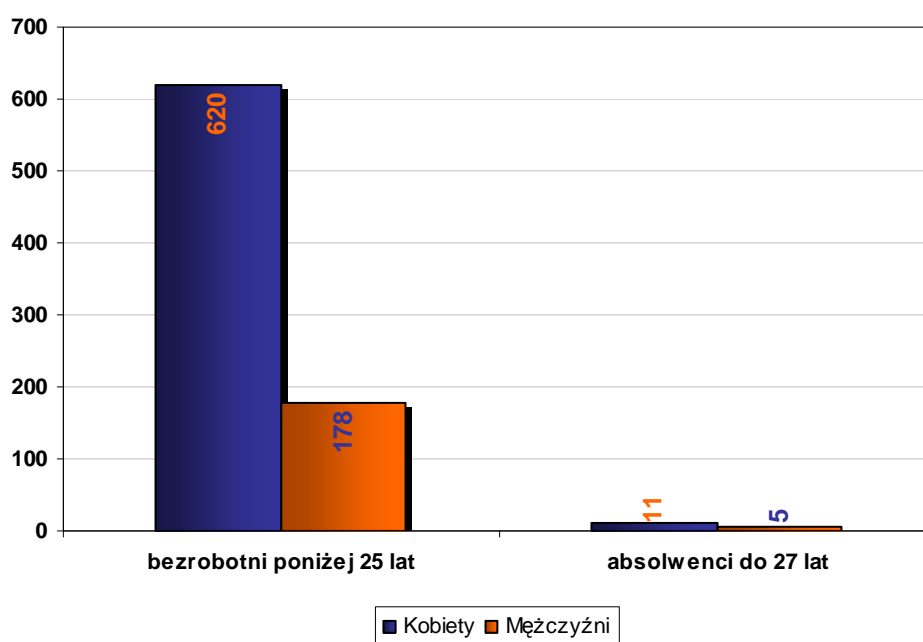

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programu.

Przeważającą grupę w analizowanym projekcie, stanowiły osoby bezrobotne w wieku poniżej 25 lat - 798 osób (98% ogółu), w stosunku do zaledwie 16 absolwentów szkół wyższych (2% ogółu).

Szczegółowe dane dotyczące uczestników programu „Paszport do zatrudnienia” z podziałem na wiek oraz płeć przedstawia wykres nr 51, natomiast ich procentowy podział ukazuje wykres nr 52.

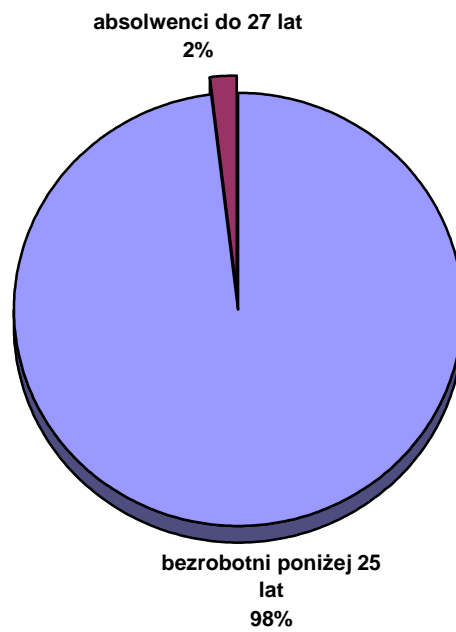
Wykres 51. Uczestnicy programu „Paszport do zatrudnienia” w podziale na płeć i wiek

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programu.

Analiza beneficjentów programu „Paszport do zatrudnienia” pozwala wysnuć tezę, iż „świeżo upieczeni” absolwenci szkół wyższych nie są zainteresowani możliwością odbycia stażu u lokalnych pracodawców, czego powodem może być szeroki wybór innych form pomocy np. jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej bądź samodzielnych prób poszukiwania zatrudnienia zaraz po skończeniu studiów.

Wykres 52. Procentowy podział uczestników programu „Paszport do zatrudnienia” ze względu na wiek

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programu.

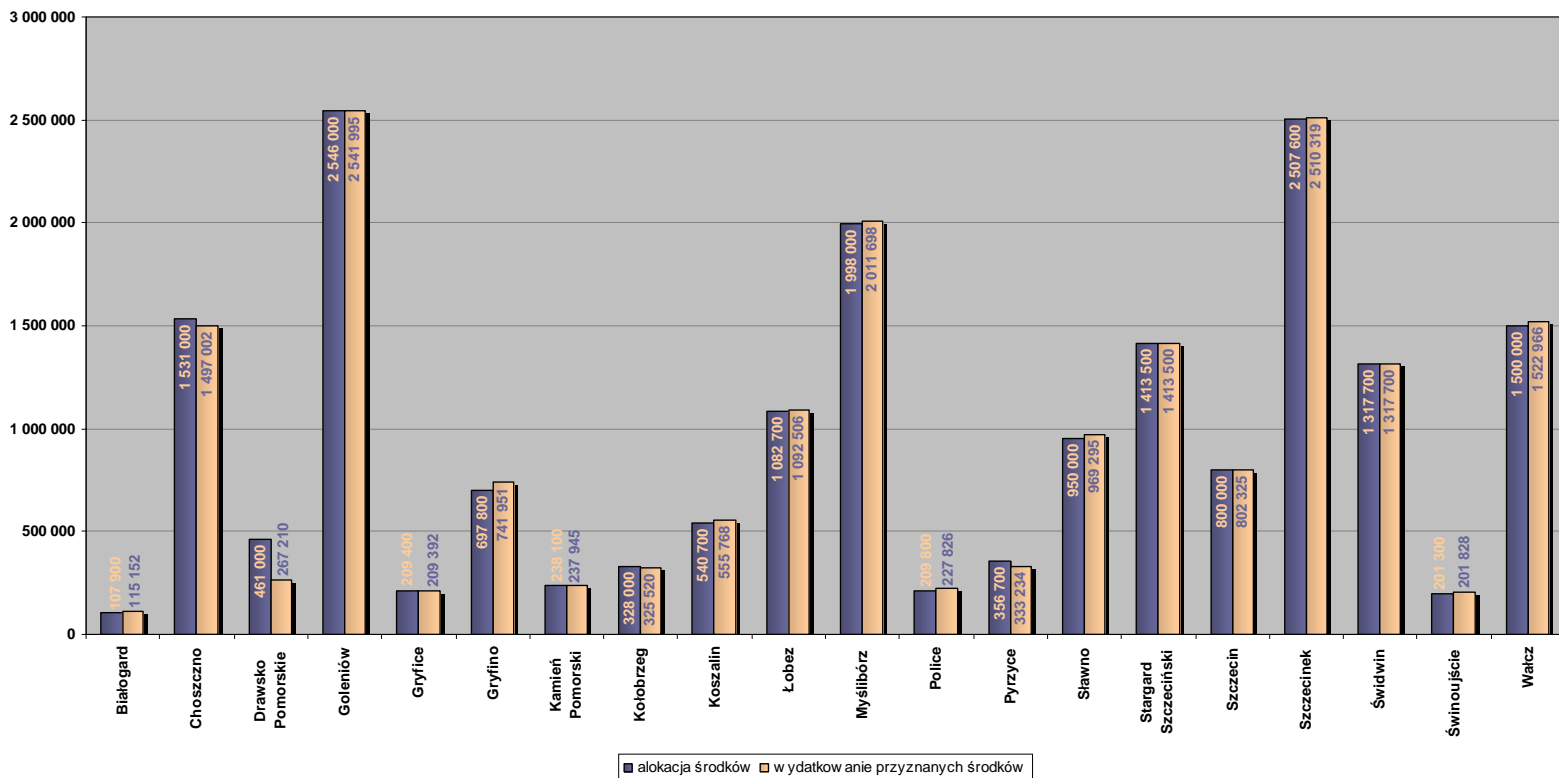
CZĘŚĆ IX. Podsumowanie z realizacji programów regionalnych w 2008 roku

9.1 Struktura kosztowa realizowanych programów

Analizując wszystkie realizowane na terenie województwa zachodniopomorskiego w roku 2008, programy regionalne, pod względem przeznaczonych na nie funduszy, można zauważyć, iż największą ilość środków (ponad 60%) asygnowano na realizację programu „Akcja dotacja 2008” – 11 323 400 zł. Następnie około 23% całej kwoty przeznaczono na „Paszport do zatrudnienia” – 4 423 700 zł i około 17% na „Szkolenie na życzenie” – 3 250 100 zł. Tak duża rozbieżność pomiędzy przyznanymi środkami wynika przede wszystkim z kosztów działań aktywizujących, zaproponowanych osobom bezrobotnym w ramach każdego z programów. Warto zwrócić uwagę, iż przedstawione zestawienie uwzględnia wspomniane wcześniej przesunięcie kwoty w wysokości 58 000 zł, nie wydatkowanej w ramach programu „Paszport do zatrudnienia” przez PUP w Drawsku Pomorskim, na realizację programu „Akcja dotacja 2008” przez PUP w Policach.

Na realizację wszystkich trzech programów regionalnych na terenie województwa zachodniopomorskiego wydatkowano ostatecznie kwotę w wysokości **18 895 134 zł**, z czego 18 739 300 zł pochodziło ze środków przyznaných z rezerwy Samorządu Województwa, a pozostałe 155 834 zł to wkład własny niektórych powiatowych urzędów pracy. Analiza przyznaných funduszy, pochodzących z rezerwy Samorządu Województwa wykazała, iż w ramach wszystkich programów nie udało się wydać łącznej kwoty w wysokości 257 900 zł. Problemy z wydatkowaniem całej przyznanej puli miało 5 powiatowych urzędów pracy, a przedział niewykorzystanych sum wahał się od 2 480 (Kołobrzeg) do ponad 193 789 zł (Drawsko Pomorskie).

Wykres 53. Alokacja oraz wydatkowanie środków Funduszu Pracy w ramach programów regionalnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programów regionalnych.

W badanym okresie najwięcej środków 2 541 995 (około 13% z ogólnej puli przeznaczonej na sfinansowanie programów regionalnych w 2008 r.), wydatkowano na aktywizację osób bezrobotnych z terenu powiatu goleniowskiego oraz szczecineckiego – 2 510 319 zł (również około 13%). Najmniej środków - 115 152 zł, wydano w powiecie białogardzkim, w którym stopa bezrobocia na koniec 2007 r. była najwyższa w całym województwie i wynosiła 32,1 %. Na przedstawiony rozkład wydatków w poszczególnych powiatach bezpośredni wpływ miała ilość otrzymanych przez nie funduszy. Aż 8 powiatowych urzędów pracy (Choszczno, Goleniów, Łobez, Myślibórz, Stargard Szczeciński, Szczecinek, Świdwin, Wałcz), na realizację założeń programów regionalnych, otrzymało kwoty w wysokościach przekraczających 1 mln. zł. Pozyskane przez nie kwoty stanowiły ponad 73 % wszystkich środków przekazanych przez Samorząd Województwa na realizację programów regionalnych.

Szczegółowy podział funduszy przeznaczonych na realizację poszczególnych programów, wraz z ich alokacją przedstawia tabela nr 2.

Tabela 2. Alokacja środków przyznanych w ramach programów regionalnych

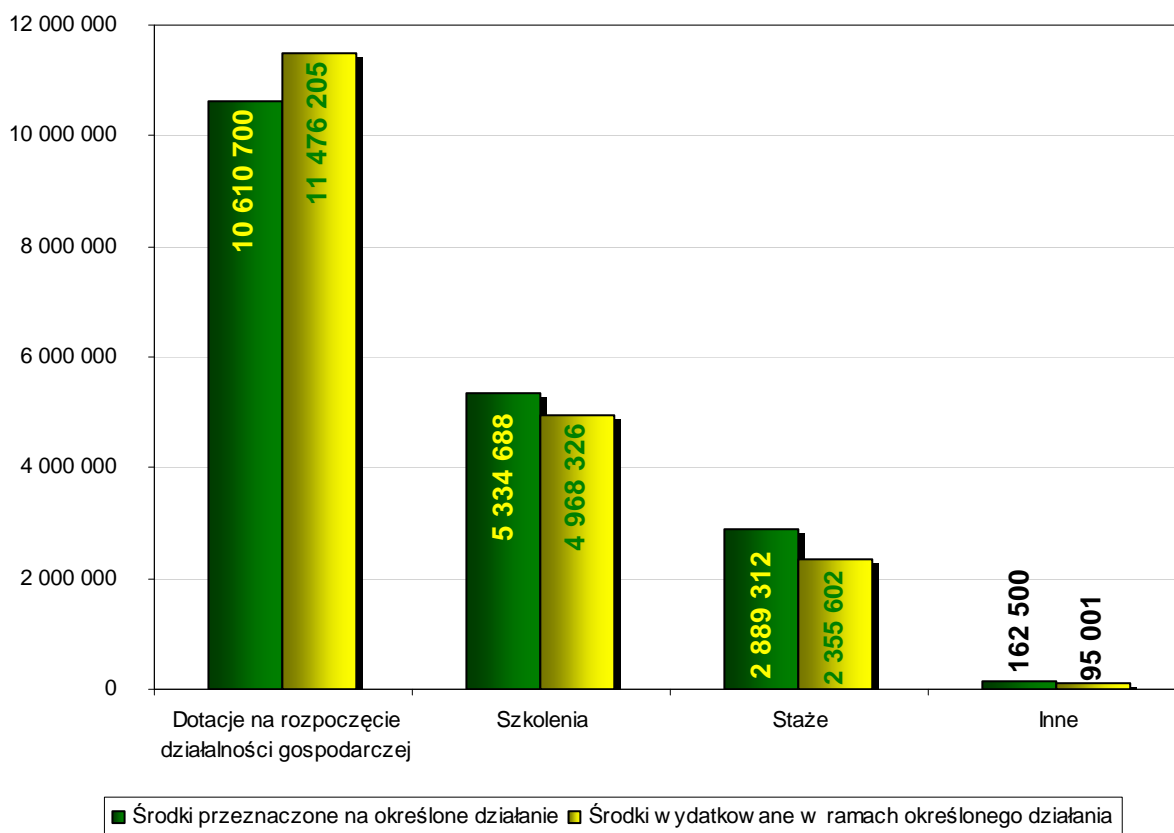
L.P.	Powiatowy Urząd Pracy	Program regionalny		
		Akcja Dotacja 2008	Szkolenie na życzenie	Paszport do zatrudnienia
1.	Białogard	61 900 zł	0 zł	46 000 zł
2.	Choszczno	960 000 zł	200 000 zł	371 000 zł
3.	Drawsko Pomorskie	144 000 zł	100 000 zł	217 000 zł
4.	Goleniów	1 520 000 zł	540 200 zł	485 800 zł
5.	Gryfice	71 700 zł	37 900 zł	99 800 zł
6.	Gryfino	216 000 zł	120 000 zł	361 800 zł
7.	Kamień Pomorski	126 000 zł	48 000 zł	64 100 zł
8.	Kołobrzeg	208 000 zł	120 000 zł	0 zł
9.	Koszalin	240 000 zł	120 000 zł	180 700 zł
10.	Łobez	472 500 zł	490 000 zł	120 200 zł
11.	Myślibórz	1 216 000 zł	200 000 zł	582 000 zł
12.	Police	112 000 zł	24 000 zł	73 800 zł
13.	Pyrzyce	144 000 zł	0 zł	212 700 zł
14.	Sławno	750 000 zł	0 zł	200 000 zł
15.	Stargard Szczeciński	1 200 000 zł	0 zł	213 500 zł
16.	Szczecin	700 000 zł	100 000 zł	0 zł
17.	Szczecinek	1 890 000 zł	500 000 zł	117 600 zł
18.	Świdwin	640 000 zł	100 000 zł	577 700 zł
19.	Świnoujście	151 300 zł	50 000 zł	0 zł
20.	Wałcz	500 000 zł	500 000 zł	500 000 zł
Suma:		11 323 400 zł	3 250 100 zł	4 423 700 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zebranych danych.

Analizując alokację przyznanych z Funduszu Pracy środków na poszczególne działania aktywizacyjne, można zauważyć, iż zgodnie z założeniami programów, na sfinansowanie dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej przyznano, aż 10 610 700 zł. Fakt planowego przeznaczenia tak dużej kwoty (ponad 55% środków ogółem) na jedno działanie aktywizacyjne, wynika z jego specyfiki, a konkretnie kosztów, jakie należy ponieść aby pomóc jednej, przedsiębiorczej osobie bezrobotnej w powrocie na rynek pracy. Ostatecznie na sfinansowanie dotacji, w ramach tylko jednego programu, wydatkowano 11 476 205 zł. Różnice pomiędzy kwotą środków przyznanych, a rzeczywiście wydatkowanych, wynikają z przesunięć pieniężnych pomiędzy poszczególnymi programami, jakich dokonywały niektóre z Powiatowych Urzędów Pracy, a także z zaangażowania posiadanych

środków własnych w realizację projektów. Drugą z kolei, najbardziej kosztowną formą pomocy, okazały się szkolenia, na które wydano 4 968 326 zł, czyli mniej niż zakładano (5 334 688 zł). Należy przy tym zaznaczyć, iż szkolenia jako jedyne były realizowane w ramach wszystkich trzech programów. Najmniej środków - 2 889 312 zł, przeznaczono na sfinansowanie staży. Pozostałą kwotę – 95 001 zł, wydatkowano na inne, dodatkowe formy pomocy tj. koszty dojazdu na szkolenie, zakwaterowania i wyżywienia, koszty badań lekarskich, koszty egzaminów itp.

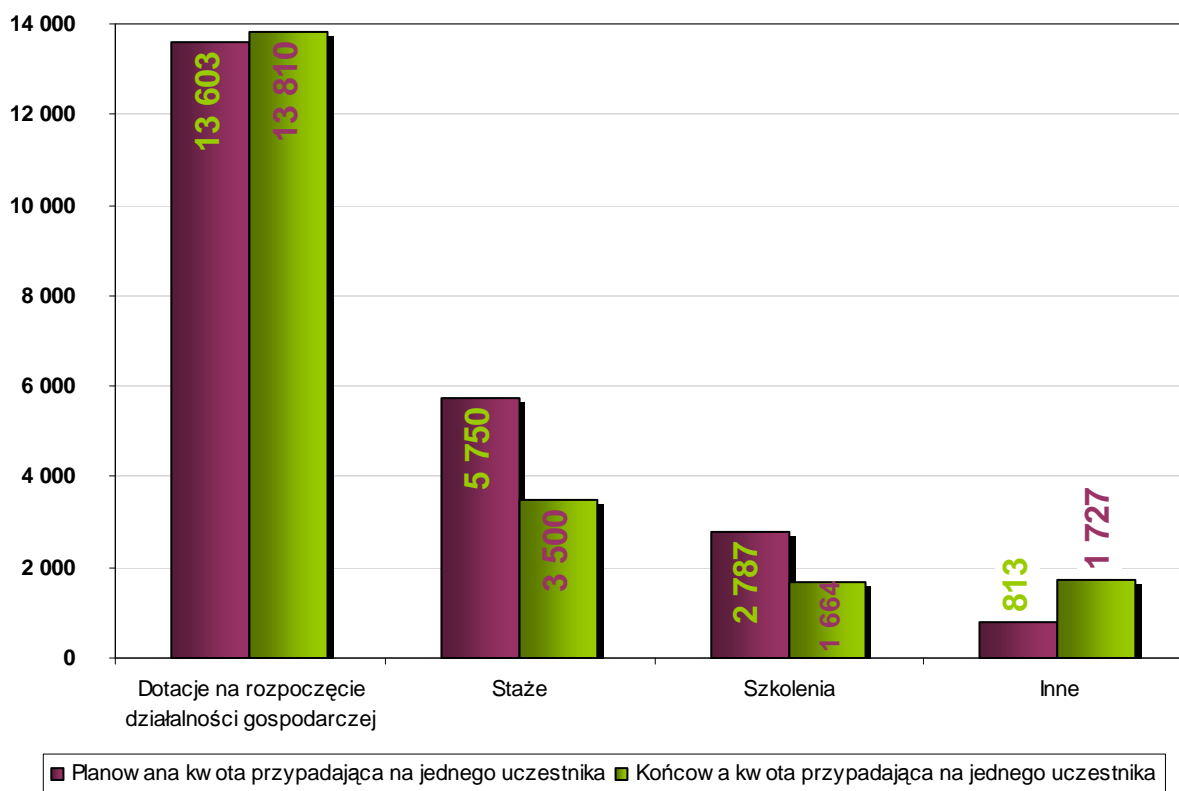
Wykres 54. Allokacja i wydatkowanie środków przyznanych z Funduszu Pracy na realizację programów regionalnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programów.

Najwięcej środków w przeliczeniu na jednego uczestnika, przeznaczono – 13 603 zł, oraz ostatecznie wydatkowano – 13 810 zł, na aktywizację jednej osoby w ramach dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Najmniej wydano w ramach szkoleń (1 664 zł) oraz innych, nie wyszczególnionych, form pomocy (np. badań lekarskich) – 1 727 zł. Średnia kwota przeznaczona na aktywizację jednej osoby w ramach wszystkich trzech programów regionalnych wyniosła 5 578, 72 zł.

Wykres 55. Średnia kwota środków przypadających na jednego uczestnika programu w ramach określonego działania aktywizacyjnego

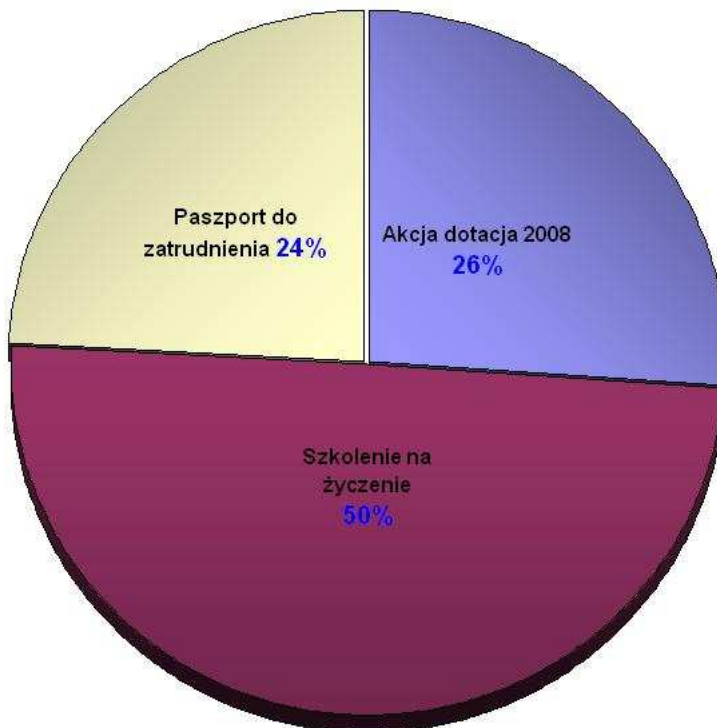

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programów.

9.2 Analiza ogólna uczestników programów

Jak wynika z rezultatów monitoringu końcowego, we wszystkich trzech zrealizowanych na terenie województwa programach regionalnych, uczestniczyło 3 387 osób (1 676 kobiet – 49% ogółu oraz 1 711 mężczyzn – 51% ogółu). Liczba ta jest o ponad 60% wyższa niż pierwotnie zakładano (2 116 – planowana liczba uczestników), co jest istotnym wyznacznikiem sensowności realizacji tego typu działań aktywizacyjnych w przyszłości. Najwięcej osób -1 692 (50% ogółu) wzięło udział w programie „Szkolenie na życzenie”, następnie 884 osoby (26% ogółu) uczestniczyły w programie „Akcja dotacja 2008”, a najmniejszym zainteresowaniem cieszył się program „Paszport do zatrudnienia”, w ramach którego zaktywizowano niewiele mniej bo 814 osób (24% ogółu).

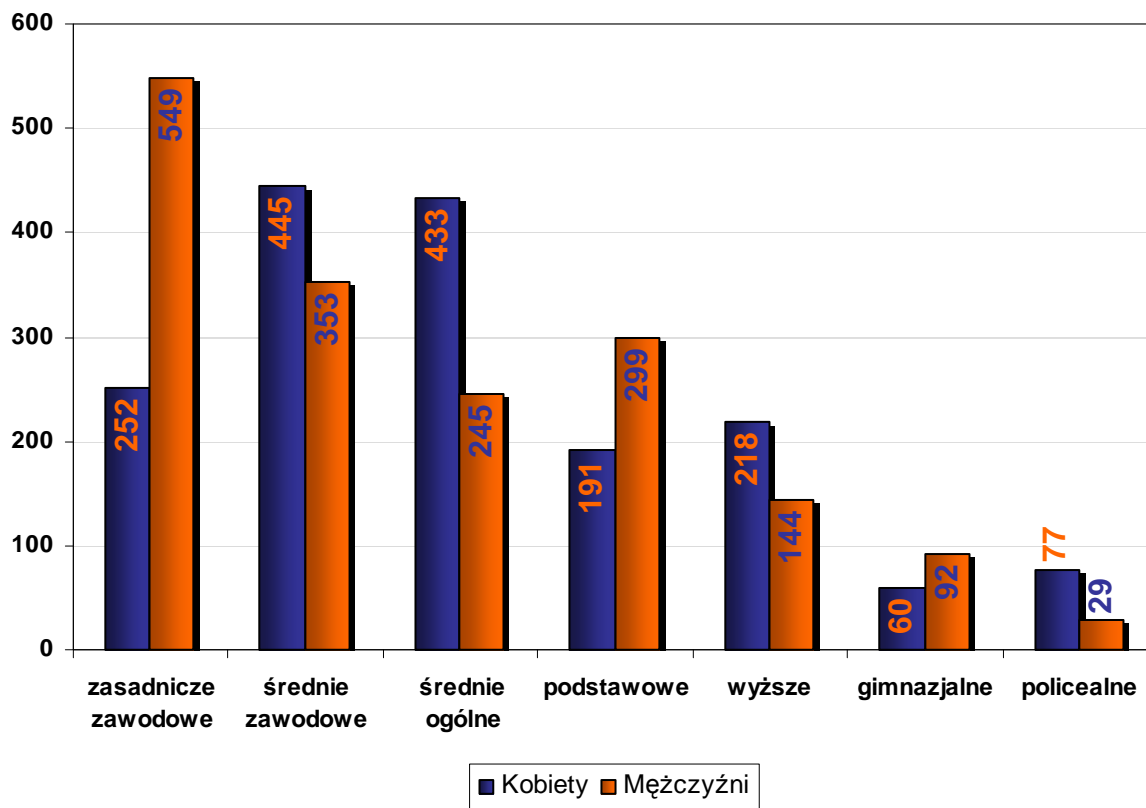
Wykres 56. Udział osób w poszczególnych programach

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programów.

Biorąc pod uwagę podział beneficjentów ze względu na wykształcenie, można zauważyć, iż dominującą była grupa osób posiadających wykształcenie zasadnicze zawodowe – 801 osób (24% ogółu) oraz średnie zawodowo – 798 osób (również 24% ogółu). Kolejną pod względem ilości była grupa legitymująca się wykształceniem średnim ogólnym – 678 osób (20%). Pozostałe grupy to: osoby które ukończyły szkoły podstawowe – 490 osób (14%) oraz osoby legitymujące się dyplomem szkoły wyższej – 362 osoby (11%). Dwie najmniej liczne grupy stanowiły osoby z wykształceniem: gimnazjalnym – 152 osoby (4% ogółu) oraz policealnym – 106 osób (3% ogółu).

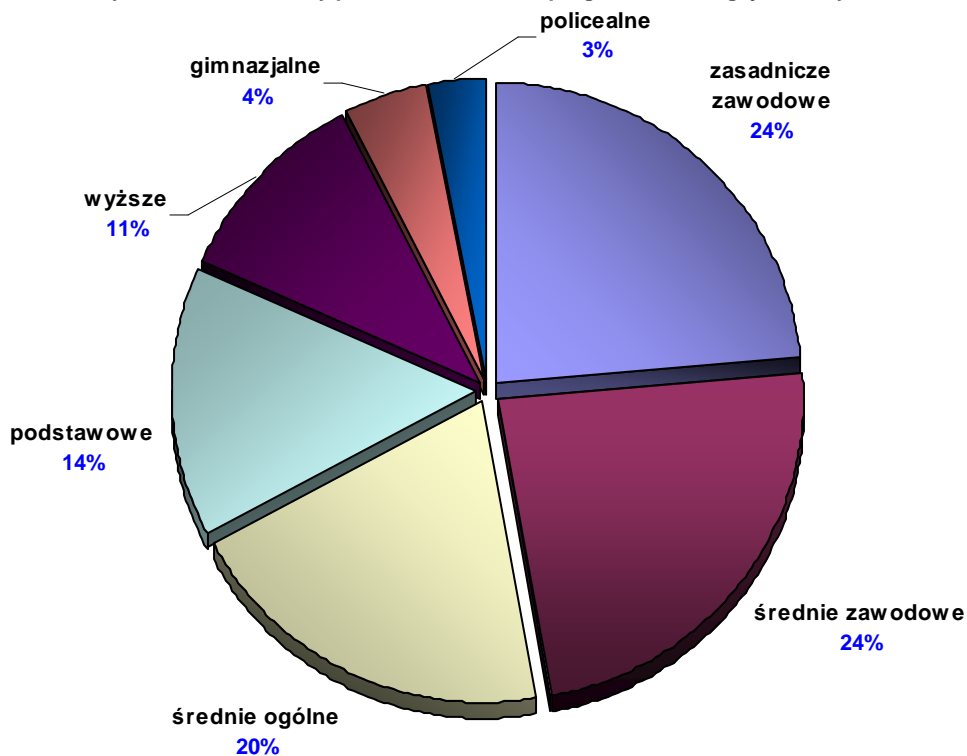
Wykres 57. Uczestnicy programów regionalnych w roku 2008 w podziale na płeć i poziom wykształcenia

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programów.

Analizując podział beneficjentów programów regionalnych ze względu na płeć można zauważyć, iż największe dysproporcje pomiędzy tymi dwoma grupami występują w przypadku osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym, gdzie liczba mężczyzn jest o ponad dwukrotnie wyższa niż liczba kobiet. Sytuacja przedstawia się podobnie w grupie osób, które ukończyły liceum, tutaj jednak płcią dominującą są kobiety. Szczegółowe dane odnośnie podziału osobowego, ze względu na posiadane wykształcenie, obrazuje wykres nr 57, natomiast wykres nr 58 przedstawia jego procentowy rozkład .

Wykres 58. Procentowy podział uczestników programów ze względu na wykształcenie

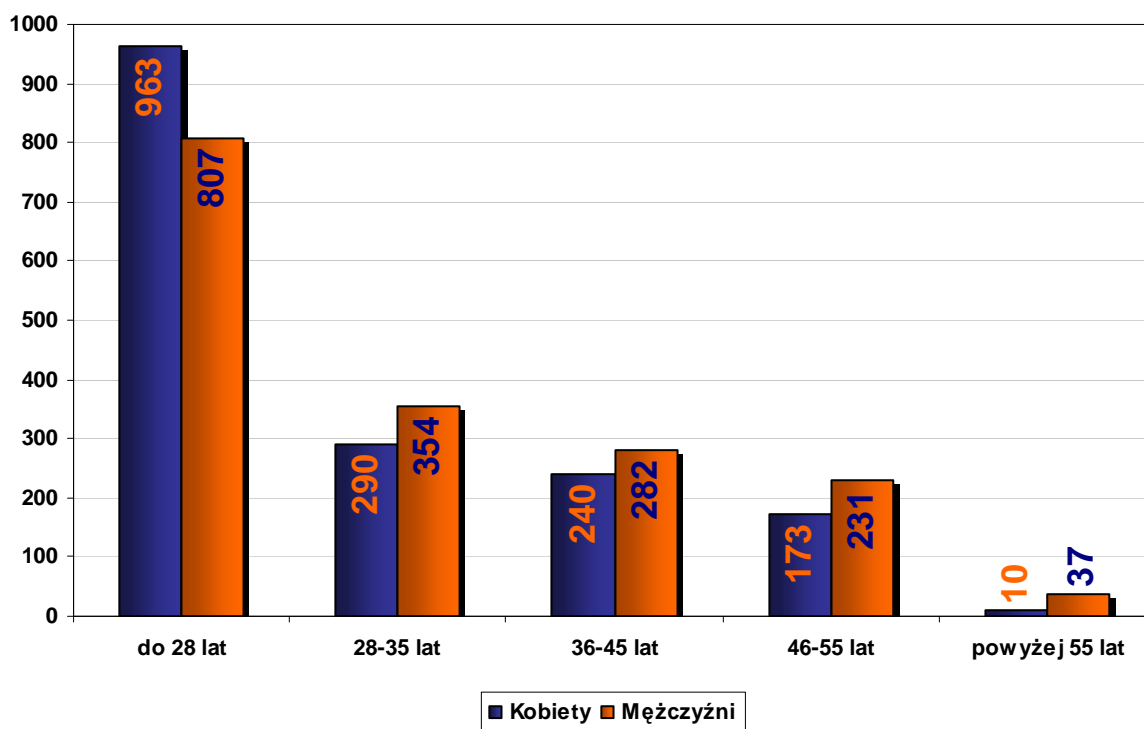

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programów.

Wśród beneficjentów programów regionalnych w roku 2008, najczęściej reprezentowany jest przedział wiekowy do 28 lat, który z liczbą 1 770 osób stanowi aż 52% ogółu. Liczebność kolejnych przedziałów stopniowo maleje wraz ze wzrostem wieku uczestników programów:

- 28-35 lat – 644 osoby (19 % ogółu);
- 36-45 lat – 522 osoby (15 % ogółu);
- 46-55 lat – 404 osoby (12 % ogółu);
- powyżej 55 lat – 47 osób (zaledwie 1 % ogółu).

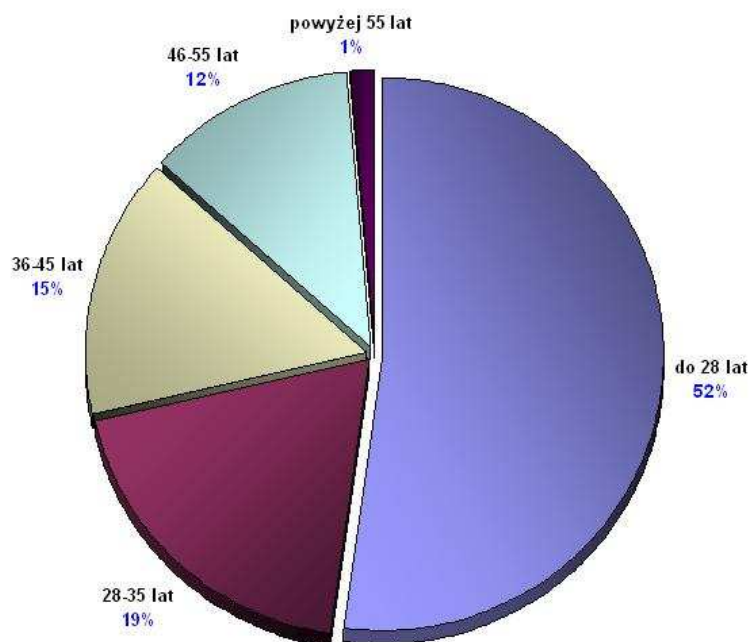
Wykres 59. Uczestnicy programów regionalnych w roku 2008, w podziale na wiek oraz płeć

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programów.

Na wykresie nr 60 można zauważyć wyraźną przewagę grupy beneficjentów programów regionalnych w wieku do 28 lat, nad pozostałymi zbiorami uczestników, przedstawioną w ujęciu procentowym

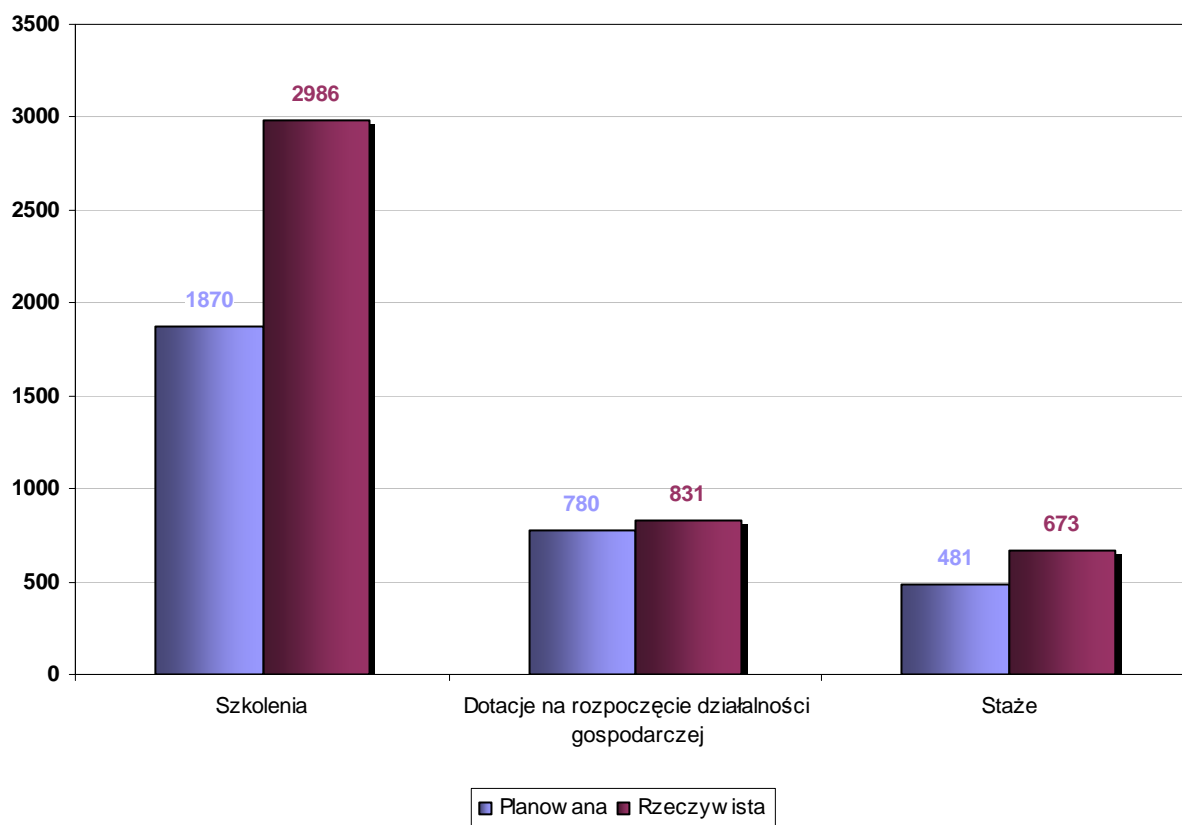
Wykres 60. Procentowy podział uczestników programów ze względu na wiek

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programów.

Rozpatrując programy regionalne pod względem ilości uczestników, którzy skorzystali z pomocy w ramach oferowanych form, można zauważyć, iż szkolenia okazały się najbardziej popularnym działaniem aktywizacyjnym, spośród wszystkich zaproponowanych form, gdyż wzięło w nich udział 2 986 osób. Następną pozycję ze stanem 831 osób zajmuje grupa zaktywizowana w ramach dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, a najmniej osób – 673 zostało zaktywizowanych za pomocą staży. Warto przypomnieć, iż bezpośrednią przyczyną tak dużego zbioru osób, które skorzystały ze szkoleń jest fakt występowania tej formy aktywizacji we wszystkich trzech realizowanych w roku 2008 programach.

Wykres 61. Planowana oraz rzeczywista liczba uczestników programów regionalnych w 2008 roku, w podziale na poszczególne działania aktywizacyjne

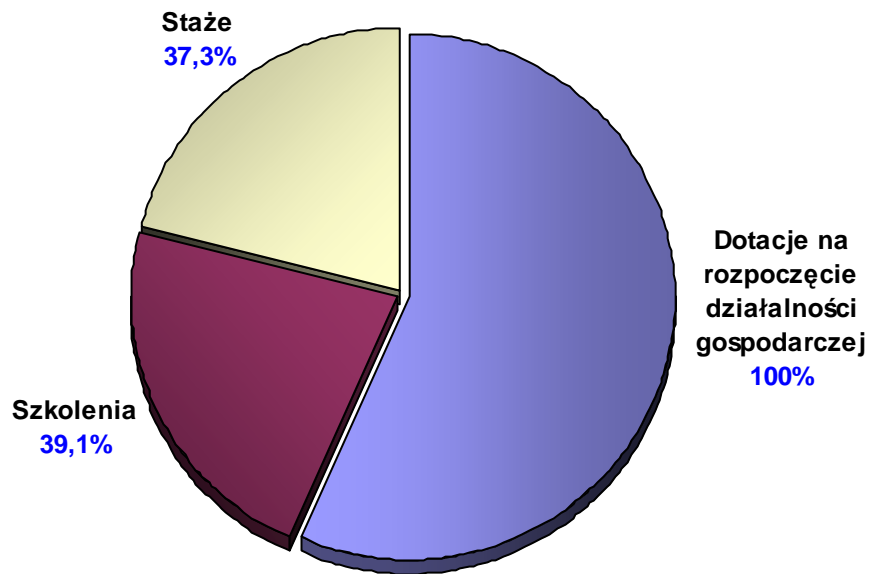

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programów.

Analiza wskaźnika ponownego zatrudnienia, badana w okresie trzech miesięcy od zakończenia udziału poszczególnych beneficjentów w danej formie aktywizacji, wykazała iż uczestnictwo w szkoleniach bezpośrednio przyczyniło się do uzyskania pracy przez 951 osób, co daje efektywność na poziomie 39,1 %. Po zakończeniu udziału w stażach ofertę pracy otrzymało 251 osób (36,3 % wskaźnik ponownego zatrudnienia). Najbardziej efektywną formą pomocy okazały się

dotacje, gdyż dzięki nim wszystkie 831 osób, którym zostały przyznane dotacje, powróciły na rynek pracy.

Wykres 62. Efektywność zatrudnieniowa w okresie trzech miesięcy od zakończenia programów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programów.

CZĘŚĆ X. Porównanie programów regionalnych realizowanych w latach 2007-2008

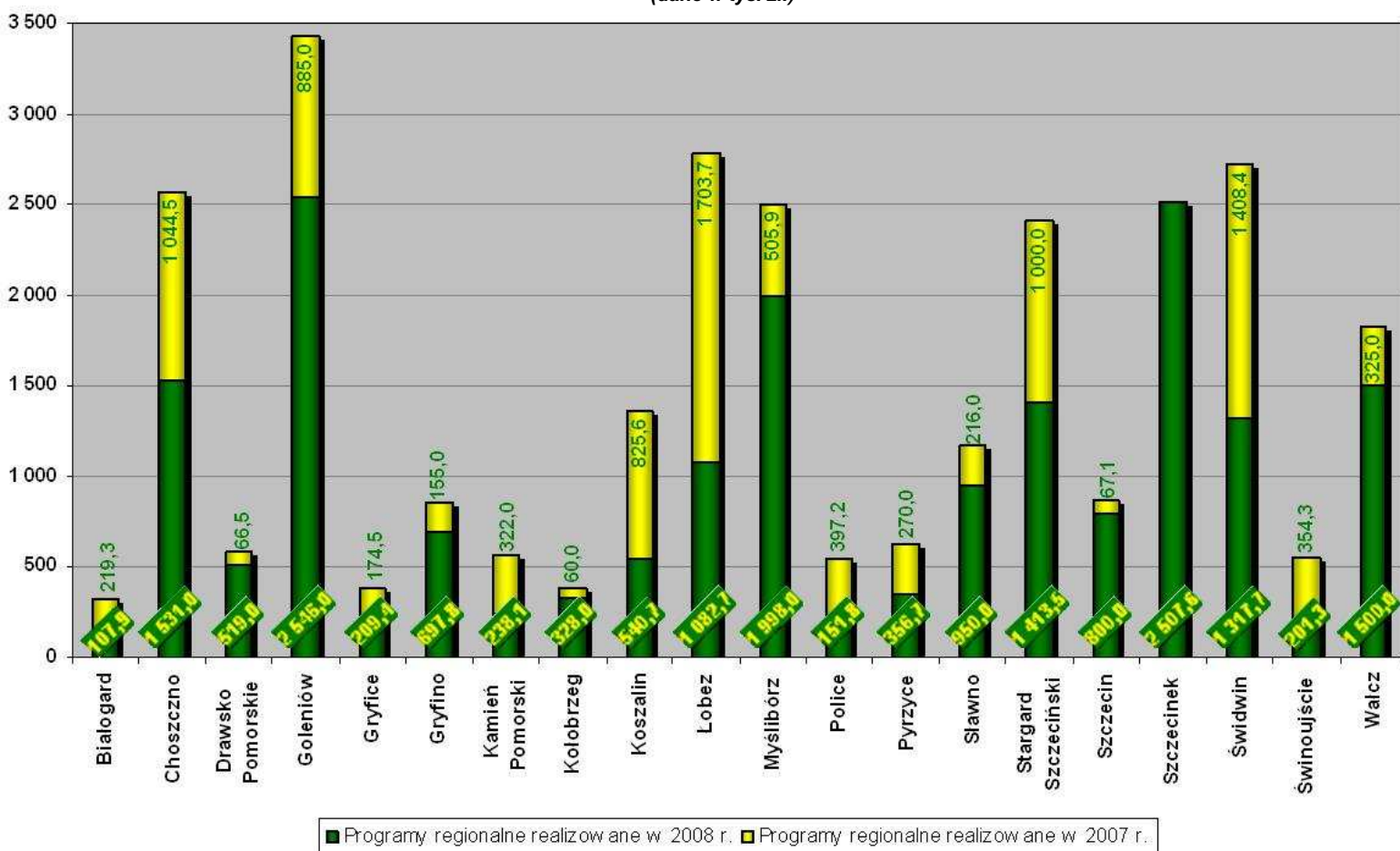
Poniższa część opracowania stanowi próbę porównania programów regionalnych realizowanych w latach 2007-2008 zarówno pod kątem przeznaczonych na nie funduszy, jak i efektów osiągniętych za ich pomocą.

Przekrojowa analiza programów regionalnych w 2007 i 2008 roku wykazuje, iż najwięcej środków na realizację projektów pozyskał Powiatowy Urząd Pracy w Goleniowie – 3 431 000 zł, najmniej PUP w Białogardzie – 327 200 zł, Gryficach – 383 900 zł oraz Kołobrzegu – 388 000 zł. Łącznie na poszczególne programy regionalne w badanym okresie przekazano kwoty w następujących wysokościach:

- Akcja dotacja – 15 382 600 zł (53,0% ogółu środków);
- Szkolenie na życzenie – 4 432 400 zł (15,3% ogółu środków);
- Droga do pracy – 4 700 500 zł (16,2% ogółu środków);
- Paszport do zatrudnienia – 4 481 700 zł (15,5% ogółu środków).

Szczegółowe dane dotyczące środków przyznanych na realizację programów regionalnych w latach 2007 - 2008 przedstawia wykres nr 63 oraz tabela nr 3.

Wykres 63. Środki przyznane na realizację programów regionalnych w 2007 i 2008 roku
(dane w tys. zł.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programów.

Programy regionalne zarówno w roku 2007, jak i 2008 cieszyły się dużym zainteresowaniem, czego dowodem jest fakt, iż jedynie PUP w Szczecinku jako jedyny nie był zainteresowany realizacją żadnego z programów regionalnych w roku 2007. Większość urzędów (13) pozyskała znacznie większą ilość środków w roku 2008 niż w roku poprzedzającym, czego główną przyczyną było znaczne zwiększenie ogólnej puli środków przekazanych przez Samorząd Województwa na działania aktywizacyjne związane z programami regionalnymi. Największą dysproporcję pomiędzy środkami pozyskanymi w poszczególnych latach, oprócz wspomnianego wyżej Szczecinka, odnotowano w przypadku PUP w Szczecinie, który w roku 2007 zrealizował tylko jeden program - Droga do pracy o budżecie 67 100 zł, a w roku następnym pozyskał łączną kwotę w wysokości 800 000 zł, na działania aktywizacyjne w ramach 2 projektów.

Tabela 3. Środki przyznane na realizację programów regionalnych w latach 2007 - 2008

L.P.	Powiatowy Urząd Pracy	Programy regionalne 2007 – odsetek w ogólnej kwocie	Programy regionalne 2008 – odsetek w ogólnej kwocie	Kwota przyznana na realizację programów regionalnych (dane w tys. zł.)
1.	Białogard	67%	33%	327,2
2.	Choszczno	41%	59%	2 575,5
3.	Drawsko Pomorskie	11%	89%	585,5
4.	Goleniów	26%	74%	3 431,0
5.	Gryfice	45%	55%	383,9
6.	Gryfino	18%	82%	852,8
7.	Kamień Pomorski	57%	43%	560,1
8.	Kołobrzeg	15%	85%	388,0
9.	Koszalin	60%	40%	1 366,3
10.	Łobez	61%	39%	2 786,4
11.	Myślibórz	20%	80%	2 503,9
12.	Police	72%	28%	549,0
13.	Pyrzyce	43%	57%	626,7
14.	Sławno	19%	81%	1 166,0
15.	Stargard Szczeciński	41%	59%	2 413,5
16.	Szczecin	8%	92%	867,1
17.	Szczecinek	0%	100%	2 507,6
18.	Świdwin	52%	48%	2 726,1
19.	Świnoujście	64%	36%	555,6
20.	Wałcz	18%	82%	1 825,0
Suma:		34%	66%	28 997,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programów.

Analiza kwot środków przypadających na jednego uczestnika poszczególnych programów regionalnych w badanych latach, wykazuje iż kształtowały się one na zbliżonym poziomie jedynie w przypadku programu „Szkolenie na życzenie”. Mimo zwiększenia w 2008 r. ogólnej maksymalnej puli środków, jakie można było przeznaczyć na szkolenia (z 3 000 na 4 000 zł), zarówno w roku 2007, jak i 2008, aby zaktywizować jednego beneficjenta w ramach wspomnianego programu należało przeznaczyć średnią kwotę w wysokości około 2 000 zł. Oznacza to, iż w ostatnim roku realizacji programów regionalnych, mimo wyższej dostępnej puli środków, beneficjenci wybierali szkolenia zbliżone zarówno cenowo, jak i kierunkowo do szkoleń przeprowadzanych w roku 2007.

W przypadku programu „Akcja dotacja” można zauważyć wyraźny wzrost średniej kwoty środków przypadającej na jednego beneficjenta. Powodem tego stanu rzeczy jest wspomniany fakt podwyższenia puli środków przekazywanych osobom przedsiębiorczym, z przeznaczeniem na otwarcie własnej działalności. Również ogólna kwota przeznaczona na aktywizację beneficjentów programów regionalnych, uległa znacznemu zwiększeniu na przestrzeni lat 2007-2008 z 4 839 zł do 5 578 zł.

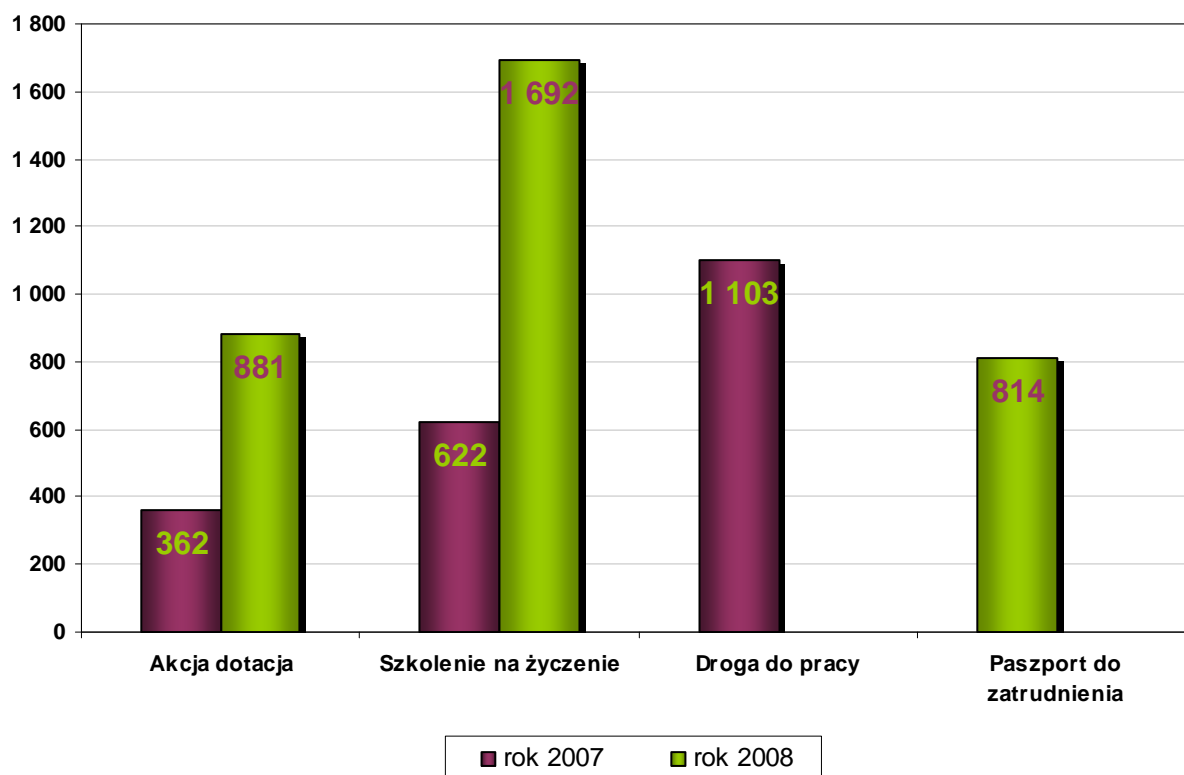
Tabela 4. Kwota środków przypadająca na jednego uczestnika rprogramów regionalnych

Programy regionalne 2007	Programy regionalne 2008		
	Kwota przypadająca na jednego uczestnika		
Akcja dotacja	11 715,79	13 487,22	Akcja dotacja 2008
Szkolenie na życzenie	2 074,04	2 012,27	Szkolenie na życzenie
Droga do pracy	4 142,68	4 432,59	Paszport do zatrudnienia
Ogółem	4 839,74	5 578,72	Ogółem

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programów.

Wzrost popularności programów regionalnych najłatwiej jest zaobserwować analizując liczbę ich beneficjentów w badanym okresie. W roku 2007 ogólna liczba osób, które wzięły udział w realizowanych 3 projektach wyniosła 2 078, a już w roku 2008 udało się zaktywizować 3 378, co oznacza wzrost o około 61,9%. Osiągnięcie tak wysokiego przyrostu liczby beneficjentów spowodowane było, przede wszystkim, znacznym zwiększeniem ilości środków przeznaczonych na realizację programów regionalnych w roku 2008. Szczegółowy podział beneficjentów poszczególnych projektów przedstawia wykres nr 64.

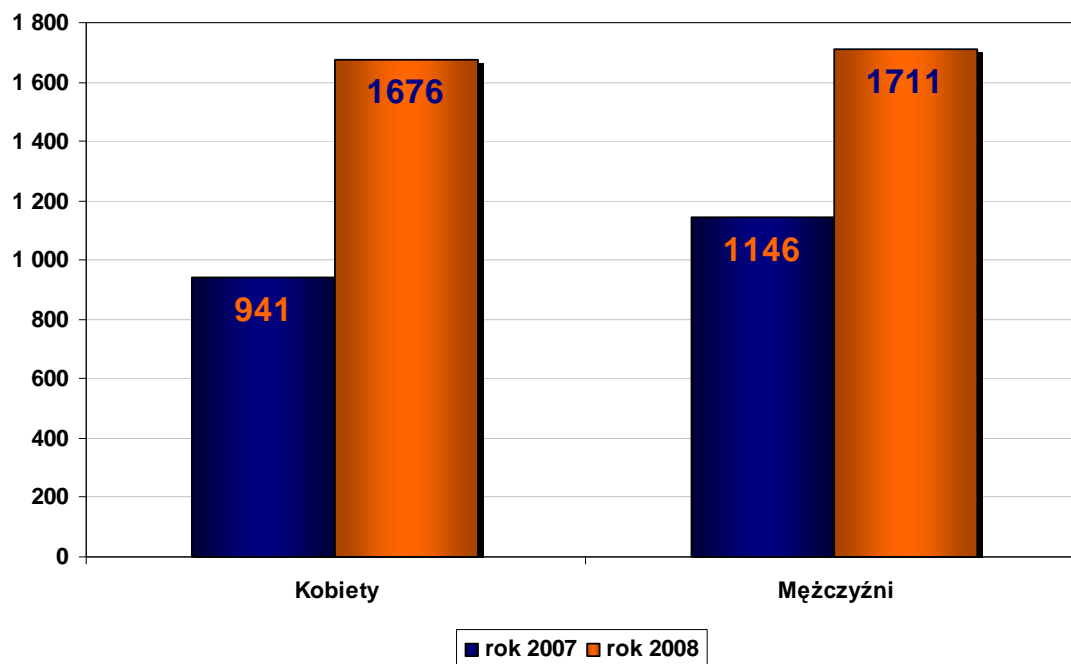
Wykres 64. Liczba uczestników programów regionalnych w poszczególnych latach

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programów.

Dzięki programom regionalnym udało się zaktywizować łącznie 5 474 osób, w tym 2 617 kobiet (48%) oraz 2 857 mężczyzn (52%). W roku 2007 stosunek liczby kobiet do liczby mężczyzn kształtował się na poziomie 45% (kobiety) i 55% (mężczyźni). Jednak już roku następnym powyższa dysproporcja nie była już tak wyraźna, gdyż jej poziom zmienił się do stanu 49% (kobiety) oraz 51% (mężczyźni).

Wykres 65. Beneficjenci programów regionalnych z podziałem na płeć

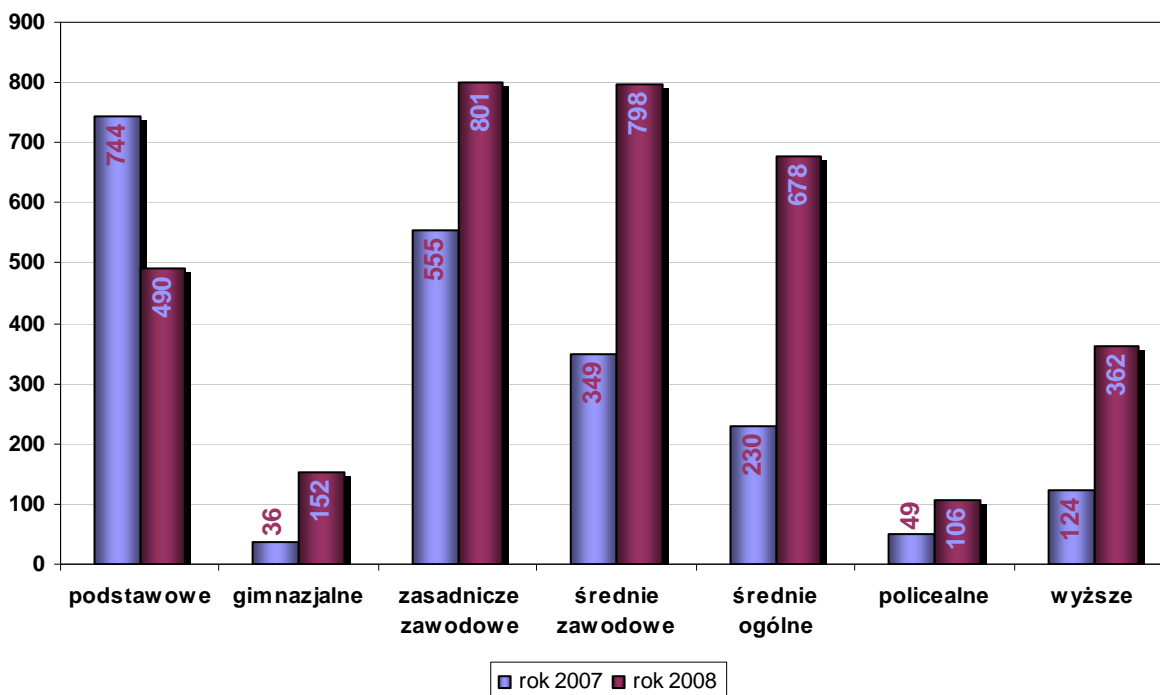

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programów.

Przekrój beneficjentów programów regionalnych pod kątem wykształcenia wykazuje, iż jedyny zbiór zaktywizowanych w 2007 roku osób, który liczebnie przewyższał przedziały uczestników projektów w roku 2008, stanowiły osoby posiadające wykształcenie podstawowe (744). Zdecydowana większość osób (556), które ukończyły zaledwie pierwszy etap edukacji, została zaktywizowana w roku 2007, w ramach programu „Droga do pracy”, którego głównym celem było ograniczenie negatywnych skutków długotrwałego bezrobocia, jako jednej z przyczyn wykluczenia społecznego. W ostatnim roku realizacji projektów dwa największe zbiory uczestników stanowiły natomiast osoby, które ukończyły zasadnicze (801) oraz średnie szkoły zawodowe (798). Zarówno w przypadku roku 2007 i 2008 najmniej zaktywizowanych osób posiadało wykształcenie policealne oraz gimnazjalne.

Szczegółowe dane dotyczące podziału beneficjentów programów ze względu na posiadane przez nich wykształcenie przedstawia wykres nr 66.

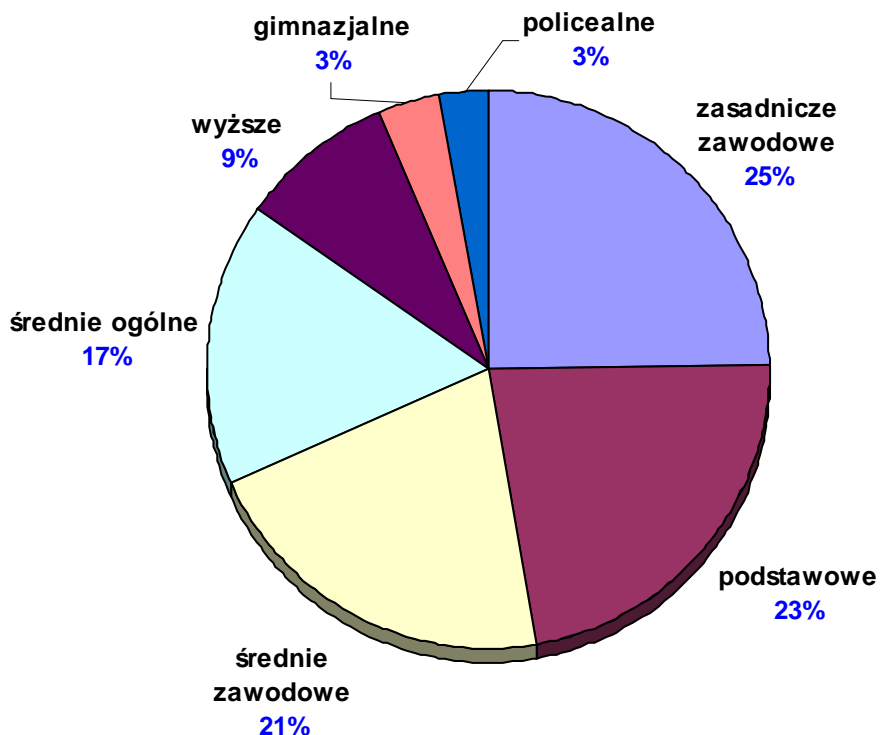
Wykres 66. Beneficjenci programów regionalnych z podziałem na wykształcenie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programów.

Zbiór osób posiadających wykształcenie zasadnicze zawodowe był najczęściej reprezentowanym przedziałem beneficjentów programów regionalnych w 2007 i 2008 roku. Osoby z ww. grupy w zdecydowanej większości decydowały się na udział w szkoleniach, co pozwala wysnuć przypuszczenie, iż kształcenie w zasadniczych szkołach zawodowych daje uczniom niepełne przygotowanie do podjęcia pracy zawodowej, bądź z własnej woli chcą oni zwiększyć swoje szanse na rynku pracy poprzez zdobycie nowych umiejętności.

Wykres 67. Procentowy podział uczestników programów regionalnych ze względu na wykształcenie

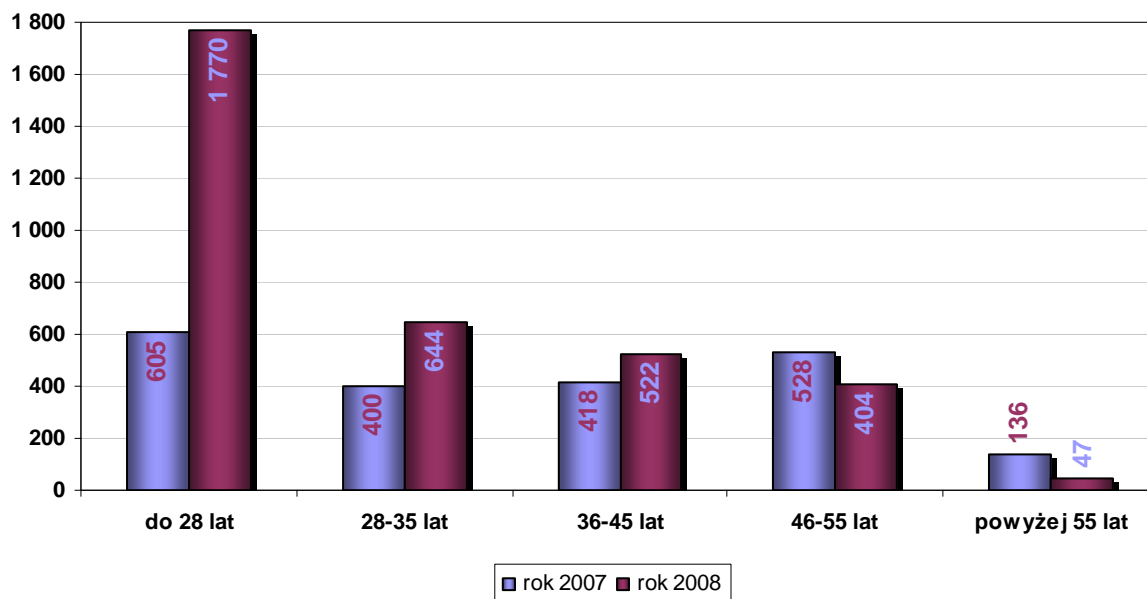

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programów.

Rozpatrując wszystkie programy regionalne pod względem wieku ich uczestników, zauważyć można wyraźny trend wskazujący, iż zainteresowanie działaniami aktywizacyjnymi, zaproponowanymi w ich ramach, malało wraz ze wzrostem wieku beneficjentów. Najczęściej reprezentowany był zbiór osób aktywnych zawodowo w wieku do 28 lat (2 375), które jako formę aktywizacji najczęściej wybierały szkolenia, najrzadziej – osoby powyżej 55 roku życia (183), które w zdecydowanej większości zaktywizowane zostały w ramach programu „Droga do pracy”.

W roku 2008, na udział w 3 programach regionalnych, decydowały się przede wszystkim osoby młode, do 35-go roku życia, natomiast w roku poprzedzającym rozkład poziomu wieku uczestników realizowanych projektów nie był już tak zróżnicowany, gdyż kształtował się na zbliżonym poziomie.

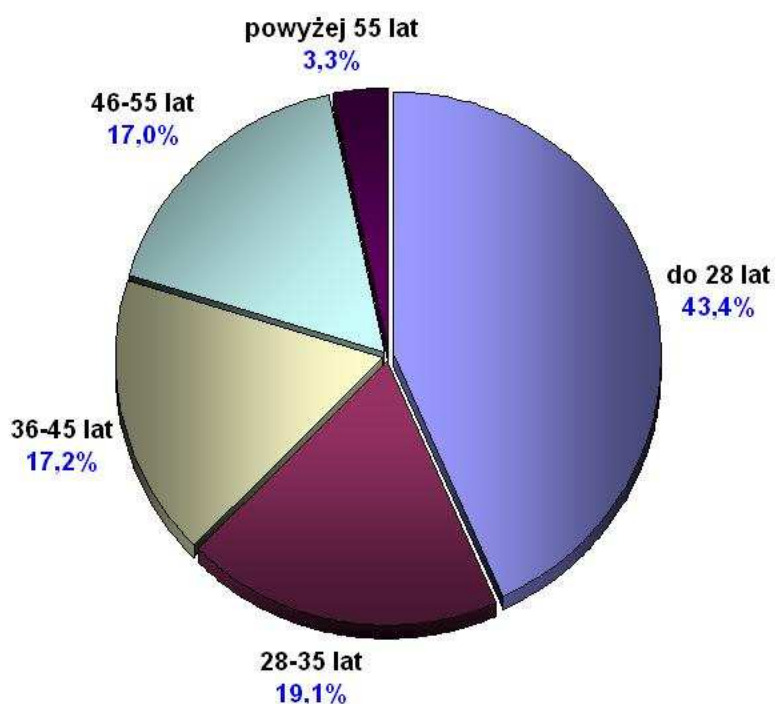
Wykres 68. Beneficjenci programów regionalnych z podziałem na wiek

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programów.

Procentowy podział uczestników programów regionalnych wyraźnie ukazuje wspomniany trend mówiący o malejącym zainteresowaniu udziałem w zaproponowanych działaniach aktywizacyjnych, wraz ze wzrostem wieku beneficjentów. Na powyższą sytuację w głównej mierze wpłynęły programy realizowane w roku 2008, w których udział wzięło prawie 62% wszystkich osób zaktywizowanych w ramach analizowanych projektów w latach 2007-2008. To właśnie ilość beneficjentów programów „Akcja dotacja 2008”, „Szkolenie na życzenie” oraz „Paszport do zatrudnienia” wpłynęła na przedstawiony poziom procentowego podziału wszystkich uczestników.

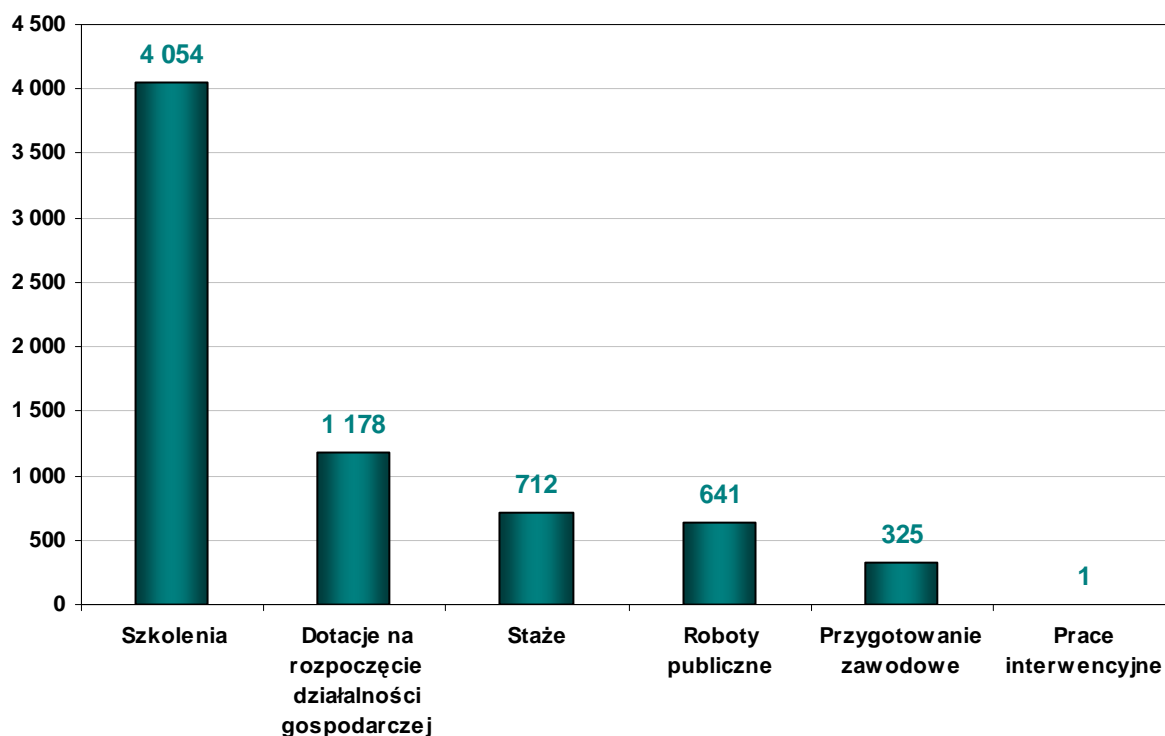
Wykres 69. Procentowy podział uczestników programów regionalnych ze względu na wiek

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programów.

Najpopularniejszą formą aktywizacji, zaproponowaną w ramach programów regionalnych, okazały się szkolenie, w których udział wzięło 4 054 beneficjentów. Kolejnym, pod względem liczebności, zbiorem były osoby, którym przyznano dotacje na rozpoczęcie działalności. Najmniej osób – 1, skorzystało z prac interwencyjnych realizowanych w ramach programu „Droga do pracy”. Przy analizie uczestników biorących udział w różnych działaniach aktywizacyjnych, warto przypomnieć, iż beneficjenci programów mogli korzystać z więcej, niż jednej formy oferowanej pomocy, co pozwoliło w bardziej kompleksowy sposób przygotować ich do powrotu na rynek pracy.

Wykres 70. Udział beneficjentów programów regionalnych w poszczególnych formach aktywizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP pochodzących z monitoringu programów.

Przy analizie uczestników biorących udział w różnych działaniach aktywizacyjnych, warto przypomnieć, iż beneficjenci programów mogli korzystać z więcej, niż jednej formy oferowanej pomocy, co pozwoliło w bardziej kompleksowy sposób przygotować ich do powrotu na rynek pracy.

Podsumowanie

Zjawisko bezrobocia jest problemem ogólnokrajowym i jak pokazują statystyki dotyka osób w różnym wieku, o różnym wykształceniu i statusie społecznym. Aby skutecznie zmniejszyć ilość osób zagrożonych tym stanem, należy unikać działań dorywczych, często niespójnych i chaotycznych, które mogą stać się źródłem kolejnych stresów i porażek osób pozostających bez pracy i ich rodzin, co może w konsekwencji doprowadzić do izolacji, marginalizacji ich życia oraz innych negatywnych zjawisk społecznych. Programy regionalne realizowane na terenie województwa zachodniopomorskiego w latach 2007 - 2008, ukierunkowane były na wszechstronną pomoc, nie ograniczającą się jedynie do jednego działania aktywizacyjnego, ale do odpowiednio dobranych różnorodnych form pomocy. Celem wspomnianej dywersyfikacji usług, było jak najlepsze przygotowanie beneficjentów programu do powrotu, bądź pierwszego zaistnienia na ciągle zmieniającym się rynku pracy. Powyższe działania zdecydowały o powodzeniu zachodniopomorskich programów regionalnych. Łączenie różnych form aktywizacji w kompleksowe usługi, przy jednoczesnym dostosowaniu ich do konkretnego bezrobotnego, jego oczekiwań i predyspozycji, a także zastosowanie takich procedur aktywizacyjnych, które pozwoliły adresatom programów na świadomy wybór właściwej formy samorealizacji, były głównymi wykładnikami decydującymi o bardzo dużym zainteresowaniu programami regionalnymi wśród osób bezrobotnych.

Założenia zaproponowane w ramach wszystkich przygotowanych programów regionalnych stanowiły ogólny plan celów i działań zmierzających do poprawy sytuacji na zachodniopomorskim rynku pracy. Duże zainteresowanie realizacją programów ze strony powiatowych urzędów pracy, zarówno w 2007, jak i 2008 r., ukazuje potrzebę organizowania tego typu pomocy również w przyszłości. Bezpośredni wpływ na dużą popularność programów regionalnych, miał bez wątpienia fakt odpowiedniego doboru narzędzi aktywizacyjnych do potrzeb beneficjentów. Doświadczenie zdobyte podczas realizacji programów regionalnych w roku 2007 z pewnością przyczyniły się do efektywniejszego wykorzystania zwiększonej puli środków przeznaczonych na programy w roku 2008, oraz pozwoliły skutecznie zaktywizować znacznie większą liczbę osób bezrobotnych, co z kolei wpłynęło na zmniejszenie bezrobocia na zachodniopomorskim rynku pracy.